

KISKUNHALAS VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Projekt azonosító: DAOP - 6.2.1/13/K-2014-0002

KISKUNHALAS VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2015. augusztus

Készült: Belügyminisztérium megbízásából
Projekt azonosító: DAOP - 6.2.1/13/K-2014-0002

Készítette: ITS DA Konzorcium

TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.
(konzorciumvezető)

MAPI Magyar Fejlesztési Iroda Zrt.
(konzorcium tagja)

 TRENECON COWI

 mapi

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Projektvezető	Dócsné Balogh Zsuzsanna
Régiós koordinátor	Tendli Krisztina, Csupor Viktória
Megyei koordinátor	Fürstand Attila, Tendli Krisztina
Felelős tervező	Essősy Ádám
Felelős tervező helyettes	Bunyevecz Katalin
Településtervező	Máyer Andrea (TT/1, É 01-1521)
Településtervezési zöldfelületi és tájrendezési szakági szakértő	Rácz Mária (TK, SZT 06-0102)
Településtervezési közlekedési szakági szakértő	Vajda Balázs (Tkö 01-11911) Perjés Tamás (Tkö 13-3215, 13-64972), Ajtay Szilárd
Településtervezési víziközmű szakági tervező	Erdész Béla (TV 04-0023, 04-0070) Nagy Andrea Tárnok Barbara
Településtervezési energiaközmű szakági tervező	Horváth Lajos (TE 16-0176)
Környezetvédelmi szakértő	Nagy Andrea
Társadalompolitikai szakértő	Bunyevecz Katalin, Kocsis Tamás
Gazdaságfejlesztési szakértő	Bunyevecz Katalin, Jáki Mónika
Antiszegregációs szakértő	Bernáth Péter
Műemlékvédelmi szakértő	Zelenákné Keresztes Brigitta (É/1 01-2406)

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK

Kiskunhalas Város Önkormányzata - városi koordinátor: Baics Tamás

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK	7
2	HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	11
2.1	A VÁROSI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	11
2.2	A VÁROSRÉSZI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	19
3	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	23
3.1	JÖVŐKÉP	23
3.2	A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	24
3.2.1	Városi szintű középtávú tematikus célok	24
3.2.2	Városrészi szintű területi célok	30
3.3	A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA	34
4	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	37
4.1	AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA	37
4.2	AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA	39
4.3	A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK	45
4.3.1	Kulcsprojektek	45
4.3.2	Hálózatos projektek	47
4.3.3	Egyéb projektek	52
4.4	A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ	57
4.5	A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE	59
4.6	AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE	65
5	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	71
5.1	A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA	71
5.2	AZ ELMÚLT ÉVEKBEN TERVEZETT, ILLETVE MEGVALÓSÍTOTT, A SZEGREGÁTUMOKAT ÉRINTŐ BEAVATKOZÁSOK	77
5.3	ANTI-SZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSI TERV	79
5.3.1	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	79
5.3.2	A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések	89
5.3.3	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	89
6	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	90
6.1	KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSE	90
6.1.1	Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseihez	92
6.1.2	Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz	95
6.1.3	Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat	99
6.2	BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	105
6.2.1	A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata	105
6.2.2	A célok logikai összefüggései	113
6.2.3	A stratégia megvalósíthatósága	115
6.2.4	A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása	115
7	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	117
8	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	124
8.1	A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	124
8.2	AZ ITS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI	127
8.2.1	A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere	127
8.2.2	Az ITS megvalósításának intézményi háttere	128

8.3	A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	128
8.4	A PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN	130
8.5	MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA	132
8.5.1	<i>Az ITS intézkedéseihez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása.....</i>	<i>132</i>
8.5.2	<i>A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása</i>	<i>143</i>

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Városrészek funkciói.....	22
2. táblázat - A Városrészek és tematikus célok összefüggése.....	35
3. táblázat - Kiskunhalas városfejlesztési célrendszere 2014-2020-ig.....	36
4. táblázat Stratégiai célok és projekttypusok kapcsolata	57
5. táblázat – TOP intézkedések	65
6. táblázat A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve	67
7. táblázat Kiskunhalas város KSH által kijelölt és Kiskunhalas város által jóváhagyott szegregátumainak státusza –a legsúlyosabb helyzetben lévő területek kiemelésével (témakörönként)	73
8. táblázat - Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz.....	92
9. táblázat A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai	106
10. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai	107
11. táblázat: A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai	108
12. táblázat: A városrészi szintű területi célok és adottságok kapcsolatai	110
13. táblázat: A települési célok logikai összefüggései.....	114
14. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai.....	117
15. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai	134
16. táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai	135
17. táblázat: Az akcióterületi fejlesztések (beavatkozások) output indikátorai	137

Ábrajegyzék

1. ábra - Kiskunhalas városrészei	19
2. ábra - A lakónépesség számának megoszlása (%) Kiskunhalas városrészeiben, 2011.....	20
3. ábra - A lakónépesség korcsoportos összetétele Kiskunhalas városrészeiben, 2011	21
4. ábra - Kiskunhalas akcióterületei	38
5. ábra - Kiskunhalas szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei.....	71
6. ábra - Anti-szegregációs célok	79
7. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása.....	143

1 Bevezetés, előzmények

ITS célja és szerepe	Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket határozza meg az Önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján. Az ITS célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.
Előzmények	Kiskunhalas Város Önkormányzata 2008-ban dolgozta ki és a 139/2008.képviselő-testületi határozattal fogadta el első Integrált Városfejlesztési Stratégiáját, amely tulajdonképpen jelen dokumentum előzményének tekinthető, ugyanakkor az elmúlt 7 évben bekövetkezett és alábbiakban részletezett változások szükségessé teszik annak felülvizsgálatát.
Stratégia felülvizsgálat indokai	A Stratégia kidolgozása óta eltelt 7 évben számos külső és belső tényező együttes változása indokoltá teszi annak felülvizsgálatát.

Belső tényezők változásai:

- az IVS kidolgozása óta eltelt időszakban bekövetkező társadalmi-gazdasági változások (pl.: 2008-ban kirobbant gazdasági világválság hatásai, a piaci, befektetői környezet változása, a demográfiai adatokban, tendenciákban érzékelhető változások),
- a korábbi IVS-ben foglalt fejlesztési elképzelések megvalósításának tapasztalatai, fejlesztések eredményei.

Külső tényezők változásai:

- A hazai szakpolitikai és jogszabályi környezetben bekövetkezett változások, illetve a 2014-2020-as időszakra vonatkozó országos és megyei fejlesztéspolitikai elképzelések megfogalmazása. Különös tekintettel a következők:

- az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi és egyes eljárásrendi elvárásait rögzítő 314/2012. (XI.8) Korm. rendelet megalkotása, melynek értelmében a Stratégia tartalmi követelmény rendszere jogszabályban rögzítésre került, a korábbiakhoz képest bővült, változott.
- Az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok, mint tervezési kereteket meghatározó dokumentumok elfogadása, azokban történt változások (így az Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió - 1/2014 (I.3) OGy. határozattal történő elfogadása; valamint az Országos Területrendezési Terv (OTRT) 2014. február 1-től hatályos módosításai.

Az OFTK az országos fejlesztéspolitika átfogó célrendszerét és középtávú (2020-ra vonatkozó) céljait fogalmazza meg, foglalkozik a városhálózat szerkezetének alakulásával, a városfejlesztés nemzeti prioritásainak felvázolásával.

Az OFTK kiemelten kezeli a vidéki térségek, települések sajátos vidéki értékeit megőrző, azokra építő fejlesztését, felzárkóztatását, beleértve a társadalmi, közösségi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket. Kulcsfontosságúnak tartja, hogy a vidéki települések népsségmegtartó erejének erősödését, az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki térségek jövője a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztését, a gazdasági diverzifikációt, a helyi gazdaság megerősítését.

- A megyei területfejlesztési koncepciók és programok 2014-ben történő felülvizsgálata, megalkotása. Az egymással közel egy időben zajló tervezés

eredményeként a korábbiakhoz képest nagyobb lehetőség nyílik a megye, a megyei jogú városok, valamint a megye többi városát érintő fejlesztések összehangolására, a fejlesztések egymást kiegészítő és egymást erősítő hatásainak kihasználására.

- Megalkotásra és kidolgozásra kerültek az EU 2014-2020 közötti támogatási időszakának új támogatáspolitikai célkitűzései, forráslehetőségei; új eljárásrendjei és az ezekhez kapcsolódó jogszabályok:

- Elfogadásra került EU 2020 Stratégia, amelyben az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, mint főlérendelt cél szem előtt tartva az EU öt nagyszabású célt tűzött ki maga elé a foglalkoztatás, az innováció, az oktatás, a társadalmi befogadás és a klíma/energiapolitika területén, amelyeket 2020-ig kíván megvalósítani a kohéziós politika eszközrendszerén keresztül. A kohéziós politika megvalósítását célzó un. közös rendelkezéseket tartalmazó rendelet rögzíti azt a 11 tematikus célkitűzést, melyek támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az EU 2020 céljaihoz.

Az Európai Unió 2020-ig érvényes átfogó Stratégiájában kiemelt figyelmet kap a városok fejlesztése. Az ERFA prioritásainak mindegyike megvalósítható városi környezetben, a rendelet azonban kifejezetten városi problémák kezelésére irányuló beruházási prioritásokat is meghatároz.

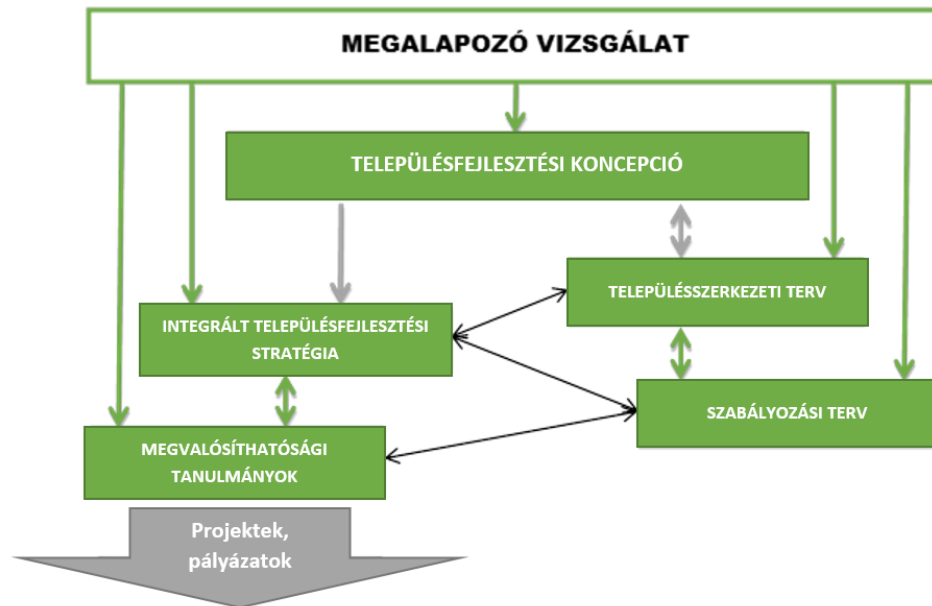
- Az EU2020-hoz igazodóan kidolgozásra és Brüsszel által is elfogadásra került hazánk Partnerségi Megállapodása (2014. szeptember), amelyben Magyarország a 2014-2020 időszakra vonatkozóan azonosította a legfontosabb kihívásokat és kitűzte a fő fejlesztési prioritásokat, melyek alapvetően meghatározzák az Európai Strukturális és Beruházási Alapok forrásainak eredményes és hatékony felhasználásának hazai feltételeit.
- A Partnerségi Megállapodásban foglalt irányok mentén kidolgozásra kerültek és Brüsszel által részben elfogadásra kerültek, részben elfogadás előtt állnak a 2014-2020 támogatási időszak Operatív Programjai.
- Az Operatív Programok közül a városok számára az egyik legjelentősebb forrásokat tartogató Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódóan a stratégia készítésével párhuzamosan zajlik a megyei Integrált Területi Programok (ITP) tervezése és ehhez kapcsolódóan a városi fejlesztési elképzelések összegyűjtése, rendszerezése.

A külső és belső tényezők együttes változása miatt - a megyei jogú városok számára 2014-2015 során biztosított támogatást követően - a Belügyminisztérium EU-s támogatási forrás igénybevételeivel a járásszékhelyek számára is biztosítja, valamint szakmailag támogatja a stratégiai tervezési munkát a „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban (és a fővárosi kerületekben – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása ” című projekt keretében. Ennek köszönhetően az ország összes járásszékhelyére egy időben, egymással párhuzamosan történik az Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítése, a korábbi IVS-ek felülvizsgálata.

Az ITS helye a tervezési rendszerben

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy **átfogó tervezési rendszer** egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze.

Az ITS szakmai-tartalmi felépítését meghatározó dokumentumok

A jelenleg készülő Integrált Településfejlesztési Stratégia szakmai-tartalmi felépítését:

- a 314/2012. (XI.8) Kormány rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről és egyes településrendezési jogintézményekről tartalmi elvárásai;
- a Városfejlesztési Kézikönyv (Második javított kiadás, NFGM 2009. január 28.) tartalmi javaslati, szakpolitikai iránymutatásai;
- Belügyminisztérium részéről jelen munka támogatására kidolgozott „Útmutató a kis-, és középvárosok és a fővárosi kerületek Integrált Településfejlesztési Stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020” c. módszertani dokumentum segíti.

A Stratégia elkészítését a jogszabályi elvárások szerint részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló Megalapozó vizsgálat, valamint a Településfejlesztési Koncepció hosszú távú célrendszerének megalkotása előzte meg.

A Megalapozó vizsgálat számos tématerületet elemezve, számszerű adatokra, tendenciákra támaszkodva mutatja be a város térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, a stratégiaalkotás számára meghatározva a város és városrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit.

A megalapozó vizsgálati fázis elemzéseihez a szakértők támaszkodhattak a KSH 2011. évi Népszámlálás eredményeire mind a városi, mind a városrészi elemzések során, valamint a Belügyminisztérium részéről a szakértői munkát támogató TEIR ITS modul adatállományára.

A központi elvárásokon, módszertani segédleteken túl az ITS készítői nagymértékben építettek a Kiskunhalas Város Önkormányzatának információszolgáltatásra:

- a megalapozó vizsgálat jogszabályi elvárások szerinti kidolgozása érdekében helyi adatokra, ágazati koncepciókra, dokumentumokra;
- a stratégia alkotás fázisában a településfejlesztési koncepcióra, a korábbi IVS-ben foglaltakra és megvalósítás tapasztalataira, a 2014-2020 időszakra releváns helyi koncepciókra és

programokra, így a 2015-2019 közötti időszakra irányuló Gazdasági Ciklusprogramban foglaltakra,

- a hatályos Településszerkezeti Tervre, valamint
- a stratégiai tervezés folyamatát végigkísérő partnerségi lépések (szakmai konzultációk, munkacsoporti ülések, workshopok) keretében a helyi társadalom véleményét, elképzeléseit tartalmazó „soft” információkra.

A stratégia
eredményessége

A stratégia akkor válhat eredményessé, ha:

- annak segítségével a Kiskunhalas városa a tervezett mértékben ki tudja használni fejlődési potenciálját a 2014-2020 közötti időszakban;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) jelentős része megvalósul;
- az ITS a városfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé válik;
- hozzájárul ahhoz, hogy a városban megvalósuló fejlesztések térben és időben egymással összehangoltan valósuljanak meg;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a közszféra mellett a magánszféra fejlesztéseit is képes ösztönözni.

2 Helyzetelemzés összefoglalása

2.1 A városi szintű helyzetelemzés összefoglalása

A város egyik legsúlyosabb problémája a lakosság foglalkoztatása, ehhez kapcsolódóan pedig a fiatalok elvándorlása, melynek oka a munkalehetőségek hiánya. A városban maradó fiatalok közül az alacsonyan (középfokú) képzettségűek találhatnak könnyebben munkát. A magasan képzett fiatalok nem Kiskunhalason szerzik a végzettségüket, tanulmányaikat Kecskeméten, Szegeden vagy Budapesten végzik. Jellemzően ezekben a városokban munkát is találhatnak és letelepednek. Az önkormányzatnak jelenleg nincsenek olyan foglalkoztatáspolitikai intézkedései, melyek a képzett fiatalok helyben tartását ösztönöznék, de ennek kialakítása a tervek között szerepel. A fiatalok számára nemcsak munkalehetőséget és megfelelő lakhatási körülményeket szükséges biztosítani, hanem jó színvonalú kulturális, közösségi és sportolási lehetőségeket is. A városközponti területeken koncentrálódnak a közösségi programok és létesítmények (mozi, színház), míg a város peremén kevés helyszín áll rendelkezésre szabadidős program lehetőségekre. A város belső közlekedési rendszere pedig nem minden esetben teszi lehetővé a városközponti szolgáltatások külső városrészekből való gyors megközelítését.

Az előzőekből is következően a lakosság előregedése figyelhető meg a városban. Ez ellen ható folyamat a szegregátumokban élő lakosság fiataljai számának a növekedése. A szegregátumokban élők életkörülményeinek, foglalkoztatásának megoldása egyre nagyobb kihívást jelent a város számára. A városban 9 szegregátum található, ezek egymáshoz közeli utcatorokat jelentenek, viszonylag nagyszámú és növekvő lakossággal.

A város kedvező közlekedés-földrajzi helyzete miatt új befektetők érkezésére számít. Az Önkormányzat támogatja a KKV-kat, ennek ellenére az elmúlt években csökkent a városban működő vállalkozások száma. A mezőgazdaságnak még mindig jelentős szerepe van, a vállalkozások száma nő ebben az ágazatban. A turizmusfejlesztésben, de főként a rekreációs fejlesztésekben is van potenciál a városban. A város gyógyvízzel és arra települt fürdővel rendelkezik. A fürdő mellett található a kórház is, így a Belváros ezen részének a felsővárosi Csetényi Parkkal együtt a városlakók rekreációját és gyógyturisztikai célokat is szolgál.

Az egészségügyi alágazatban tevékenykedő vállalkozások száma nagy a településen így a kórház, a fürdő és a határhoz való közelség együttes lehetőségeinek kihasználásában érdemes gondolkodni. Jelenleg is érkeznek külföldi turisták a városba, főként Németországból nyugdíjasok. Közülük néhányan tanyákat is megvásároltak és felújítottak. A tanyavilág sorsa egy másik fontos és számos kérdést fölvető téma a város életében. A tanyák kultúrtörténeti értékek, ugyanakkor a városból kiszorult szegények tanyákba való beköltözésével teljesen lepusztulnak. Az oda költözők pedig egyre rosszabb körülmények között élnek.

Erősségek	Gyengeségek
1. társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
- várost a megyei átlagnál alacsonyabb mértékű természetes fogyás jellemzi - lakosság iskolai végzettsége nőtt (2001-2011) - megyei viszonylatban kedvező lakáskörülmények	- népesség száma csökken a természetes fogyás és a negatív vándorlási egyenleg miatt - elvándorlás a nagyobb városokba a felsőfokú végzettséget szerző fiatalokra jellemző, akik tanulmányaik befejeztével nem költöznek vissza Kiskunhalasra - társadalom elöregedése - felsőfokú végzettségűek aránya alacsony - nagy munkanélküliség - lakosság átlagos jövedelem szintje alacsony - lakások közcsatornával való ellátottsága alacsony - társadalmi, térbeli konfliktusok a szegregátumokban és a zártkertes övezetben
2. települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
- Kiskunhalasi Művelődési Központ otthon ad számos civil szervezet és intézmény rendezvényének - Thorma Galéria kiállítása - százezer kötetes a Martonosi Pál Városi Könyvtár - Csipkemúzeum - halasi csipke turisztikai és kulturális értéke - városi színház, mozi – térségi vonzás - tradicionális rendezvények (Város Napja, Nemzetközi Csipkefesztivál) - halasi sportélet élénk	- helyi lakosok csak egy részét tudják a civilek mozgósítani - művelődési ház helyhiánnyal küszködik - színháznak csak egy terme van, ami kevésnek bizonyul - közösségi terek nem elégítik ki a lakossági igényeket - nincsenek megfelelő közösségi programok a fiataloknak
3. intézmény-rendszer (közszolgáltatások) és városüzemeltetés	
- működő bölcsődei férőhelyek száma és kihasználtsága is enyhén nő - óvodák kihasználtsága 91%-os - sok gyerek jár Kiskunhalasra iskolába - két állami fenntartású és két egyházi középiskola működik változatos szakmaszerkezettel - más településről bejáró középiskolai tanulók aránya nő - városban felsőfokú szakképzés működik - háziorvosi, gyógyszerészeti, védőnői ellátás megfelelő - a kórház a speciális egészségügyi szolgáltatások iránti igényeket kielégíti - a fogyatékosok otthona, idősek bentlakásos otthona felújítása megtörtént	- egyre szükségesebbek az eszközbeszerzések és épület felújítások - kollégium kihasználtsága alacsony - településen nincsen felsőoktatási intézmény - városban felsőfokú szakképzést szerzett fiatalok helyben nem találnak végzettségükhöz megfelelő munkát, ezért az itt nyújtott, szerzett felsőfokú szakképzések nem helyben hasznosulnak
4. gazdaság szerkezet és dinamika	
- megyei 50-249 főt foglalkoztató vállalatok magas száma - fontos a baromfi-, sertéstenyésztés, szarvasmarhatartás, szőlészet, borfeldolgozás - kiskereskedelmi egységek száma magas - öko- illetve gyógyturizmus potenciálja - kerékpáros-, a tanyasi-, a vadász- és horgászturizmus lehetőségei - sok német nyugdíjas nyaral a városban, néhányan közülük le is telepednek - jelentős munkahelyteremtő beruházások az Ipari Parkban	- vállalkozások száma folyamatosan csökken - egyetlen nagyvállalat a Levi's bezárt - szolgáltatási ágazatnak kis jelentősége - Halas Hotel bezárt, ami 400 férőhelyes volt - baromfifeldolgozó foglalkoztatása visszaesett - magasabb hozzáadott értéket termelő vállalkozások nincsenek - beszállítói hálózatok és klaszterek kialakulása nem jellemző

Erősségek	Gyengeségek
5. önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
■ kezdeményezések kedvezményes lakhatás biztosítására a képzett fiatalok visszaköltözésének támogatására ■ közmunkaprogram hatékonyan működik ■ nagyszámú önkormányzati bérlakások a városközpontban és környékén találhatók ■ megújuló energia használata a közintézményekben ■ iparüzési adóbevételek stabilan beérkeznek, sőt utóbbi években tervezettnél több	■ Városgazda Zrt. végzi a befektetők vonzását, de kapacitás hiánnyal küzd ■ városnak jelenleg nincs olyan programja, ami a képzett fiatalok visszaköltözését ösztönözné ■ önkormányzati bérlakások többsége felújításra szorul ■ az iskolák fenntartása költséges a korszerűtlen fűtési rendszer miatt ■ közmunkaprogramban résztvevők száma nő
6. táji és természeti adottságok	
■ fejlesztési potenciál a Sóstó (horgászvíz) és a Parkerdő ■ különleges természeti érték a Kiskunhalasi Fejetéki-mocsár ■ Kiskunsági Nemzeti Parknak is vannak a városhoz tartozó területei ■ Kiskunhalas a Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás tagja, szelektív gyűjtés is van a városban	■ éghajlati viszonyaira sajnos egyre inkább jellemzőek a szélsőséges éghajlati események ■ folyamatosan nő a belterületbe vonás a városban a természeti területek rovására
7. zöldfelületek	
■ város számos védett fával, facsoporttal és fasorral is rendelkezik	■ sok utcában koros fák találhatók, máshol teljesen hiányzik a fasor ■ utcai gyümölcsfák magas aránya jellemző ■ közparkok aránytalan eloszlása jellemző, a Déli telepen, a Délnyugati városrészben, illetve a Felső és Alsóöregszőlőkben, egyáltalán nincs épített park ■ egyes városrészekben a közösségi terek hiányoznak ■ közlekedési területek mellett a zöldsávok csökkenése jellemző a parkolók javára
8. épített környezet (épített örökség is)	
■ tanyás beépítettség hagyományos tájképi jelentősége ■ hagyományos városkép, kulturális öröksége épületei ■ Tabán városszerkezeti adottságai városképi jelentőségűek	■ közösségi funkciók hiánya (Belváros, Felsőváros kivételével) ■ jelentős átmenő forgalom épített környezetre kedvezőtlen hatással van ■ városközponti foghíjtelkek beépítetlensége ■ Tabánban a közterületek és ingatlanok állapota leromlott ■ zártkerti területeken a hagyományos tájhasználat megváltozása, lakófunkciók erősödése ■ tanyás beépítettség eltűnése
9. közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
■ előny a vasúti tranzitfolyosó jelenléte ■ legnagyobb átmenő forgalmú közúti irányok (pl. M5) elkerülnek ■ belterületen magas a kiépített utak aránya ■ megfelelő autóbuzos ellátottság ■ magas a kerékpárosok részaránya a helyi forgalomban	■ európai fő tranzitfolyosók (M5, tervezett M8, M9) elkerülnek, ■ városközpontban kevés a parkolóhely ■ 53. sz. főút átmenő forgalma és a városi úthálózat szerkezete miatt a város belső részét és a belvárost átmenő forgalom terheli ■ buszpályaudvar (busztárolás) helyszíne kedvezőtlen, környezete rendetlen ■ országos és helyi közutak rossz állapota ■ vasútállomás utasforgalmi szolgáltatási szintje rossz

Erősségek	Gyengeségek
	veszélyes baleseti góchelyek
10. közművek és elektronikus hírközlés	
- vezetékes vízellátás közel 100 %-os - két termálkút vize Halasthermál Fürdőben hasznosul - szennyvízgyűjtő-hálózatába lakások 60 %-át bekapcsolták - csapadékvíz elvezetés főgyűjtő rendszere elkészült, Járószéki vésztározó, Csetényi Parkban lévő záportározó (felújítás) is - város gázellátása belterületen 100 %-os, jelenleg a kiskertes és tanyás ingatlanok ellátása van folyamatban	- ivóvíztároló kapacitás nem elegendő - vízbázisként szolgáló mélyfúrású kutak vize minden esetben határértéket meghaladó mértékben tartalmaz vasat, határértéket megközelítő mértékben arzént - vízkezelés részben megoldott - csapadékvíz elvezető hálózata nem képez egységes rendszert, magán területeken is alig tarthatók vagy előregedtek - szennyvíz tisztító telep túlterhelt, korszerűsítése szükséges
11. környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
- az agyag, kavics az építőipar számára hasznosítható nyersanyaggal rendelkezik a város - Sóstó horgászvizek és a Fejetéki-mocsár fontos felszíni vizes területek - jó levegőminőség - ipari területek megfelelő védőtávolságra helyezkednek el az összefüggő lakott területektől	- településektől távolabb a talajvíz süllyedése és az állandó és időszakos vízborítottságú területek csökkenése jellemző - egyetlen jelentősebb zajforrás és légszennyező a közúti és a vasúti közlekedés

Lehetőségek	Veszélyek
1. társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák	
- öztöndíjak, fészekrakó program - középfokú oktatás piaci igények szerinti alakítása	- szegregátumok növekedése, foglalkoztatási problémák - fiatal és képzett lakosság további elvándorlása - társadalom súlyosbodó elöregedése, ami fokozott anyagi terhet ró az aktív lakosságra - alacsony társadalmi státuszú csoportok beköltözése, szegények zártkertekbe és külterületre való kiszorulása, növekvő elszigeteltség, közszolgáltatások hiánya
2. települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő	
- közösségi kulturális intézmények kínálatbővítése - vendéglőadások, filmek érkeznek - támogatási forrás új művelődési ház építésére - civil szervezetek tevékenysége által kultúra és közösségi programok térbeli decentralizálása a városban - forrás sportinfrastruktúra fejlesztés és sportegyesületek támogatására	- fiatalok nem találnak megfelelő programot a városban és elvándorolnak, vagy olyan időtöltést választanak, ami káros számukra - a civilek nem tudnak megfelelően működni, egyes szervezetek ellehetetlenülnek mivel nincs, hely ahol összegyűlhetnek
3. intézmény-rendszer (köszolgáltatások) és városüzemeltetés	
kollégium fejlesztésével több helyről érkeznek tanulók a városba	- általános iskolák kihasználtságának csökkenése - kollégium kihasználtsága csökken a romló komfortszint miatt
4. gazdaság szerkezet és dinamika	
- mezőgazdaságban regisztrált vállalkozások száma tovább nő - termelő szövetkezetek valamilyen formában újraindulnak	- nincs elég iparterület, ami hasznosítható lehetne, ha befektető érkezik, egyes területeket nem lehet átminősíteni - újra létrehozandó Termálfürdő- és Gerontológiai Központ megvalósításában

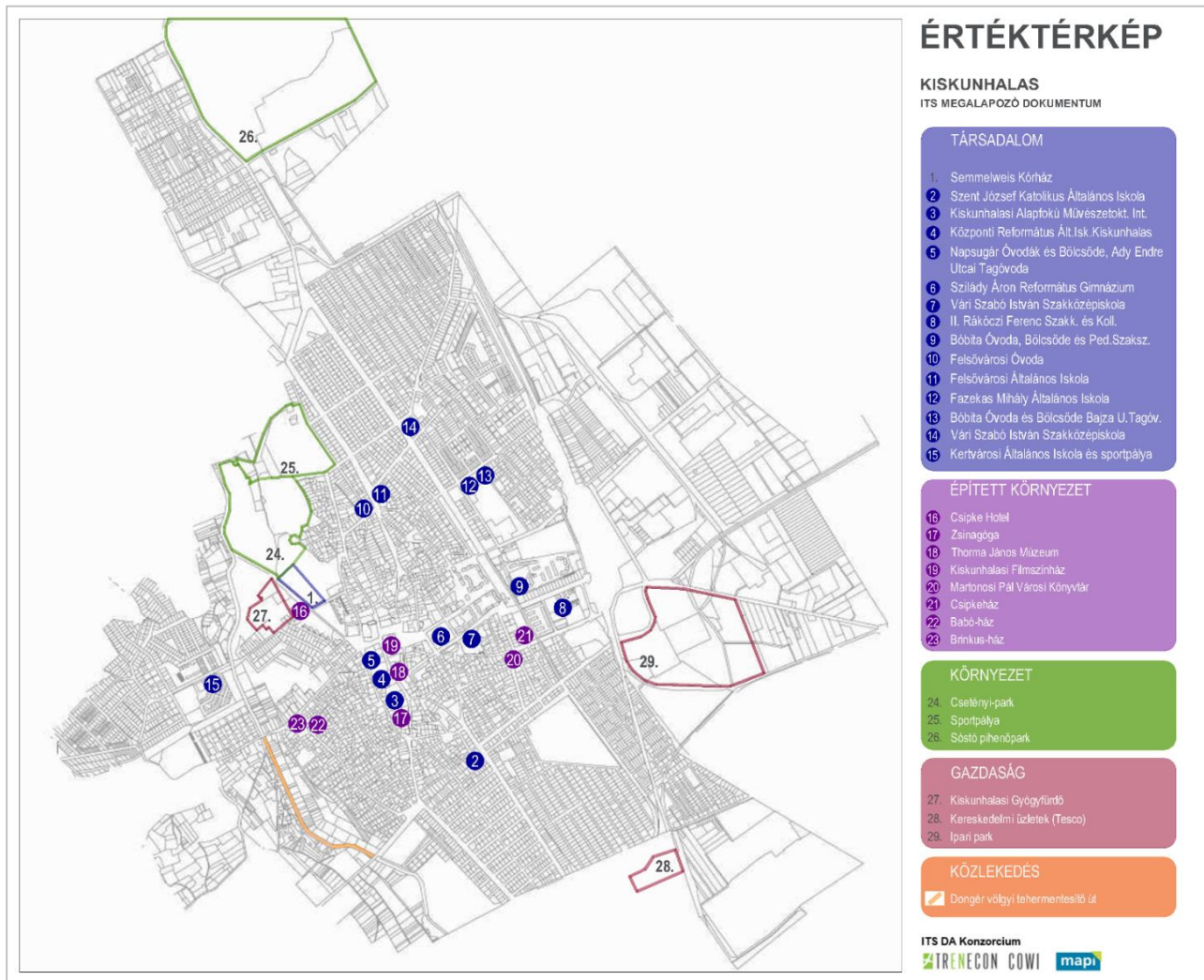

Lehetőségek	Veszélyek
■ iparterületek bővítésére van igény, mivel új befektetők érkeznek ■ a gyógyfürdő és a kórház fejlesztésével a gyógyturizmus fellendül ■ TDM szervezet alakul a környező fürdővárosokkal	■ hátráltató tényező a forráshiány és a rendezetlen tulajdoni viszonyok, így nem tud megvalósulni minőségi szálláshely hiány miatt kevesebb turista érkezik
5. önkormányzat vagyoni helyzete és gazdálkodási egyensúlya	
■ helyi vállalkozások támogatására nyílik forrás lehetőség ■ forrás intézmények fűtőkorszerűsítésére, így a fenntartási költségek csökkennek ■ forrás további új szociális bérlekások kialakítására	■ közfoglalkoztatottak növekvő száma, annak anyagi terhe ■ épületkorszerűsítések elmaradása, intézmény fenntartási költségek növekedése
6. táji és természeti adottságok	
■ város gazdag természeti adottságaira alapozva a tanyasi- és ökoturizmus iránti igény nő	■ tervezett úthálózat területhasználat módosító hatását és a természeti területek helyzetét vizsgálni kell a településen, hogy ne kerüljön veszélybe az ökológiai hálózatok folytonossága
7. zöldfelületek	
■ városrehabilitáció keretében fasor rekonstrukciókra is jut forrás mely javíthatja a zöldfelületek állapotát	■ közterületi rehabilitáció nem jár együtt a zöldterület létesítésével, megújításával
8. épített környezet (épített örökség is)	
■ forrás a középületek, közterületek rehabilitációjára ■ igény és forrás a fürdő rehabilitációs és turisztikai fejlesztésére ■ forrás a Sóstó komplex rekreációs fejlesztésére	■ városközponti foghíjtelkek beépülésével a parkolás további problémát fog jelenteni ■ tanyás térségek lepusztulása ■ zártkertekben lakófunkció erősödése ■ Tabán épületeinek lepusztulása ■ további közösségi terek kialakítása elmarad
9. közlekedési hálózat és minősége (belső és külső)	
■ elkerülő út épül ■ a buszpályaudvar (busztárolás) áthelyezésre kerül ■ országos és helyi közutak állapota javul ■ a vasúttállomás utasforgalmi szolgáltatásai javulnak	■ a meglévő közúti közlekedési infrastruktúrán a forgalom, ezáltal a baleseti veszélyeztetettség és a környezetszennyezés növekedése ■ a növekvő közúti forgalom miatt csökken a kerékpározási kedv és növekvő parkolási problémák jelentkeznek ■ nyugati elkerülő út előkészítésének hiánya ■ az állami közútkezelő és az önkormányzat forráshiánya miatt a fenntartási tevékenységek és a fejlesztések csúszása ■ pályázatokhoz szükséges önrész hiánya
10. közművek és elektronikus hírközlés	
■ forrás csapadékvíz elvezetési tanulmányterv készítésére és a tervek megvalósítására	■ rövidtávon a legfontosabb, és ha elmarad veszélyt jelent – az EU-konformitáshoz is nélkülözhetetlen – fejlesztési feladat a félbehagyott vízkezelési technológia befejezése a II. vízmű telepen ■ magas beruházási költségű vízrendezési projektekre nem lesz elég forrás a TOP-ból
11. környezetvédelem - klímatudatosság/ energiahatékonyság	
■ megújuló energia növekvő versenyképessége ■ környezetterhelő anyagok (pl. szennyvíziszapok) hasznosítása	■ talajvíz nitrát, valamint ammónium szennyezettsége mezőgazdasági tevékenység és a szennyvíz miatt jellemző, az ólom és az arzén tartalom is magas

Lehetőségek	Veszélyek
■ mezőgazdasági hulladékok energetikai célú hasznosítása (higtrágya, mezőgazdasági melléktermékek anaerob fermentációja – biogáz kinyerés céljából, a komposzt a mezőgazdasági hasznosítása) ■ térségi összefogás sürgetése a talajvízszint csökkenésének megállítására, tározótavak kialakítására ■ kedvező szabályozási környezet a hulladékok hasznosítására	■ megújuló energiaforrások létesítményeinek átgondolatlan telepítése tájromboló lehet (pl. tervezett napelem park) ■ napelemek kormányzati megadóztatása (termékdíj) ellehetetleníti az ilyen beruházásokat, mert azok vagy nem, vagy csak jóval hosszabb időtáv alatt térülnek meg ■ mezőgazdasági eredetű, az állattartó telepekről kikerülő, a lakott területekről és a kommunális hulladék-lerakókból szivárgó szennyezések érintik a vízbázist ■ vízháztartási szélsőségek nem megfelelő kezelése, szélsőséges időjárási viszonyok, szárazság, belvíz ■ hulladékgazdálkodási szolgáltatási díjak jelentősen emelkednek

2.2 A városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

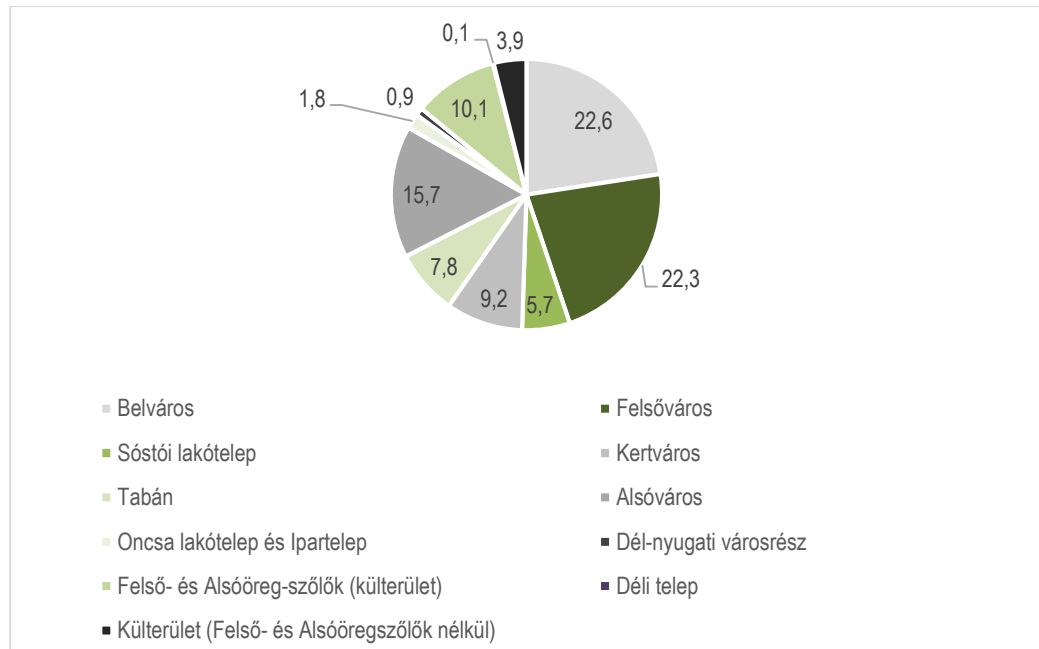
1. ábra - Kiskunhalas városrészei

A város lakónépességének 22-22 % a Belvárosban és a Felsővárosban él, ez a két legnagyobb népességű városrész Kiskunhalason. Ezeket követi Alsóváros és az Oncsa-lakótelep városrész a lakónépességük nagysága tekintetében.

2. ábra - A lakónépesség számának megoszlása (%) Kiskunhalas városrészeiben, 2011

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

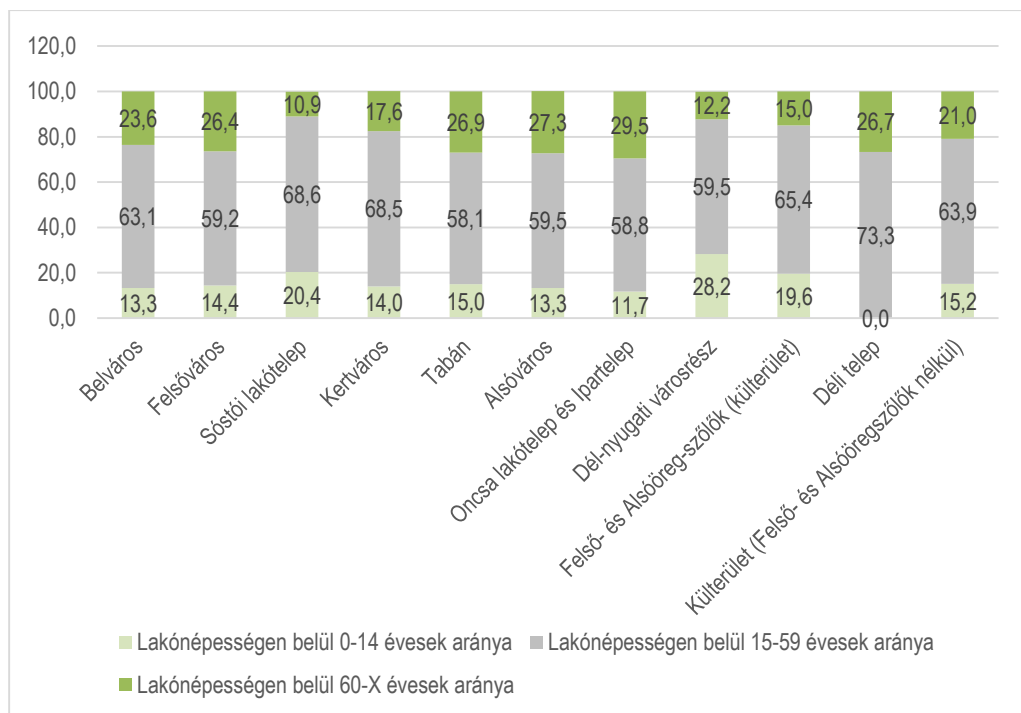
A legtöbb lakás a Belvárosban található, ezt követi a Felsőváros, mivel ez a két legnagyobb népességszámú városrész. Alsóvárosban a lakónépesség számához igazodóan nagy a lakások száma. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a legmagasabb a két külterületi városrészben, belterületen pedig a Tabán városrészben ahol kétszer annyi az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, mint a városban átlagosan. Előzőeken túl a Dél-nyugati városrészben magas ez az érték. Felső- és Alsóöreg-szőlők lakásainak 30%-a alacsony komfortfokozatú és az egyszobás lakások aránya itt a legmagasabb. A legrosszabb helyzetben a Külterületen lakók vannak. Alsóvárosban átlagos a lakások komfortszintje. Az Oncsa lakótelep kedvező helyzetben van a lakások komfortossága tekintetében. A Déli telepen kevés, de jó ellátottságú lakás található.

A lakosság korszerkezetére jellemző, hogy az időskorú lakosság száma magas Belváros, Felsőváros, Alsóváros és Tabán városrészben. Oncsa lakótelep és lparterületen a legalacsonyabb gyermekkorú népesség aránya, míg az időskorúak aránya itt a legmagasabb a városban.

Fiatalodó korszerkezet jellemző Kertvárosra. A Sóstói lakótelepen a gyermekkorú népesség aránya a második legmagasabb, míg az időskorúak aránya nem éri el a városi átlag felét. A gyermekkorú népesség aránya a Délnyugati városrészben a legmagasabb, megközelíti a 30 %-ot, míg az időskorúak aránya a második legalacsonyabb. Felső- és Alsóöreg-szőlőkben a gyermekkorú népesség aránya második legmagasabb, megközelíti a 20 %-ot.

3. ábra - A lakónépesség korcsoportos összetétele Kiskunhalas városrészeiben, 2011

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálás

A lakosság iskolai végzettségi szintje átlagosan magasabb a Belváros, Kertváros és Felsőváros városrészekben a többi városrészhez képest. Alacsony iskolai végzettségi szint jellemző Tabán, Oncsa lakótelep és lpartelep, Dél-nyugati városrész, Felső- és Alsóreg-szőlők, Déli telep, Kültérület városrészek lakóira.

A Belvárosban a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 36 %, ami Kertváros után a legjobb érték a városban. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül alig fele a városi átlagnak a Belvárosban. Kertvárosban, Belvárosban és a Felsővárosban a legalacsonyabb a munkanélküliség. Kertvárosban a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül és a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül a városban a legalacsonyabb.

Tabánban a legmagasabb a munkanélküliség. Sóstói lakótelepen a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 40 %, Tabán után a külterületi városrészekben kívül itt a legmagasabb. Tabánban a munkaképes korú népesség foglalkoztatottainak aránya 43 %, ami a legrosszabb városrészi érték. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya és a gazdaságilag nem aktív népesség aránya itt a legmagasabb.

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya Tabán és a külterületi városrészek után Oncsa lakótelepen a legmagasabb.

Dél-nyugati városrész lakosságának 64,9 %-a alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatott, ami a legrosszabb városrészi érték. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya itt a legmagasabb. A Felső- és Alsóreg-szőlők városrész is komoly munkanélküliségi gondokkal küzd.

A Déli telep városrész lakosságának is jelentős része alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatott. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya ugyanakkor itt a legalacsonyabb.

1. táblázat: Városrészek funkciói

Városrészek	Ipari, logisztikai	Kereskedelmi	Mező- gazdasági	Zöldfelületi, környezeti	Turisztikai, rekreációs	Közlekedési, távközlési	Közösségi	Közigazgatási	Humán szolgáltatási	Lakó	Város(rész) központi
	Funkciók										
Belváros											
Felsőváros											
Sóstói lakótelep											
Kertváros											
Tabán											
Oncsa lakótelep és Ipartelep											
Dél-nyugati városrész											
Felső-és Alsóöreg- szőlők (külterület)											
Déli telep											
Külterület											

	domináns funkció
	kiegészítő funkció

3 Középtávú célok és azok összefüggései

Kiskunhalas város ITS-ben megfogalmazott fejlesztési célrendszerének alapja a város tényleges megvalósítandó fejlesztési igénye az EU 2014-2020 közötti támogatási időszakának forráslehetőségeihez kapcsolódóan. Ezen igények felmérésének alapjai:

- Az EU 2020 Stratégia megvalósítását szolgáló tematikus célok;
- Bács-Kiskun megye Területfejlesztési Konceptiójának célrendszere, illetve az Integrált Területi Program (ITP);
- Jelen ITS Megalapozó munkarésében szereplő megállapítások, megoldásra váró problémák, megvalósítandó feladatok;
- A Bács-Kiskun Megyei Gazdaságfejlesztési részprogram táblázataiban összesített projekt ötletek.

Az alábbiakban összefoglaltuk Kiskunhalas város ITS-ben meghatározott Jövőképe és fejlesztési célrendszere meghatározásának legfontosabb tervezői szempontjait. Ennek megfelelően a fő tervezési elvek:

- A meghatározott fejlesztési célok a tényleges fejlesztési igényekre reflektálnak és épülnek, és a Megalapozó munkarészben feltárt problémák orvoslását, illetve a meglévő potenciálok, erőforrások, lehetőségek kihasználását szolgálják.
- A célrendszer a fejlesztési szükségletekre épül, de a reális projekt megvalósítás érdekében fontos az elérhető forráslehetőségek figyelembe vétele is.
- A célrendszer az általános célkitűzések helyett a helyi igényekre és jellegzetességekre fókuszál.
- A célok mind a pénzügyi-műszaki megvalósíthatóság, mind a fenntarthatóság (gazdasági, környezeti, társadalmi) szempontjából legyenek reálisak.

Kiskunhalas város 2000-ben elfogadott Településfejlesztési Konceptiója mára elavult, nem alkalmas arra, hogy az ITS célrendszer alapját képezze, így jelen projekt keretében 314/2012 Korm. rendelet tartalmi elvárásai szerint TFK is készül, melynek célrendszere összhangban van az ITS-el.

3.1 Jövőkép

A jövőkép pozicionálja a várost a régióban/tágabb térségben, meghatározza a társadalmi gazdasági és épített környezeti domináns folyamatokat és a 2030-ra elérendő elvárt állapotot.

Kiskunhalas Város Jövőképe

„A város gazdag táji, természeti, gazdasági és épített örökségét megőrző, sokoldalú adottságait a gazdaság és a társadalom megújítására fordító, élénk közösségi és kulturális élettel rendelkező alföldi város.”

Átfogó cél 1: Versenyképes és innovatív gazdaság
helyi és térségi erőforrásokra támaszkodva

A gazdaság versenyképességének növelése az első átfogó célja a városnak, mivel a lakosság foglalkoztatási problémáinak megoldása az egyik legfontosabb feladat. A gazdasági fejlődést a térségi erőforrásokra támaszkodva, a természeti, gazdasági és épített örökség értékeit kihasználva

képes biztosítani. Az innovatív vállalkozásokra jelenleg a Kiskun GT a jó példa, további magas hozzáadott értéket előállító, innovatív vállalkozások betelepődése is cél.

Átfogó cél 2: Ökológiai fenntarthatóság erősítése, a klímaváltozásra való felkészülés

A város kiváló természeti adottságokkal rendelkezik, melyekre a mezőgazdasági és a turisztikai fejlesztések is épülnek a 2. átfogó célon belül. A természeti értékek megőrzése, a fenntarthatóság erősítése érdekében és a klímaváltozás erősödő hatásainak kiküszöbölése miatt indokolt ez a cél.

Átfogó cél 3: Az életminőség javítása, a társadalmi különbségek csökkentése

A város népességmegtartó és vonzó képességének növelése a fokozódó természetes fogyás és a fiatal népesség elvándorlása miatt kiemelt cél, így átfogó célként az életminőség javítását szükséges megfogalmazni. A 3. átfogó cél tartalmazza a társadalmi különbségek csökkentését is, melyet az egyes társadalmi csoportok fokozódó leszakadása indokol.

A Jövőképben és az Átfogó célokban megfogalmazott törekvések a városfejlesztés legfőbb problémáira koncentrálnak. Ezen átfogó célkitűzések megvalósulását a tematikus célokban megfogalmazott részletes fejlesztési célok segítik elő.

3.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

Kiskunhalas Város 2015-2020 között elérendő középtávú stratégiai céljai egyrészt a városi szintű tematikus célokat, másrészt a városrészi szintű területi célokat foglalják magukban.

3.2.1 Városi szintű középtávú tematikus célok

A városi szintű, 7-8 évre szóló középtávú célok alapvetően ágazati bontásban kerülnek megfogalmazásra.

- T1: Vállalkozási tevékenység erősödése a mezőgazdaság/élelmiszeripar terén
- T2: Turisztikai potenciál kihasználása
- T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása
- T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási kérdések megoldása
- T5: Zöldfelületi hálózat fejlesztése
- T6: A közösségi infrastruktúra ellátottság és közszolgáltatások minőségi javítása
- T7: Helyi és térségi közlekedési rendszer modernizálása
- T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja

**Átfogó cél 1: Versenyképes és innovatív gazdaság
helyi és térségi erőforrásokra támaszkodva**

T1: Vállalkozási tevékenység erősödése a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén

Kiskunhalas gazdasági életében jelenleg is meghatározó a mezőgazdaság. Fontos a baromfi, sertésenyésztés, szarvasmarhatartás, szőlészet, borfeldolgozás, a vállalkozások száma nő, de a munkanélküliségi gondokat nem tudja orvosolni, mivel a nagy mezőgazdasági feldolgozóknak csökkent a versenyképessége.

A mezőgazdaság fejlődését veszélyezteti, hogy a város éghajlati viszonyaira egyre inkább jellemzőek a szélsőséges éghajlati események, melyek jelentősen befolyásolják a mezőgazdasági termelést, és komoly vízgazdálkodási feladatokat rónak a városra. A jelenleg is folyó mezőgazdasági tevékenység sok esetben szennyezi a város vizeit, mely hosszútávon gátolja a fenntartható gazdálkodást.

Cél eléréséhez hozzájáruló feltételek

- Az élelmiszergazdaság fejlesztése érdekében a korábbi mezőgazdasági majorok és tanyák újrahasznosítása (megközelítésük lehetőségei és infrastrukturális ellátottságuk javításával).
- A fiatal gazdák, illetve a mezőgazdasági kis és középvállalkozások sokoldalú támogatása.
- A városra hagyományosan jellemző mezőgazdasági ágazatokban működő vállalatok támogatása, innovatív megoldások ösztönzése.
- Szociális gazdaság továbbfejlesztése.
- Helyi termékek körének bővítése, ismertségük és elismerésük támogatása.
- Helyi és térségi potenciálok (az agroökopotenciál, a termelési és a gazdálkodási ismeretek) kihasználása.
- A termelés, a feldolgozás és az értékesítés összehangolt integrált fejlesztése.
- A minőségi termékek előállításának ösztönzése.
- Az értékesítési hálózat bővítése, piacfejlesztés.
- A vállalkozási ismeretek fejlesztése az élelmiszergazdaság kis és középgazdálkodói körben.
- Az innovációs készség javítása, új módszerek alkalmazása, a hozzáadott érték növelése.
- A szövetkezésben meglévő lehetőségek kihasználása.
- Komplex mintaprogramok támogatása, a jó gyakorlatok elterjesztése.
- A gazdálkodáshoz szükséges képzett és aktív helyi munkaerő biztosítása.

T2: Turisztikai potenciál kihasználása

A turizmus fejlesztése az elmúlt években is meghatározó cél volt a város számára, ugyanakkor a vendégforgalom ingadozásokkal ugyan, de csökkent az utóbbi években az évi rendszerességgel érkező nagyszámú külföldi vendég (német nyugdíjasok) ellenére.

A városban szükség van megfelelő számú és színvonalú szálláshely kialakítására, a város 400 férőhelyes szállodája, a Halas Hotel ugyanis bezárt. Így jelenleg csak a Csipke Hotel és kempingek állnak a vendégek rendelkezésére.

A város egészségügyi és fürdőszolgáltatást tud biztosítani a városba érkező vendégeknek, de a helyi épített örökség értékeinek állapota nem megfelelő.

Cél eléréséhez hozzájáruló feltételek

- A fürdő és a kórház fejlesztésével Termálfürdő- és Gerontológiai Központ kialakítása a cél, hogy gyógyturisztikai célponttá váljon a város és új munkahelyeket teremtsenek.
- A turisztikai attrakciók gazdagítása helyi értékek védelmével.
- Ökoturizmus fejlesztése: külterületi lovasturizmus fellendítése és természetvédelmi területek látogatásának növelése, tanyasi turizmus, vadászturizmus fejlesztése.
- A szálláshelyek bővítése és kialakítása, szolgáltatási színvonaluk emelése.
- A város vonzerejének növelését szolgáló turisztikai nagyrendezvények támogatása.
- A turisztikai marketing javítása.

T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása

A Levi's bezárásával jelentős számú alacsony képzettségű munkaerő szabadult fel a városban, jelenleg 250 főnél több embert foglalkoztató vállalat nem működik a városban. Az alacsony végzettségűek munkanélkülisége az egyik legnagyobb probléma a településen.

Jelentős további probléma, hogy a kiskunhalasi vállalatok kevés hozzáadott értéket termelnek.

Az ipari parknak ugyanakkor kedvező a földrajzi elhelyezkedése, a vonzó befektetői környezet továbbfejlesztésére van szükség.

A munkaerő megfelelő színvonalú képzettségének biztosítása, illetve közvetetten a megfelelően képzett munkaerő vissza- és idevonzása érdekében is szükséges lépéseket tennie a városnak.

Cél eléréséhez hozzájáruló feltételek

- Az újonnan betelepülni, bővíteni kívánó befektetők számára színvonalas telephelyi feltételek biztosítása - meglévő és új ipari területek fejlesztése.
- A területi kínálat piacra juttatása.
- A betelepülést segítő gazdasági ösztönzők alkalmazása.
- A betelepülést elősegítő műszaki fejlesztések támogatása.
- Fenntartható ütemű gazdasági fejlődéssel összhangban lévő duális középfokú oktatási rendszer működtetése.
- A Városgazda Zrt. megerősítése és a munkája hatékonyságának javítása a befektetés ösztönzés területén.

Átfogó cél 2: Ökológiai fenntarthatóság erősítése, a klímaváltozásra való felkészülés

T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási kérdések megoldása

A város és környékének éghajlati viszonyaira egyre inkább jellemzőek a szélsőséges éghajlati események, mely vízgazdálkodási szempontból komoly kihívást jelent a város számára.

A városban két termálkút is található, melynek vize a fürdőben hasznosul.

Sóstó horgászvizek és a Fejeték láprét fontos felszíni vizes területeinek védelme és rekreációs célú fejlesztése indokolt.

Mind a szennyvízgyűjtő hálózat, mind a csapadékvíz elvezetés rendszer fejlesztésére mutatkozik a városban igény.

Vízbázisként szolgáló mélyfúrású kutak vize minden esetben határértéket meghaladó mértékben tartalmaz vasat, határértéket megközelítő mértékben arzént – a vízkezelés csak részben megoldott.

Cél eléréséhez hozzájáruló feltételek

- Ivóvíztároló kapacitás növelése, teljes hálózatrekonstrukció, vízbázisok védelme.
- Csapadékvíz elvezető hálózat karbantartása, fejlesztése.
- Sóstó horgászvizek és a Fejetéki-mocsár fontos felszíni vizes területeinek védelme, vízutánpótlás biztosítása.
- Térségi összefogás sürgetése a talajvízszint csökkenésének megállítására, tározótavak kialakítására.
- Környezetterhelő anyagok (pl. szennyvíziszapok) hasznosítása.
- Mezőgazdasági hulladékok energetikai célú hasznosítása (hígtrágya, mezőgazdasági melléktermékek anaerob fermentációja – biogáz kinyerés céljából, a komposzt a mezőgazdasági hasznosítása).
- Kedvező szabályozási környezet a hulladékok hasznosítására.
- Megújuló energia használata a közintézményekben.

T5: Zöldfelületi hálózat fejlesztése

Folyamatosan nő a belterületbe vonás a városban a természeti területek rovására, míg a közösségi terek több városrészben hiányoznak, így a zöldfelületek arányának és a városrészek közösségi tereinek növelése a város népességmegtartó és vonzókéességének növelése érdekében kiemelten fontos.

Cél eléréséhez hozzájáruló feltételek

- A Jókai utcai személtelep helyére rekreációs park kialakítása: kilátó, szabadidőpark, sportpálya.
- A helyi jelentőségű védett terület Csetényi Park rekreációs fejlesztése.
- A város számos védett fával, facsoporttal és fasorral is rendelkezik, ezek védelmének biztosítása.
- A közparkok kialakítása, mivel a Déli telepen, a Délnyugati városrészben, illetve a Felső és Alsóöregszőlőkben egyáltalán nincs épített park.
- A közlekedési területek mellett a zóldsávok megvédése a parkolástól.
- Fejlesztési potenciál a Sóstó (horgászvíz) és a Parkerdő.

Átfogó cél 3: Az életminőség javítása, a társadalmi különbségek csökkentése

T6: A közösségi infrastruktúra ellátottság és közszolgáltatások minőségi javítása

A város oktatás-nevelési intézményeinek kihasználtsága jelenleg a természetes fogyás ellenére kielégítő elsősorban a járásból Kiskunhalasi intézményekbe bejáró gyermekek nagy száma miatt, de a népesség fogyásának megállítása és a lakosság magas színvonalú humán közszolgáltatások biztosításával való megtartása kiemelt célja a városnak. Az oktatás, különösen a középfokú oktatás fejlesztésének rendkívül fontos gazdaságfejlesztési vonatkozása is van, mivel a munkaerő megfelelő képzettségéért elsősorban ezek az intézmények felelnek.

Cél eléréséhez hozzájáruló feltételek

- A városi népesség korstruktúrájához, sajátos igényeihez rugalmasan alkalmazkodó intézményhálózat fejlesztése.
- A városi intézményhálózat magas színvonalú működését biztosító értelmiségiek és szakemberek megbeccsülése, helyben tartása a szolgáltatási színvonal megőrzése és emelése érdekében.
- Az intézményhálózatnak helyt adó épületek állagmegóvása, felújítása, energiahatékonyságának növelése.
- A kollégium kihasználtságának növelése a komfortszint növelésével.
- Az időközben állami irányítás alá került szakképzési, átképzési rendszer fejlesztésének ösztönzése, támogatása, a gazdaságfejlesztéssel összefüggő igények megfogalmazása.
- Egészségfejlesztési, egészségnevelési programok megvalósítását biztosító feltételek megteremtése, fejlesztése.
- Kezdeményezések kedvezményes lakhatás biztosítására a képzett fiatalok visszaköltözésének támogatására.

T7: Helyi és térségi közlekedési rendszer modernizálása

Mivel a legnagyobb zajkibocsátó és légszennyező a közlekedés, Kiskunhalason a környezetet legkevésbé terhelő közúti közlekedési hálózatot szükséges létrehozni.

A városrészek, a városi területek funkciójának megfelelő közlekedés biztosításával javítani kell a lakó-, az intézményi-, a koncentrált kereskedelmi és ipari területek elérhetőségét.

A város kiaknázandó előnye a vasúti tranzitfolyosó jelenléte.

Magas a kerékpárosok részaránya a helyi forgalomban, így biztonságos közlekedésük érdekében elsősorban a hivatásforgalmú kerékpárforgalmi hálózat fejlesztéseket folytatni kell, de a turisztikai célú kerékpározás ösztönzésére is biztosítani szükséges a megfelelő infrastruktúrát.

Cél eléréséhez hozzájáruló feltételek

- A környezetbarát közlekedési módok elősegítése, a személygépkocsi használat csökkentése, fenntartható intermodális kapcsolatok erősítése.
- A belső úthálózat műszaki színvonalának javítása.
- A kerékpárforgalmi hálózat teljessé tétele,
 - a szomszédos települések irányába,
 - a városon belül a napi szintű „hivatásforgalmi” kerékpáros közlekedés szolgáltatában,
 - a turisztikai célpontok kerékpáron való megközelíthetősége érdekében (Szabadkáig lenyúló kerékpárút).
- A kerékpározás lehetőségének és biztonságának növelése a város alacsony forgalmú közútjain, lakóutcáiban (forgalomszervezéssel, forgalomszabályozással).
- A kerékpározáshoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése.
- A buszpályaudvar áthelyezése a vasút mellé az intermodalitás, a városközpont forgalmának csökkentése érdekében.
- A Városközpont közlekedési forgalmi rendjének átalakítása, parkolási problémák megoldása.
- A vasútállomás utasforgalmi szolgáltatási szintjének javítása.

T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja

A városrészek között kialakult különbségek, a szegregáció mutatózó jelei miatt fontos fejlesztési célkitűzés a városon belül a városrészek közötti elszigetelődés, a szegregáció megelőzése és a különböző városrészek differenciált fejlesztése.

Cél eléréséhez hozzájáruló feltételek

- Meg kell állítani a déli városrészek és a külterületek szegregációját, meg kell teremteni az itt élők szociális foglalkoztatását.

A középtávú célok elérését mérő indikátorokat és célértékeket a 8.5.1. fejezet tartalmazza.

3.2.2 Városrészi szintű területi célok

A középtávú területi célok a Megalapozó vizsgálat részletes városrészi szintű helyzetfeltárása és helyzetelemzése alapján kerülnek megfogalmazásra.

A városrészi célok meghatározásának alapelvei:

- Az adott városrész speciális helyzetére, problémáira, erősségeire reagáló célok megfogalmazása.
- A városrészi célok illeszkedése a fentebb meghatározott városi célrendszerhez (átfogó és tematikus célok).
- A városrészi célok egy része általánosabb célkitűzés, de konkrét helyi problémákra és adottságokra vonatkozóan a városi szintnél specifikusabb célmeghatározásokra is sor került.

Városrészi célok felsorolása:

- V1 – Belváros: Közigazgatási, kulturális, gazdasági - turisztikai funkció erősödése
- V2 – Alsóváros: Gazdasági és szociális funkciók erősödése
- V3 – Felsőváros: Rekreációs és lakófunkció erősödése
- V4 – Tabán: Szegregátumok oldása és épített örökség megőrzése
- V5 – Sóstói lakótelep: Rekreációs és lakó funkció erősödése
- V6 - Délnyugati városrész: Szociális funkciók megerősödése és hagyományos tájhasználat megőrzése
- V7 – Felső- és Alsóöregszőlők: Tanyasi megélhetés biztosítása és szegregátumok oldása
- V8 – Kertváros – Zöldfelületek növekedése és központi funkciók kialakulása
- V9 – Oncsa lakótelep és ipartelep: Gazdasági funkciók erősödése és közösségi terek kialakulása
- V10 – Déli telep: Gazdasági funkció erősödése

V1: Belváros: Közigazgatási, kulturális, gazdasági - turisztikai funkció erősítése

Kiskunhalas Belvárosának célrendszere a legkomplexebb valamennyi városrész közül, minden tematikus cél valamilyen módon érinti a városrészt, mivel nemcsak a város, hanem egy egész kistérség központi – közigazgatási, kulturális, gazdasági – funkcióit kell ellátnia, sőt több funkcióját tekintve a város kiszolgálja a kistérség határain kívüli területek, települések igényeit is.

A Belvárosnak alapvetően a már meglévő funkcióit kell erősíteni, illetve élővé tenni. Az egyes helyszíneken, elsősorban a Városháza udvarán és a körülötte elterülő tereken történő fejlesztésekkel a közösségerősítő, pihenő és kulturális, oktatási funkciók bővítése a cél. Ennek érdekében célszerűen kell kialakítani a Belváros közlekedési struktúráját, elsősorban a gyalogos és kerékpáros közlekedést preferálva, ugyanakkor bizonyos területeken a jelenlegihez képest növelve a gépkocsi-közlekedés számára fenntartott parkolóhelyek számát.

E területre kell koncentrálni a lehető legtöbb közigazgatási és gazdasági-adminisztratív funkciót annak érdekében, hogy a vállalkozások és a lakosság ügyeiket a leghatékonyabb módon, lehetőség szerint egy jól behatárolt földrajzi területen belül intézhesse.

Fontos rekreációs és idegenforgalmi akció is helyet kapott a Belváros területén: a kórház és a termálfürdő földrajzi közelségének kézenfekvő és előremutató kiaknázását jelenti egy komplex Termál Fürdő- és Rehabilitációs Központ, illetve Gerontológiai Központ létrehozása, több kulturális- és sportfunkcióval összekötve.

Az új fejlesztésekkel párhuzamosan szükséges kiszorítani az ipari tevékenységeket a városrészből – azokat inkább a külvárosok iparterületeire kell koncentrálni, – s helyben a gazdasági funkciók közül a kiskereskedelemre, a hagyományos és elektronikus szolgáltatásokra, továbbá az idegenforgalmi tevékenységekre kell összpontosítani.

V2: Alsóváros: Gazdasági és szociális funkciók erősítése

A városrész fejlesztéseinek elsődleges célja a gazdasági és szociális funkciók erősítése. E funkciók részben már jelenleg is elérhetőek (pl. az inkubátorház, illetve a Cigány Közösségi Ház) azonban erősítésükre, bővítésükre és infrastrukturális fejlesztésükre, valamint a szociális bérlakás-program elindítására továbbra is szükség van.

Fontos megemlíteni a közlekedési fejlesztési célokat is, amelyek az Alsóváros esetében kifejezetten forgalomnövekedéshez vezetnek, hiszen ide helyeződik majd át a Belváros forgalomcsillapítása révén elterelt közúti forgalom tetemes része, melyhez mindenképpen a parkolóhelyek számának növelése kell, hogy kapcsolódjon. Ennek kompenzálására, a lakosság életkörülményeinek javítása érdekében fontos zöldterület és közösségi tér fejlesztési, valamint környezet rehabilitációs akciók kerültek definiálásra.

Az Alsóvárosban található laktanya területének hasznosítása az örökölt környezeti problémák és az épületállomány romló állapota miatt szükséges.

V3: Felsőváros: Rekreációs és lakófunkció erősítése

A Felsőváros egyrészt rendelkezik környezetileg károsodott, elhanyagolt területekkel, amelyeknek rendezéséről, rekultivációjáról, s a területek hasznosításáról gondoskodni szükséges. Megtörtént a Jókai utcai települési hulladéklerakó első fordulójának lezárása. Megoldandó a rekreációs zöldfelület növelése (záportározó, kiserdő), új pihenőövezet kialakítása, Csetényi Park és lovas bázis turisztikai célú fejlesztése.

A szovjet laktanya rehabilitációja már elindult – lpartelep létesült –, de a terület további fejlesztést igényel.

Emellett a Felsőváros kiváló adottságokkal rendelkezik kulturális, sport és idegenforgalmi szempontból egyaránt, hiszen itt található a városi sportpálya és létesítményei, a Lovasbázis és a Csetényi Park, Radnóti utcai kiserdő. Ezen helyszínek, területek célzott, funkcióbővítő fejlesztése jelentősen meg fogja erősíteni a városrész – s ezen túlmenően az egész város – kulturális- és sportéletét, rekreációs lehetőségeit és a kistérségen is túlmutató idegenforgalmi vonzerejét.

Ebben a városrészben is a kiemelt célok között szerepel az ún. „CS”-lakások felszámolása, az azokat lakó hátrányos helyzetű cigány lakosság integrálása.

V4: Tabán: Szegregátumok oldása és épített örökség megőrzése

A Tabán egy szociálisan hátrányos helyzetű közösség által lakott, ugyanakkor jelentős történelmi hagyományokkal rendelkező városrész, amelynek fejlesztési irányát alapvetően határozzák meg – és egyben korlátozzák is – jelenlegi adottságai.

Kiemelten fontos a megfelelő intézkedések meghozatala a jelenlévő szegregátumok oldása, az alapvető infrastrukturális ellátottság javítása, a leromlott állagú, hagyományos építés rehabilitációja, illetve a közösségi funkciókat erősítő épületek, közterek fejlesztése érdekében. Ugyanezt az átfogó célt segíti a foglalkoztatás ösztönzése a helyi vállalkozások célzott támogatásával. Külön hangsúlyt kell fektetni a városrészben a szociális foglalkoztatás erősítésére és a laksűrűség csökkentésére is.

A szociális problémák enyhítésével összhangban kitörési lehetőséget szükséges biztosítani a városrész lakossága számára, melyhez éppen az egyedi építészeti történelmi adottságok teremtenek alapot. A városrész és az egyes épületek korhű felújítása, hangulatos terek és utcaképek kialakítása lendületet adhat a helyi turizmusnak, ezáltal lehetőséget adva a helyi lakosságnak az idegenforgalmi szektorban történő elhelyezkedésre, vállalkozásra.

V5: Sóstói lakótelep: Rekreatív és lakó funkció erősítése

A Sóstói lakótelep alapvetően lakóövezet, ahol kiemelt figyelmet kell fordítani az életminőség és a lakhatási körülmények javítását célzó akciók végrehajtására, érte ez alatt nemcsak az alapinfrastrukturális, energiahatékonyságot javító fejlesztéseket, hanem a pihenő, rekreációs övezetek megfelelő kialakítását is.

A városrész szükségleteihez és céljaihoz kapcsolódó fontos fejlesztési feladat a városi vízmű korszerűsítése, továbbá a szennyvíz-tisztítómű fejlesztése, mivel a biológiailag tisztított szennyvíz fontos szerepet játszhat a Sóstó vízutánpótlásában, ezáltal a környék revitalizálásában, a horgász- és pihenőövezet fejlesztésében.

Kiemelt téma a városrész életében a közlekedésfejlesztés, a kerékpáros- és a tömegközlekedés megfelelő szintre emelése, hiszen a lakóövezetek és a fontosabb gazdasági, kulturális, adminisztratív városi gócpontok közötti hatékony és kényelmes kapocs kialakítása, fejlesztése alapvető fontosságú.

V6: Délnyugati városrész: Szociális funkciók megerősítése és hagyományos tájhasználat megőrzése

A városrész számára alapvetően a meglévő funkciók erősítése és néhány, a város életében meghatározó közlekedés-fejlesztés fogalmazható meg kiemelt célként. A terület lehetőséget ad a rekreációs és turisztikai vonzerő növelésére, ugyanakkor a hagyományos tájhasználat eltűnése veszélyforrásként jelenik meg.

A meglévő funkciók közül a szociális célú programok, akciók kapnak majd nagyobb hangsúlyt a területen, így a Baky kastély szociális célú fejlesztése és a Családok Átmeneti Otthonának bővítése, átalakítása.

Közlekedési szempontból e városrész is a Belváros forgalomcsillapítási céljai miatti új fő közúti közlekedési folyosó kialakításának szükségessége miatt kap hangsúlyos szerepet, amit ez esetben is a zöldterületek fejlesztésével, fásítással kell majd kompenzálni.

Emellett szükséges a városrész bekapcsolása a városi kerékpárforgalmi hálózatba is.

V7: Felső- és Alsóöregszőlők városrész: Tanyasi megélhetés biztosítása és szegregátumok oldása

A nagy kiterjedésű külterületi városrész az utóbbi évtizedben egyre sűrűbben lakott tanyás terület. Hosszú távon sem cél a városrész belterületbe történő bevonása, ugyanakkor azonban a szegényebb, szociálisan nehéz helyzetben lévő lakosság helyzetének javítása fontos. A terület szőlő- és gyümölcstermesztési hagyományokkal és hagyományos, tájképi jelentőségű (tanyák) beépítettséggel bír, így az öko-, tanyasi- és vadászturizmus helyszíne lehet.

V8: Kertváros: Zöldfelületek fejlesztése és központi funkciók kialakítása

A Kertváros összekötő kapocs a város belső területei és a sűrűn lakott, szociálisan hátrányos helyzetű lakosság benépesítése, külterületi Felső- és Alsóöregszőlők között, ezért fontos, hogy kis kiterjedése ellenére városrész-központi funkciók kerüljenek itt kialakításra.

Ennek érdekében kiemelt feladat a közösségi terek fejlesztése, a Dong-ér völgyi, elkerülő út melletti zöldterület fejlesztése valamint a lakossági igényeket kielégítő szolgáltatások, vállalkozások működésének ösztönzése.

A Kertváros is hangsúlyos szerepet kap a Belvárost tehermentesítő közlekedési útvonal kialakításában és a kapcsolódó zöldfejlesztésekben. Emellett a betöltött kapocs szerep miatt lényeges a kerékpárforgalmi hálózat helyi fejlesztése is.

V9: Oncsa lakótelep és ipartelep: Gazdasági funkciók erősítése és közösségi terek kialakítása

A város keleti városrésze alapvetően ipari funkciókat tölt be, így a gazdasági funkció megerősítése a városrész fő célja.

A működő Ipari Park infrastruktúrájának fejlesztésével és bővítésével, a környező leromlott állapotú területek, épületek barnamezős beruházások keretében történő revitalizálásával újabb területek vonhatóak be a gazdasági övezetbe.

Az infrastruktúrafejlesztések közül kiemelendő a közvilágítással való lefedettség és az energiatakarékos fejlesztés igénye.

Fontos, hogy az egyre növekvő területű ipari parkban diverzifikálódjanak a megjelenő iparágak, szolgáltatások, illetve figyelembe kell venni a térség ipari hagyományait és adottságait, ami jelen esetben a helyi mezőgazdaságra alapuló feldolgozó-, hűtő- és tárolókapacitások kiépítésének, bővítésének ösztönzését jelenti. Az ilyen irányú fejlesztések révén nemcsak az iparban foglalkoztatottak száma nő és helyzete javul, hanem a helyi gazdálkodók számára is kedvezőbb körülmények teremthetnek.

Lényeges, hogy az infrastrukturális szolgáltatások mellett a helyi vállalkozások számára hozzáadott értéket képviselő, különböző információs, adminisztrációs szolgáltatások körét is bővítse az Önkormányzat.

A városrészben található Oncsa lakótelepen élők életkörülményeinek javítása érdekében a közösségi terek kialakítása is szükséges a városrészben.

V10: Déli telep: Gazdasági funkció erősítése

Ezen a – város egységes szövetétől több kilométer távolságra lévő, de mégis belterületi státuszú – csekély kiterjedésű területen jelenleg a növénynemesítési kutatásban érdekelt Kiskun Kutatóközpont található, de állandó lakosai is vannak a városrésznek.

A gazdasági funkció erősítése az alapvető cél befektetés ösztönzéssel (vállalkozások megtelepedésének elősegítése), Belvárossal való közlekedési kapcsolatok erősítésével és a terület ivóvíz- és csatornahálózatba való bekapcsolásával.

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A város középtávú tematikus céljai a városrészi célkitűzések egy vagy több városrészben történő megvalósításával érhetők el. A területi célok és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő a településfejlesztési koncepcióban felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését.

A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus célok és területi célok közötti összefüggéseket, kapcsolatuk erősségének mértékét.

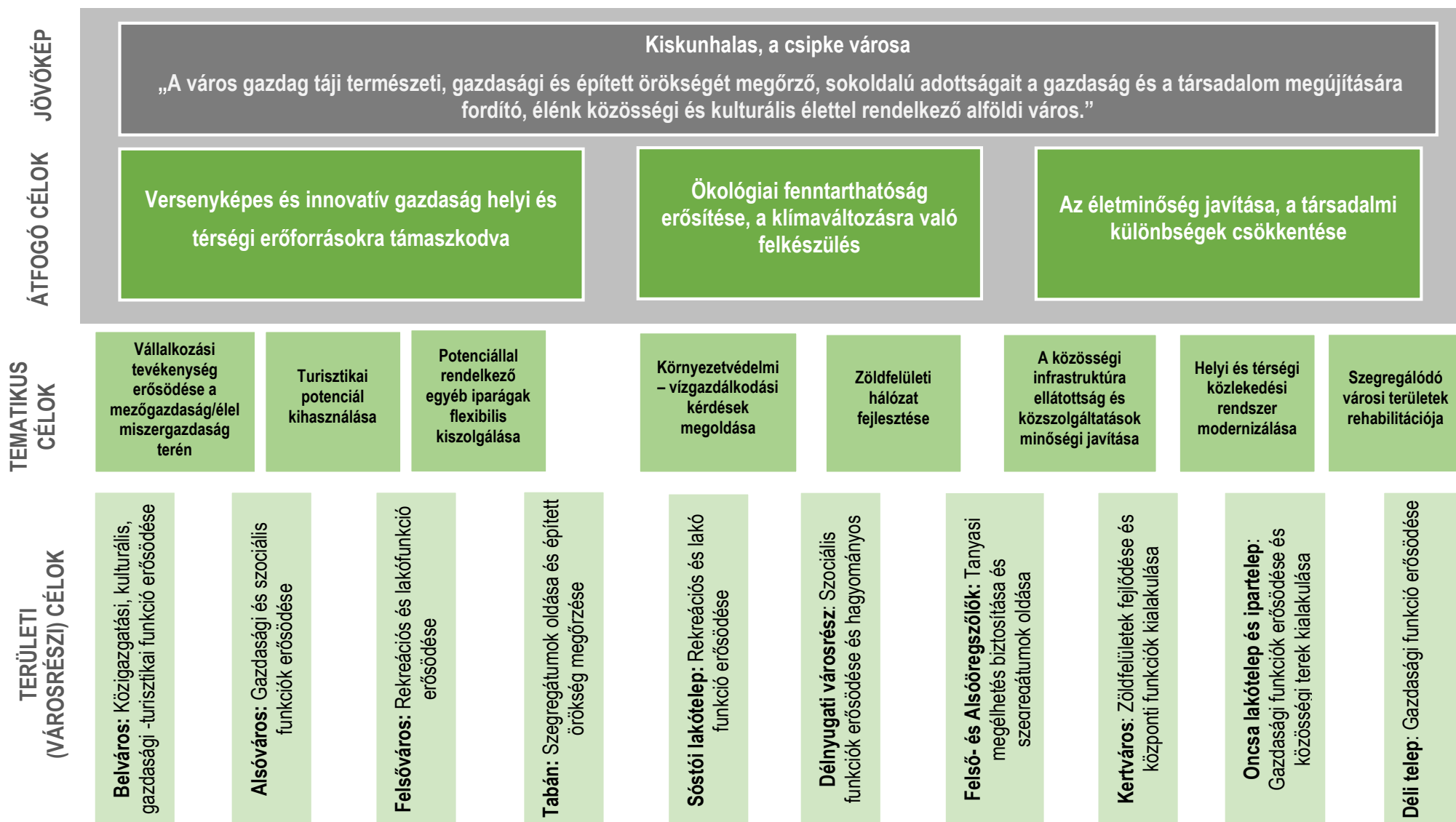

2. táblázat - A Városrészek és tematikus célok összefüggése

Városrészek / Tematikus célok	T1: Vállalkozási tevékenység erősítése a mezőgazdaság/élelmiszeripar területén	T2: Turisztikai potenciál fejlesztése	T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása	T4: Környezetvédelem – vízgazdálkodási fejlesztések	T5: Zöldfelületi hálózat (ökológiai folyosó) fejlesztése	T6: Közösségi szolgáltatások és az intézményrendszer helyi igényeknek megfelelő fejlesztése	T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja
V1 Belváros							
V2 Alsóváros							
V3 Felsőváros							
V4 Tabán							
V5 Sóstói lakótelep							
V6 Délnyugati városrész							
V7 Felső- és Alsóöregszőlők városrész							
V8 Kertváros							
V9 Oncsa lakótelep és ipartelep							
V10 Déli telep							

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia

3. táblázat - Kiskunhalas városfejlesztési célrendszere 2014-2020-ig

4 A megvalósítást szolgáló beavatkozások

Az ITS a város középtávú célrendszerének felvázolásán túl tartalmazza a lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (programok és projektek) indikatív listáját. A projektek a Stratégia kidolgozásakor rendelkezésre álló információk alapján, a Stratégia által igényelt mélységben, vázlatosan és lényegre törően kerülnek ismertetésre. Az ITS operatív jellege nem feltételezi a projektek teljes körű és részletekbe menő kifejtését.

A Stratégiai célok megvalósítását szolgáló beavatkozások számbavételét azonban több tényező is indokolja:

- a célok megvalósítása érdekében összegyűjtésre és rendszerezésre, majd prioritizálásra kerülhessenek a különböző szereplőknél, potenciális projektgazdáknál körvonalazódó fejlesztési elképzelések; így a megvalósítás fázisában a stratégiai célokhoz igazodóan reális lehetőség nyíljon konkrét projektek megvalósítására; valamint
- az előkészítettség különböző fázisában lévő projekt elképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban járulhassanak hozzá a Stratégia céljainak eléréséhez.

Az ITS megvalósítását szolgáló beavatkozások tekintetében az alábbi projekt típusokat azonosítottuk:

- **Akcióterületi projektek:** Olyan, egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések, amelyek egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. A projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra, volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő a kijelölt akcióterületen.
- **Kulcsprojektek:** A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. "
- **Hálózatos projektek:** amelyek több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjednek és a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.
- **Egyéb projektek:** A fenti kategóriákba nem tartozó fejlesztések, amelyek lehetnek pontszerű, egy vagy több városrész, illetve a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések, amelyek között beruházási jellegű és soft elemek egyaránt szerepelhetnek.

A következőkben a fenti logikát követve mutatjuk be azon fejlesztési elképzeléseket, amelyek az ITS középtávú célrendszerében megfogalmazott célok megvalósítását szolgálják.

4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklása

Kiskunhalas városa a fejlesztési elképzelések területi és funkcionális csoportosítása során 2015-2020 közötti időszakra vonatkozóan hat akcióterületet határolt le, amelyekhez indikatív projektjavaslatokat rendelt. A lehatárolások a jövőbeli fejlesztési területek alapját fogják képezni.

Akcióterületek:

- Antiszegregációs akcióterület
- Laktanya akcióterület
- Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület
- Sóstó rehabilitációs akcióterület
- Felső-Alsóöregszőlők akcióterület
- Ipari park akcióterület

4. ábra - Kiskunhalas akcióterületei

Forrás: Saját szerkesztés, openstreetmap

4.2 Az egyes akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések összefoglaló bemutatása

Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület (Belváros, Felsőváros)

Ezen akcióterület célrendszere a legkomplexebb valamennyi közül. Belváros olyan városrész, mely nem csak a település, hanem egy egész kistérség központi funkcióját tölti be. Több funkció tekintetében a város kiszolgálja a kistérség határain kívüli területek, települések igényeit is, tekintve, hogy több szomszédos kistérség központja kicsi és funkcióhiányos.

A Belvárosnak alapvetően a meglévő funkcióit kell erősíteni, illetve élővé tenni. Egyes területein célzott fejlesztésekkel erősíteni kell a közösség erősítő, pihenő és kulturális, oktatási funkciókat, elsősorban a város központjában, a Városháza udvarán és a körülötte elterülő tereken. Ennek érdekében célszerűen kell kialakítani a Belváros közlekedési struktúráját, elsősorban a gyalogos és kerékpáros közlekedést preferálva.

E területre kell koncentrálni a lehető legtöbb közigazgatási és gazdasági-adminisztratív funkciót annak érdekében, hogy a vállalkozások és a lakosság az ügyeit a leghatékonyabb módon, lehetőség szerint egy jól behatárolt földrajzi helyen intézhesse.

Ehhez kapcsolódóan fejleszteni szükséges az e-társadalom elterjedését és az egyenlő hozzáférés lehetőségét.

A kórház és a termálfürdő földrajzi közelségének kézenfekvő és előremutató kiaknázását jelenti egy komplex Termál Fürdő- és Rehabilitációs Központ kialakításához kapcsolódó Gerontológiai Központ létrehozása.

Ezekkel párhuzamosan viszont vissza kell szorítani az ipari tevékenységeket, azokat inkább a külvárosok iparterületeire kell koncentrálni, s helyben a gazdasági funkciók közül a kiskereskedelemre, szolgáltatásokra és idegenforgalmi tevékenységekre kell összpontosítani.

Az akcióterület részét képezi a Felsőváros dél-nyugati részén található Csetényi Park és a sportpálya is, mely kiváló sport és idegenforgalmi adottságokkal rendelkező terület. Új fejlesztésekkel, mint például egy Kiskunsági kulturális és konferencia központ létrehozásával, mely szintén egy kiemelt program, az előzőekhez hasonlóan szintén jelentős idegenforgalmi vonzerőre és ismertségre lehet szert tenni.

Az akcióterület fő szervezője a fürdő és a kórház komplex fejlesztése, az ahhoz kapcsolódó további turisztikai fejlesztésekkel (Lovasbázis, Csetényi Park, múzeumok, Városháza stb.) együtt.

Akcióterületi projektek:

- **Kiskunhalasi termálfürdő komplex fejlesztése, bővítése (kulcsprojekt)**
- **Egészségközpont és Gyógy szálló kialakítása (kulcsprojekt)**
- **A kiskunhalasi Lovas bázis korszerűsítése**

A Kiskunhalas belvárosában működő Lovasbázis a térség legjelentősebb lovas központja. Képzéseknek, szabadidős sportolásnak, rendezvényeknek és számos versenynek - főleg díjugratás szakágban – ad otthont.

Az elkövetkező években e központ fejlesztése fontos célkitűzés. Ennek keretében szükséges az intézmény épületállományának felújítása, bővítése és a szolgáltatások körének kibővítése terápiás- és gyógyászati lovas foglalkozások beindításával.

A lovas terápia egészségtani hatása vitathatatlan. Ennek gyakorlati megvalósításához szükséges a jelenlegi épületállomány felújítása és átalakítása, teljes akadálymentessé tétele, valamint néhány

új épület, úgmint öltöző, vizesblokk, étkező, pihenő lehetőséget biztosító helyiség kialakítása. Előző fejlesztések nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy (mozgás) sérült emberek is gond nélkül tudják használni akár az öltözőket vagy a mosdót. Mindezekhez elengedhetetlen a bázis belső infrastruktúrájának (pl.: utak, járdák, kültéri világítás) fejlesztése is. Az épületállomány átalakításán túl szükség van speciális eszközök (pl.: nyergek) vásárlására, melyek segítségével, a testi fogyatékkal élők is részesülhetnek a számukra fejlesztő és rehabilitációs jelentőséggel is bíró lovas sportok örömeiben.

A színvonalasabb szolgáltatás nyújtása és a nemzetközi versenyek szervezéséhez szükséges feltételek teljesítése érdekében a gyakorló pályák, lelátók és egyéb nézőközönség által használt infrastruktúra és a fedett lovarda nemzetközi szintnek megfelelő fejlesztését is meg szeretnék valósítani.

A nemzetközi és/vagy több napos versenyek rendezésének elengedhetetlen feltétele továbbá, hogy a Lovasbázis területén szálláslehetőség kerüljön kialakításra a távolról érkező versenyzők és lovaik számára.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata és Kiskunhalasi Lovasiskola Szolgáltató Kft.

■ **Csetényi-park és a sportpálya területi és funkcionális rendezése**

Hamarosan befejeződik a Jókai utcai hulladéklerakó rekultivációja. Az elkészülését követően esztétikus környezetet, egy új közösségi teret kap a város. Látványra egy óriásdomb, amely nyári-téli sportolásra alkalmas területet képez, mellette egy tó és hozzá tartozó hatalmas zöld felületet teszi teljessé a helyszínt. Cél, hogy programokkal teli, várost élénkítő kulturális és sport helyszínné váljon a közeljövőben. Emellett fontos zöldfolyosó kiépítése a Csetényi Parktól a Dong-ér menti területen.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Városháza épületének belső és turisztikai felújítása**

Kiskunhalas központjában álló Városháza tetőszerkezete előregedett, több helyen beázik és balesetvédelmi szempontból is veszélyeket rejt magában a szerkezet lazább elemeinek esetleges leválása. A városháza belső felületeinek állapota is javítást, festést igényel. A nyílászárók előregedettek, ami a téli hónapokban nagyon megnehezíti az épület fűtését. A felületek felújításával egyidejűleg szükséges lenne a nyílászárók cseréje is.

Mindezen munkálatok eredménye egy igényes és korszerű munkahelyet, hivatali intézményt biztosítana a dolgozóknak és a lakosoknak.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Városháza tornyának turisztikai felújítása**

A fejlesztés célja a város kultikus épületének, a Városháza tornyának felújítása. Bár kívülről látványos és a turisták számára is vonzó, a látogathatósága jelenlegi műszaki állapotában nem engedhető meg. A tornyot kívülről és belülről is fel kellene újítani. A jelenlegi belső lépcső helyére egy teljesen új szerkezetet kell építeni. Kívülről fel kell újítani burkolatot és új tetőszerkezettel szükséges ellátni az építményt. A torony lehetőséget biztosít három pihenőszint kialakítására, ahonnan a látogatók mesés szép panorámában gyönyörködhetnek. A toronyból belátható a teljes

belváros, a nevezetes épületek, köztéri szobrok. A felületek felújításával egyidejűleg szükséges lenne a nyílászárók cseréje, új bejárat kialakítása is.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **A helyi védettségű Csipkeház és Csipke Múzeum és a helyi városképi védelem alatt álló park rehabilitációja, korszerűsítése**

A projekt célja a város egyik legjelentősebb turisztikai attrakciójának számító Csipkeház és Csipkemúzeum teljes körű felújítása. Szükséges az épület külső és belső felújítása, és energetikai korszerűsítése. Az épület felújításán túl ahhoz, hogy a turisták számára új élményeket tudjon biztosítani a múzeum szükséges annak korszerű előadás-technikai berendezésekkel és ahhoz szükséges infrastruktúrával történő ellátása, a meglévő kiállítási tematika frissítése.

A tervezett fejlesztésnek elengedhetetlen részét képezi továbbá a Csipkeház körüli park kültéri bútorokkal való ellátása, a kültéri világítás felújítása, az ezeket körülvevő kerítés felújítása, parkolóhelyek kialakítása, hogy az ide látogatók kellemes és kényelmes körülmények között vehessék igénybe az intézmény nyújtotta szolgáltatásokat.

Célcsoportok: - Elsődleges célcsoport: kulturális-, konferencia turista (belföldi és külföldi), aktív turista. - Másodlagos célcsoport: fürdő turista.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata és Csipke Múzeum

■ **Thorma János Múzeum kibővítése**

Dr. Bay Miklós és felesége, megközelítőleg 500.000.000,-Ft értékű festményekből és szobrokból álló gyűjteményét Kiskunhalas Városának adományozná, amennyiben a város 2016. december 31-ig megfelelő helyet biztosít a nagy értékű gyűjtemény kiállításához.

A legmegfelelőbb hely ehhez a Thorma János Múzeum, ami azonban jelenlegi formájában nem képes befogadni a számos darabból álló kollekciót. A tervek szerint az épületet egy 3 szintes, galériás, kb. 500m² területű kiállítóterrel bővítenék. Az ingatlan bővítésén túl, az újonnan oda kerülő több millió forintos érték okán szükséges azt új múzeumtechnológiával és biztonsági rendszerrel ellátni.

A bővítés a múzeumkertben lévő kulturális közösségi tér helyén tudna megvalósulni. A nyári hónapokban nagyszámú látogatót vonzó, előadásoknak, zenés programoknak helyt adó teret azonban nem kívánják megszüntetni, hanem a szomszédos, önkormányzati tulajdonban lévő kihasználatlan ingatlan lebontásával új helyre kerülne. Ezzel összekapcsolva a múzeumkert felújítását, amihez új, burkolt közösségi előadóhely kialakítására, kültéri világítás kiépítésére, kerti bútorok vásárlására, a kulturális programok megtartásához szükséges új technikai berendezések vásárlására, új kerítés építésére és parkosításra van szükség.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata és Thorma János Múzeum

Sóstó rehabilitációs akcióterület

Az utóbbi években folyamatosan küzdelmet jelentett a Sóstó vízszintjének megtartása. Hiába jöttek csapadékosabb évek, mint a 2010-es vagy a 2014-es igazi megoldást nem eredményezett. A föld alatti vizek mozgása a Dong-éri csatorna irányába történik. A csatorna teljesíti a feladatát és lecsapolja a környéken lévő vízkészleteket. Csakhogy ez magát a tavat is érinti. A kutakból való visszatöltés igen költséges és szintén nem jelent végleges megoldást.

Az egyik megoldási javaslat szerint fel kellene duzzasztani valamelyest a Dong-éri csatornát a kérdéses szakaszon. Azonban féltő, hogy ezzel a megoldással a város északkeleti részein belvízproblémák lépnek fel és komoly károkat okozhatnak.

Lehetséges megoldás a szennyvíz tisztítómű fejlesztése és a tisztított szennyvíz a tóba vezetése. A szennyvíztisztító telep a szennyezőanyag mennyiség szempontjából túlterhelt, ezért a korszerűsítés elsődleges szükséglet.

A szennyvíztisztító kapcsán fontos fejlesztési lehetőség a tisztító mű közelében egy szennyvíziszap és zöldhulladék komposztáló létesítése. Mivel egyre több ház van rácsatlakoztatva a szennyvízhálózatra, így egyre több iszap termelődik. A városban már csak a közterületeken sok zöldhulladék keletkezik, melyet a szennyvíziszappal komposztálva olyan talajjavító anyag képezhető, melyek a város környéki homoktalajokon jól hasznosíthatóak, így akár értékesíthetőek is.

Összességében a cél, hogy a Sóstó vízszintjét tartósan stabilizálni lehessen, a parkerdő valamint a horgászok infrastruktúrája fejlődjön, és egy kellemes kapcsolódást biztosító közösségi térré váljon a tó és környéke. Térségi szinten pedig a város be szeretne csatlakozni az országos programokba, és a környék vízmegtartásának javítása érdekében.

Továbbá cél a növény-és állatfajok védelme mellett a biodiverzitás fenntartása, rekreáció, környezeti nevelés is az akcióterületen.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, Kiskunsági Vízi-közmű Szolgáltató Kft.

Antiszegregációs akcióterület (Alsóváros, Tabán, Dél-nyugati városrész)

Az akcióterület magában foglalja a teljes Tabán városrészt és az Alsóváros nyugati felét, valamint a vasúton túli a laktanya szomszédságában levő leszakadó városrészt. Fejlesztési céljait jelentős mértékben determinálják a leromlott állagú épületei, közterei, hiányos infrastruktúrája és közszolgáltatásai, és az ezzel párhuzamosan kialakult szociális helyzet.

Tabán egy szociálisan hátrányos helyzetű, ugyanakkor nagyon jelentős történelmi hagyományokkal rendelkező városrész.

- Kiemelt jelentőségű, hogy a jelenlévő szegregátumok oldására megfelelő intézkedések történjenek az alapvető infrastrukturális ellátottság javítása, a leromlott állagú épületek és területek rehabilitációja, s közösségi funkciókat erősítő épületek, közterek fejlesztése révén.
- Ugyanezt az átfogó célt segíti a foglalkoztatás ösztönzése a helyi vállalkozások célzott támogatásával, továbbá itt hangsúlyt kell kapnia a szociális foglalkoztatásnak is.
- A szociális problémák enyhítésével összhangban kitörési lehetőséget kell biztosítani a városrész és lakossága számára, melyhez éppen az egyedi építészeti-történelmi adottságok teremtenek alapot: a városrész és az egyes épületek korhű felújítása, hangulatos terek és utcaképek kialakítása lendületet adhat a helyi idegenforgalomnak, ezáltal lehetőséget adva a helyi lakosságnak az idegenforgalomban történő elhelyezkedésre, vállalkozásra, pl. vendéglátásban, kulturális szolgáltatások nyújtásában, stb.

Az akcióterület *Alsóvárosra eső részén* is hangsúlyosan megjelenik egyes szociális funkciók erősítésének igénye.

- E funkciók már jelenleg is megjelennek (Cigány Közösségi Ház), azonban a terület funkcionális erősítésére, bővítésére és infrastrukturális fejlesztésére és szociális bérlakás program elindítására egyaránt szükség van.
- Kiemelt cél az ún. „CS”-lakások felszámolása, s az ott lévő, hátrányos helyzetű cigány lakosság integrálása.
- Fontos a közösségi és pihenő célú épületek, terek fejlesztése.
- A helyiek esélyegyenlőségének további segítése keretében hangsúlyt kell helyezni az akcióterületre eső oktatási, szociális és egészségügyi ellátó rendszer fejlesztésére is.

Alsóváros laktanya melletti településrésze jellemzően lakókörnyezet, ahol elsődleges feladat egy komplex, szociális célú helyzetfelmérés elvégzése és ennek nyomán részletes program kidolgozása a szegregátumokra, tekintettel arra, hogy a terület szociális viszonyait jelentős mértékben (hátrányosan) befolyásolja a szomszédos elhanyagolt, volt ipari területek, laktanya állapota.

- Cél a terület infrastrukturális helyzetének a javítása, továbbá a városképre jellemző, pihenő és közösségi terek kialakítása, fejlesztése.
- Fontos megemlíteni a közlekedési fejlesztési célokat, amelyek az akcióterület esetében forgalomnövekedést okoznak, hiszen ide helyeződik majd át a Belváros forgalom csillapítása révén elterelt közúti forgalom egy része. Mindezt megfelelő zöld fejlesztésekkel kell kompenzálni.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat

Laktanya akcióterület (Alsóváros)

Az akcióterület felöleli a déli ipari terület nagy részét, és a volt honvédségi lakóépületeket, amelyek bázisul szolgálhatnak a város szociális bérlakás programjának.

Az akcióterület kitörési lehetőséget nyújt a városnak további ipari és logisztikai vállalkozások betelepítésére, másrészt viszont ennek feltétele a terület intenzív fejlesztése, barnamezős beruházások keretében, ill. a szennyezett területek felszámolása és a terület rekultivációja révén. Fontos továbbá a betelepülő vállalkozások számára rendelkezésre álló információs szolgáltatások bővítése és az infrastrukturális ellátottság fejlesztése.

Itt is szükséges megemlíteni a közlekedési fejlesztési célokat, amelyek az akcióterület esetében forgalom növekedést okoznak, hiszen ide helyeződik majd át a Belváros forgalom csillapítása révén elterelt közúti forgalom egy része.

■ A Szegedi úti laktanya komplex fejlesztése

A jelenleg kihasználatlanul álló Szegedi úti laktanya területét és ingatlanjait tekintve sok lehetőséget rejt magában hasznosítás szempontjából. Nagy területe (több mint 36 ha) és az ott lévő épületek (több mint 60 db) több funkció egymás melletti működését is lehetővé teszik.

Az ingatlannak 3 féle hasznosítását tervezi a város:

1. Kiskunhalason jelenleg három helyen működik Idegenrendészeti fogda. Ezek a fogdák a város központjában, frekvenciált helyen álló ingatlanokban kaptak helyet. A város fejlesztéséhez szükséges lenne az ide látogató vendégek számára újabb szálláshelyeket kialakítani, amihez kiválóan megfelelne a jelenleg idegenrendészeti használatban lévő ingatlanok. A probléma megoldására tervezett egy új fogda kialakítása a Szegedi úti laktanyában.
2. Az ingatlan kiváló helyet biztosítana egy a kiskunhalasi vállalkozói szférát kiszolgáló Logisztikai központ vagy ipari park kialakításához. Kialakításra kerülhetnek a vállalkozók

számára raktárak, műhelyek és irodák a hozzájuk tartozó infrastruktúrával együtt. A gyorsvasút megépülésével az ipari parkban az új vasúti szerelvényeket karban tartó üzem is létesíthető.

Az első két megvalósítási lehetőség a szovjet laktanya területére tervezett. A Logisztikai központ kialakítása a vasút felőli oldalon javasolt.

3. A laktanya kínálta lehetőségeket kihasználva a város jelenlegi szociális lakásai helyett, több ütemben új lakások kerülhetnek kialakításra a Gábor Áron laktanya területén a rendelkezésre álló épületek felújításával, korszerűsítésével lehetővé téve ezzel a rászoruló szociális lakásokban élőknek a felújított lakásokba történő átköltözést.

A 3 fejlesztési cél mindegyikének megvalósításához alkalmas lenne a laktanya több mint 36 hektáros területe egy átfogó és összetett felújítást és alap infrastrukturális fejlesztést követően.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata és magánbefektetők

Felső-Alsóöregszőlők akcióterület

Az akcióterület kiterjedése megegyezik Alsó és Felsőöregszőlők városrész teljes területével. Nagy kiterjedésű, az utóbbi évtizedben egyre sűrűbben lakott tanyás terület, amely külterületen helyezkedik el. Hosszú távon sem cél ezen városrész belterületbe történő bevonása, azonban a szegényebb, szociálisan nehéz helyzetben lévők helyzetének javítása, a kezdődő szegregátum képződési veszélyek kezelésére hangsúlyt kap az infrastrukturális helyzet javítása, ezen belül is elsősorban a környék tiszta vezetékes vízhez juttatása, továbbá általában a közlekedési helyzet javítása, úthálózat fejlesztése.

Fejlesztési célok között kiemelendő még az idegenforgalom feltételeinek javítása és az ökológiai elterjedésének ösztönzése (összekötve a Duna-Tisza közti Homokhátság fejlesztésével), mint kitörési lehetőség a helyi lakosság gazdasági és szociális helyzetének a javítása érdekében.

Akcióterületi projektek:

■ Erdei iskola építése

A felhagyott tanyasi iskolák épületállományát felhasználva, a tanyavilág épített és természeti értékeinek bemutatására erdei iskola építését tervezi a város.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, Zöld Közösségért Természetbarát Egyesület, vállalkozó

■ Természetvédelmi értékek bemutatása (tanösvény)

A projekt célja a természetvédelmi értékek bemutatása a helyiek és az ide látogatók számára; szervezett természetjárás kiépítése túraútvonalak kialakításával és tájékoztató táblák kihelyezésével. Elsősorban a Dong-ér mentén húzódó a Csetényi parkot majd a Sóstót is elérő tanösvény kialakítása tervezett a régi halasi lápvilág bemutatására. A projekt keretében javasolt továbbá a homokbuckás területek megfelelő korlátozásokkal látogathatóvá tétele, turisztikai hasznosítása.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, Zöld Közösségért Természetbarát Egyesület

■ **Külterületek infrastruktúrafejlesztése**

A külterületi lakosság számára a legfontosabb a külterületi utak és közvilágítás fejlesztése.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata

Ipari park akcióterület

Kiskunhalas keleti városrészében, az 53-as főút mellett helyezkedik el az ipari park.

Ennek fenntartásához és a város gazdasági életének fellendítéséhez szükséges a park infrastruktúráját fejleszteni. A fejlesztés kiemelkedő jelentőségű lenne a város további gazdasági fejlődése és újabb munkahelyek létrehozása szempontjából is. Az alábbi projektek fő célja a vonzó befektetési környezet kialakítása:

Akcióterületi projektek:

■ **A terület infrastrukturális fejlesztése**

A projekt célja az ipari park belső tereprendezése, a belső úthálózatának teljes körű kiépítése, kültéri világítás, a gáz, áram- és csatorna-ellátottság kiépítése, ipari vízrendszer teljes kiépítése továbbá a mai kor elvárásainak megfelelő infokommunikációs- és biztonsági rendszerek teljes körű kiépítése. A felhagyott szénhidrogénkút felszámolása és új kerítés építése is szükséges.

■ **Befektetés és vállalati együttműködések ösztönzése**

A Városgazda Kft. szervezeti és anyagi megerősítése szükséges, hogy a befektetés ösztönzést hatékonyan tudja végezni a városban. Beszállítói hálózatok és klaszterek kialakításának ösztönzése is hasznos lenne a vállalati együttműködések erősítése érdekében.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, Halasi Városgazda Zrt., magán befektetők

4.3 A település egésze szempontjából jelentős fejlesztések

4.3.1 Kulcsprojektek

Mivel a város gyógyturisztikai fejlesztései a gazdaságfejlesztési célkitűzések közül a legfontosabbak, így a fürdő és a kórház fejlesztése tekinthető a város két kulcsprojektjének. Ezen projektek megvalósulásával további turisztikai és rekreációs célú projektek is létjogosultságot kapnak, melyek részletesen a Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület alatt kerültek bemutatásra.

■ **Kiskunhalasi termálfürdő komplex fejlesztése, bővítése**

A projekt célja a Kiskunhalason több évtizedes múlttal rendelkező termál- és strandfürdő korszerűsítése, felújítása és bővítése. A fedett és nyitott medencék, az öltözők és egyéb kiszolgálóegységek valamint a fürdő épületének külső és belső felújítása tervezett, beleértve az infrastrukturális fejlesztéseket. A látogatók igényeinek kielégítése és a színvonalasabb szolgáltatás nyújtása érdekében a bővítés keretében wellness és gyógyászati szolgáltatásoknak helyet adva új helyiségeket szükséges kialakítani, azokat felszerelni/berendezni. A felújítandó részekre új bútorok (kül- és beltéri), berendezések beszerzését, parkosítást, sportpálya, korszerű beléptetési és informatikai rendszer kialakítását tervezik.

A fejlesztés egésze esetében megújuló energiával (pl.: hőcserélő beépítése, napelem, szélkerék) szeretnék megoldani az éves energiaigény kielégítésének lehető legnagyobb részét.

A fejlesztés eredményeképpen a fürdő látogatottsága (min. 25%-kal) és az ide látogató külföldi és hazai vendégek elégedettségének növekedése várható.

Projektgazda és partnerek: Halasthermál Kft., Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Egészségközpont és Gyógyszálló kialakítása**

A 48 °C-os kiskunhalasi termálvízhez kapcsolódóan tervek között szerepel egy Egészségközpont és Gyógyszálló felépítése. A szomszédban lévő kórházzal és Termálfürdővel együttműködve, a gyógyturizmus széles spektrumát kínáló intézményt lehet létrehozni, ahol az elsősorban megvalósuló magas színvonalú szállodai szolgáltatások (pl.: wellness- és élményfürdő, sportolási lehetőségek) mellett lehangsúlyosabban a gyógyulni vágyó vendégek igényeinek kielégítését szeretnék megcélózni. Ezen belül is kiemelt figyelemmel a mozgásszervi, reumatológiai és gerontológiai irányzatokra. A kivitelezés második lépcsőjeként a szálloda mellett apartman házak építése is a tervek között szerepel, ahol a gyógyászati szolgáltatásokat hosszú távon igénybe vevő vendégek kényelmes és nyugodt körülmények között regenerálódhatnak.

Mindezek megvalósítása gondos és több lépcsős előkészületi munkákat igényel, mivel zöldmezős beruházásról van szó, előzetes területrendezés és tervezés is a beruházás részét képezi a konkrét kivitelezési munkálatok előtt.

A fejlesztési egység esetében megújuló energiával (pl.: hőcserélő beépítése, napelem, szélkerék) szeretnék megoldani az éves energiaigény kielégítésének lehető legnagyobb részét.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalasi Semmelweis Kórház, Kiskunhalas Város Önkormányzata, magán befektető

■ **Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása**

A buszpályaudvar áthelyezése a harmadik kulcsprojekt, mivel mind a város, mind a járás lakosainak életében jelentős pozitív irányú változást eredményezne a projekt megvalósulása. A járás lakosainak azért fontos a buszpályaudvar a vasútállomás mellé helyezése, mivel a tervezett gyorsvasút megépítésével a vonatok kisebb eséllyel fognak megállni a kistélepüléseken, így többen fognak beutazni Kiskunhalasra busszal ahonnan vasúton folytatják útjukat.

A buszpályaudvar környezete és a Május 1. tér rehabilitációja, a pályaudvar és busztároló vasútállomásra telepítése a projekt célja. A központban szabadtéri közösségi helyszínek kialakítása, sétálóövezet kialakítása, közlekedésszervezéssel a kerékpáros és gyalogos közlekedés preferálása (megvalósítása részben folyamatban) is tervezett.

A városközpont felújítás keretein belül nem csak a városháza épülete újul meg, hanem a piac épülete is kap egy kellemes új külsőt. A területhez szorosan kapcsolódik a buszállomás és környéke. Tárgyalásokat fog kezdeményezni a város a tulajdonos Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt.-vel a terület felújításáról. Cél, hogy a felújított buszállomás illeszkedjen a városképhez.

A projekt keretében egy körforgalmak építése is tervbe van véve a Városközpont kritikus forgalmú kereszteződéseiben:

- Május 1. tér - Szász Károly utca találkozási (Május 1. tér azon vége, ami a Semmelweis tér folytatása).
- Dr. Monszpart László utca, Semmelweis tér és Brinkus Lajos utca találkozási
- Szász Károly, Szilády Áron és Köztársaság utca találkozási (Önkormányzat előtt)

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, DAKK Zrt.

4.3.2 Hálózatos projektek

■ **Csapadékvíz elvezetés fejlesztése**

A város főgyűjtő rendszere elkészült, a további csatornák építésére, átépítésére kiviteli tervvel rendelkezik a város. Ezeket a tervek szerint meg kell valósítani. A hálózat karbantartása és esetleges rekonstrukciója (beszűkülő keresztmetszetek, feliszapolódások megszüntetése) során a régebbi építésű főgyűjtők kapacitásvizsgálatát el kell végezni. Mielőbb megszüntetendők az illegális szennyvízbekötések.

További feladatként a város vasúttól K-re eső területére egy átfogó tanulmányterv készítendő az ott keletkező csapadékvizek szakszerű elvezetésének megoldása érdekében, különös tekintettel az új ipari park területére.

A városban keletkező nagy záporok elfolyó vizének gyors levezetése érdekében záportározókra van szükség. Elkészült a Járószéki vésztározó, területét és környékét célszerű önkormányzati kézbe átvenni. Mielőbb meg kell oldani a Csetényi Parkban lévő záportározó felújítását, amely egy bizonyos mértékű vízszinttartás mellett része lehetne a pihenő parknak, egyben mikroklimát befolyásoló hatással is járna. Az Erzsébet királyné téren létesítendő közparkban is indokolt egy kisebb tározómedencét kialakítani. Távolsági célként a csapadékvizek és belvizek visszatartására rekonstruálni kell a Harangos tavat. A megvalósítási lehetőségek számba vételekor az egykori állapotot legjobban követő megoldást kell választani, a környezet- és természetvédelmi célokkal egységben.

A kritikus csapadékvíz átemelők építését, egyes szakaszok rekonstrukcióját és záportározók kialakítását és hiányzó gyűjtőcsatornák - gerinccsatornák kiépítését jelenleg is tervezi a Kiskunsági Víziközmű-Szolgáltató.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, Kiskunsági Víziközmű- Szolgáltató Kft.

■ **Kiskunhalas ivóvízhálózatának fejlesztése**

Az elmúlt évtizedek lakótelep építései, a növekvő vízigény erős terhelést jelent az ivóvízhálózat szempontjából. A hálózat meghibásodásai egyre gyakoribbá váltak.

A probléma megtoldásához elsősorban szükség van a rendszer állapotának pontos felmérésére, állapotértékelésre és kockázat elemzésre és a kivitelezési munkálatok pontos megtervezésére, hogy a lakosság számára a rekonstrukciós munkák alatt is folyamatosan biztosított legyen az állandó ivóvízellátás.

A rekonstrukció néhány főbb eleme: előzetes tanulmányok, vizsgálatok elvégzése, pontos tervezés, Részletes megvalósíthatósági tanulmány készítése, engedélyeztetés, a terület előkészítése, lakossági tájékoztatás, a csővezeték-hálózat rekonstrukciója. A meglévő NA 80-as AC vezetékek cseréje, NA 80 KM-PVC hálózat építése, meglévő egyedi bekötések cseréje, kapubejárók felbontása és visszaállítása, altalaj tűzcsapok földfelettire cseréje.

Rövidtávon fontos – és az EU-konformitáshoz is nélkülözhetetlen – fejlesztési feladat a félbehagyott vízkezelési technológia befejezése a II. vízmű telepen. Ezzel párhuzamosan 1000 m³-es térszíni tárolót kell megépíteni. A kiegyensúlyozott vízellátás érdekében további tárolókapacitás kiépítésére van szükség az Alsóvároson, ahol nagy a nyomásingadozás és gyakori a vízhiány. A vizsgálatok szerint egy 2000 m³-es térszíni tároló és ráségítő hálózati szivattyú megépítésével ez a probléma kiküszöbölhető.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, Kiskunsági Víziközmű- Szolgáltató Kft.

■ **Szennyvíz kezelés fejlesztése**

A Kiskunsági Víziközmű-Szolgáltató Kft. pedig a membrán technológia kiépítését, a régi csatorna szakaszok rekonstrukcióját tervezi. A Szolgáltató célként tűzte ki a nyárfás átalakítását energianövény teleppé. Javasolt a házi szennyvíz átemelők kiváltása gravitációs csatornára, valamint a tisztított szennyvíz elhelyezése a város közigazgatási területén.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata, Kiskunsági Víziközmű- Szolgáltató Kft.

■ **Gázellátás fejlesztése**

A gázellátás egyoldali betáplálása távlatban nem nyújt elég biztonságot az ellátásban, ezért a rendszer stabilitása érdekében kétoldali betáplálást kell megvalósítani. A gázátadó állomástól egy É-i megkerülő vezeték építésével, a Kertvárost ellátó DN 250 vezetékhez történő csatlakoztatással (mint második betáplálási pont) az új betáplálás megvalósítható. A megkerülő vezeték a város távlati területi fejlesztéseit is szolgálná.

Projektgazda és partnerek: Égáz-Dégáz Földgázelosztó Zrt., Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Felszín alatti vizek védelme, talajvízsüllyedés megállítása**

A vízhiány mértékét a különböző tanulmányok 10 éves viszonylatban 1-1,5 éves csapadékmennyiségben jelölik meg.

A talajvízsüllyedés leglátványosabban Kiskunhalas közvetlen közelében is a vizes élőhelyek kiszáradásában, átalakulásában, valamint a döntően talajvíz táplálta tavak vízfelületének zsugorodásában, a kisebb tavak kiszáradásában nyilvánul meg. Térségi összefogás szükséges a talajvízszint csökkenésének megállítására, tározótavak kialakítására. A talajvíz nitrát, valamint ammónium szennyezettsége mezőgazdasági tevékenység és szennyvíz miatt jellemző sajnos ólom és arzén tartalom is magas, melyet vízkezeléssel szintén orvosolni kell.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata térségi összefogással, Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

■ **Megújuló energiahálózat tervezése és kiépítése**

Kiskunhalas városában számos lakást érint a távfűtés kérdése, amit jelenleg fosszilis tüzelőanyagok felhasználásával oldanak meg.

A projekt célja a szakágazati tanulmányok és felmérések segítségével a hálózat részletes megtervezése. A hálózat gerince az 53-as számú főút mellett fog futni, leágazással a nyugati irányba a kórházig.

A projekt célja továbbá a gondosan megtervezett gerinchálózat megépítése, a hozzá tartozó eszközök és technológiai berendezések megvásárlása, majd beépítése a rendszerbe, előzetes és utólagos tereprendezés, a szükséges technológiai épületek megépítése.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Közüvilágítási rendszer korszerűsítése**

A város hosszú távon célul tűzte ki a közvilágítás fejlesztését, korszerűbbé, gazdaságosabbá tételét, elsősorban LED lámpák használatával a társasházak városrészekben (Belvárosi lakótelep).

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése Kiskunhalason**

A projekt célja Kiskunhalas város kerékpárforgalmi hálózatának komplex fejlesztése keretében a meglévő É-D irányú tengelyhez (53. sz. főút belterületi szakasza mellett kiépített önálló kerékpárút) kapcsolódva egy K-Ny irányú tengely kiépítése, amelynek megvalósításával biztosítottá válnak az eddig ellátatlan településrészekben élők számára is a biztonságos kerékpározás feltételei. A létrejövő kerékpárforgalmi hálózati elemek kijelölésére, illetve műszaki tartalmuk meghatározására a megadott módszertan szerint elvégzett előkészítő tevékenység eredményeként került sor. A meglévő közutak állapotának, a kerékpárforgalmi hálózati elemek, a forgalmi adatok, a kerékpározást akadályozó tényezők, a baleseti adatok felmérését és elemzését követően egy megvalósíthatósági tanulmányban kerültek összefoglalásra azok eredményei. A tanulmány tartalmazza a projekt keretében megvalósítandó létesítmények nyomvonalának, műszaki paramétereinek, költség-hatékonyságának bemutatását, illetve szakmai alátámasztását. A hálózati terv alapján a projekt keretében megvalósítani kívánt létesítmények: 3.821 fm önálló kerékpárút, 238 fm kétoldali kerékpársáv, amelynek eredményeként 11.137 méter hosszú egybefüggő kerékpárforgalmi hálózat jön létre Kiskunhalas város belterületén. A létrejövő szakaszok vonatkozásában a várható napi kerékpáros forgalom 3.441 J/nap. A hivatásforgalmi kerékpáros közlekedéshez kapcsolódóan az új szakaszokon közvetlenül megközelíthetővé válik mintegy 980 munkahely, 2 közép- és 1 alapfokú oktatási intézmény, valamint 1 bölcsőde. Elérhetővé válik továbbá a Polgármesteri Hivatal, a városi kórház, az autóbusz-állomás, illetve a vasútállomás is. A kerékpárral való közlekedés feltételeinek javítása érdekében kihelyezésre kerül 150 db kerékpártároló. A projekt eredményeként mintegy 23%-kal nő a kerékpáros forgalom nagysága, a közlekedésbiztonság javításával várhatóan 50%-kal csökken a kerékpárosokat érintő balesetek száma.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Kiskunhalas belvárosának bekapcsolása a térségi kerékpárforgalmi hálózatba**

A projekt célja Kiskunhalas belvárosának bekapcsolása a Kiskunhalasi járás létrejövő kerékpárforgalmi hálózatába. Az elemek kijelölésére, illetve műszaki tartalmuk meghatározására a megadott módszertan szerint elvégzett előkészítő tevékenység eredményeként kerül majd sor. A meglévő közutak állapotának, a kerékpárforgalmi hálózati elemek, a forgalmi adatok, a kerékpározást akadályozó tényezők, a baleseti adatok felmérését és elemzését követően kerül majd sor a megvalósításra. Az előzetes tervezés tartalmazza a projekt keretében megvalósítandó létesítmények nyomvonalának, műszaki paramétereinek, költség-hatékonyságának bemutatását, illetve szakmai alátámasztását. A pályázat részét képezi a tervezés folyamata és az elkészült tervek alapján megvalósítani kívánt létesítmény egy kb. 1 km kerékpárút megépítése, a hozzá tartozó forgalomirányító táblákkal, korlátokkal, vasúti átkelőhelyekkel, fasor, növények ültetésével, stb. A kerékpárral való közlekedés feltételeinek javítása érdekében kihelyezésre kerülnek kerékpártárolók is.

A települések között ingázók és sportolók is biztonságosan meg tudják közelíteni és használni a térségi szintű kerékpárforgalmi hálózatot.

A projekt eredményeként jelentősen fog növekedni a kerékpáros forgalom nagysága a kistérség települései között. Emellett fontos szempont, hogy a közlekedésbiztonság tekintetében várhatóan 50%-kal csökken a kerékpárosokat érintő balesetek száma.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Kistérségi kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Kunfehértó között**

A projekt célja a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás kerékpárforgalmi hálózatának fejlesztése.

A hálózati terv alapján a projekt keretében megvalósítani kívánt létesítmény egy kb. 10 km önálló kerékpárút, a hozzá tartozó forgalomirányító táblákkal, korlátokkal, vasúti átkelőhelyekkel, fasor, növények ültetésével, pihenőhelyek kialakításával, stb. A kerékpárral való közlekedés feltételeinek javítása érdekében kihelyezésre kerülnek kerékpártárolók is.

A kerékpárút kiváló és biztonságos sportolási lehetőséget biztosít, és a két település között munkájukból adódóan ingázók is használni fogják a kerékpározásra alkalmas hónapokban.

A projekt eredményeként jelentősen fog növekedni a kerékpáros forgalom nagysága a kistérség települései között. Emellett fontos szempont, hogy a közlekedésbiztonság tekintetében várhatóan 50%-kal csökken a kerékpárosokat érintő balesetek száma.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata, Kunfehértó Önkormányzata

■ **Kistérségi kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Tompa-(Szabadka) között**

A projekt célja a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás kerékpárforgalmi hálózatának fejlesztése.

A hálózati terv alapján a projekt keretében megvalósítani kívánt létesítmény egy kb. 30 km önálló kerékpárút, a hozzá tartozó forgalomirányító táblákkal, korlátokkal, vasúti átkelőhelyek kialakításával, pihenő és vízvételi helyek kialakításával, fasor, növények ültetésével, stb. A kerékpárral való közlekedés feltételeinek javítása érdekében több helyen kihelyezésre kerülnek kerékpártárolók is.

A kerékpárút felfűzi a kistérség 53-as számú főút melletti településeit, kiváló és biztonságos sportolási lehetőséget biztosít, és a települések között munkájukból adódóan ingázók is használni fogják a kerékpározásra alkalmas hónapokban. A határig kiépülő kerékpárút a határon túli kapcsolatok élénkítésében és az országhatáron átnyúló sportturizmus fejlesztésében is szerepet játszik.

A projekt eredményeként jelentősen fog növekedni a kerékpáros forgalom nagysága a kistérség települései között. Emellett fontos szempont, hogy a közlekedésbiztonság tekintetében várhatóan 50%-kal csökken a kerékpárosokat érintő balesetek száma.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata, Tompa Város Önkormányzata

■ **Kistérségi kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Zsana között**

A hálózati terv alapján a projekt keretében megvalósítani kívánt létesítmény egy kb. 15 km önálló kerékpárút, a hozzá tartozó forgalomirányító táblákkal, korlátokkal, vasúti átkelőhelyekkel, pihenő és vízvételi helyekkel, fasor, növények ültetésével, stb. A kerékpárral való közlekedés feltételeinek javítása érdekében kihelyezésre kerülnek kerékpártárolók is.

A kerékpárút kiváló és biztonságos sportolási lehetőséget biztosít és a két település között munkájukból adódóan ingázók is használni fogják a kerékpározásra alkalmas hónapokban.

A projekt eredményeként jelentősen fog növekedni a kerékpáros forgalom nagysága a kistérség települései között. Emellett fontos szempont, hogy a közlekedésbiztonság tekintetében várhatóan 50%-kal csökken a kerékpárosokat érintő balesetek száma.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata, Zsana Község Önkormányzata

■ **É-D irányú út építése a Nagy Szeder István utcától a Körösi útig**

A Dong-éri csatornával párhuzamosan a város nyugati oldalán épülő tehermentesítő út megvalósítandó szakasza lehetővé teszi a Nagy Szeder István utca és a Körösi út közötti közúti forgalom belvároson kívül történő elvezetését.

A pályázati támogatásból megvalósítani tervezett fejlesztés kiterjedne az előzetes tereprendezésre, az útpálya megépítésére, a vízelvezető rendszer kiépítésére, az útpálya melletti parkosításra és minden egyéb kapcsolódó eszköz megvásárlására, mint pl.: korlátok, forgalomirányító táblák. A közel 2 km hosszú útszakasz a tervek szerint 7,0 m széles terhelhetősége: „nehéz forgalom”, a forgalmi sávok mellett 2,50 m-es nemesített padka készül. Az út koronaszélessége 12,00 m, vízelvezetése szikkasztóárkos, vízbefogadó a Dong-éri csatorna.

A projekt keretein belül megvalósuló, a mai kor elvárásainak megfelelő összekötő út jelentősen csökkentené – a ma még kényszerből - a belváros útjain áthaladó forgalom mértékét.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata, Magyar Közút Zrt.

■ **Elkerülő út építése**

A projekt célja a várost keletről elkerülő út építése.

Projektgazda és partnerek: Magyar Közút Zrt.

■ **Közüintézmények (energetikai) korszerűsítése**

Az önkormányzat a jövőben biomassa tüzelés, kazáncsere (földgáz), szabályozás fejlesztése, mérések fejlesztésével kívánja javítani az intézmények energiahatékonyágát a következő intézményekben:

- Korszerűsítés a Nefelejcs utcai lakóotthonban
- Családok Átmeneti Otthonának korszerűsítése Kiskunhalason
- Korszerűsítés a Thúry Családsegítő Intézetben
- Korszerűsítés a Molnár utcai Férfi Hajléktalan Szállón
- Korszerűsítés a Nefelejcs utcai lakóotthonban
- Korszerűsítés és bővítés a Nyúl utcai Szociális Otthonban
- Korszerűsítés a Szilády Áron utcai Idősek Klubjában
- Korszerűsítés a Központi Általános Iskolában

Az önkormányzat szociális bérházak építést is tervezi, amely jelentős új energiaigényt generál a továbbiakban.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata, KLIK

■ **Játszóterek fejlesztése**

Az egyes városrészekben közösségi terek kialakítására van szükség. A Bocskai, Bem, Kárpát, Bercsényi utca által lehatárolt terület, a forgalom elől elzárt terület így alkalmas játszótér kialakítására különböző fitness eszközök elhelyezésével. Javasolt továbbá az Esze Tamás és a Kuruc lakótelepen, valamint a Városházban játszótér kialakítása.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Közösségi programok szervezésének támogatása, a programok számára helyszín biztosítása**

A város fiatal lakossága számára fontos a különböző kulturális-szabadidőeltöltési programok támogatása, melyek vonzó és tartalmas kapcsolódási lehetőséget nyújtanak. A civilek rendszeres programjainak és nagyobb rendezvények számára nincs elég hely a városban, új közösségi-művelődési intézmény építésére mutatkozik igény.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata helyi civilszervezetekkel együttműködve

■ **Ösztöndíjprogram kidolgozása**

Egy ösztöndíjprogram kidolgozása és működtetése szükséges a városban a fiatal és képzett lakosság megtartása illetve a más városban egyetemet végzettek visszaköltözésének ösztönzése érdekében.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata, Bursa Hungarica Program

■ **Kiskunhalas városi kommunikációs eszközök fejlesztése**

A projekt célja a várost érintő információk és hírek hatékony közvetítése a város lakossága felé elérve minden társadalmi csoportot.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata, Halasi Média és Kultúra Szolgáltató Nonprofit Kft.

■ **TDM szervezet alakítása a környező fürdővárosokkal**

Mórahalmmal és Kiskunmajsával, mint fürdővárosokkal TDM alakítása a cél, a turisztikai fejlesztések összehangolása érdekében.

Projektgazda és partnerek: Kiskunhalas, Mórahalom, Kiskunmajsa Város Önkormányzata

4.3.3 Egyéb projektek

■ **Vásártér rendezése**

A projekt célja a Vásártéren szilárd burkolat építése illetve a csapadék vízvezetés és a parkolási gondok megoldása a rendszeresen megrendezésre kerülő piacok színvonalának növelése érdekében.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata a piac működtetőjével együttműködve

■ **Civil szervezetek hatékony összefogása**

Több mint száz aktív egyesülettel büszkélkedhet a város. A témakörök is igen szerteágazóak, megtalálható többek között egészségügyi, kulturális, oktatási, sport, szociális, természetvédelmi, tűzoltó szervezet is. Ezeknek az egyesületeknek a véleménye szerint az utóbbi időszakban civilek irányába vállalt önkormányzati felelősségvállalás hiányzik. Szeretné a város ezt a trendet megfordítani, hogy a civil szervezetek partnert lássanak az önkormányzatban. A civil szervezetek

nagyon fontos építőelemei a helyi közösségnek, ennek megfelelően kell foglalkozni a kérdéssel. Cél, hogy dedikált szakember foglalkozna a civilek támogatásával, problémáik hatékony kezelésével.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata és a helyi civil szervezetek

■ **Megelőzés (drogfogyasztás, fiatal bűnözés)**

Az utóbbi évek egyik legnagyobb elmaradása a prevenciós tevékenységekben mutatkozott meg. A fiatalok szenvedélybetegségektől való megóvása az egyik legjelentősebb feladata az egész társadalomnak. Több kortárs segítőre és hatékonyabb megelőző programokra lenne szükség, melyet az Önkormányzatnak erkölcsi és társadalmi alapon is támogatni kell. A „ma” egyik legnagyobb problémája a drog, az alkohol és az egyre jobban terjedő fiatalkorú bűnözés mértéke. A prevenciós tevékenységek egyre kevésbé érik el céljaikat, így el kell gondolkozni rajta, hogy hogyan lehetne életszerűbbé és hatásosabbá tenni. Több kortárs segítő képzésével és bevonásával várhatóan nagyobb eredményt lehet elérni. Fontos a kábítószer terjedése elleni küzdelem érdekében összefogás az egyházakkal és a civil szervezetekkel.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata, Kiskunhalas Rendőrkapitányság és a helyi civil szervezetek, egyházak

■ **Helyi védjegy rendszer kialakítása**

A program egyik eleme a vidéki termelők piacra jutásának javítását célzó program, mely keretében lehetőség nyílhat helyi védjegy rendszer megvalósítására. Alkalmazásával a helyben megtermelt élelmiszerek a lakosság számára is, főleg a lakosság lokálpatriotizmusára építve, könnyedén kiválaszthatóak lesznek. Ily módon a helyi gazdaság erősödhet, és a helyben megtermelt áruk helyben kerülhetnek felhasználásra. A „HALASI TERMÉK” védjegy bevezetése és az ehhez tartozó minőségbiztosítási rendszer megteremtése a projekt célja.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata és helyi és térségi, járási termelők

■ **Otthonteremtés támogatása, szociális bérlakás program elindítása**

A fiatalok helyzetét megnehezíti az otthonteremtés viszontagságai. Ki kell alakítani egy szociális támogatási rendszert, ami kedvezményes részletre, önkormányzati tulajdonú lakások megvásárlását teszi lehetővé, illetve kedvező bérleti díjakkal biztosítja hosszú távon a fiatalok számára.

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata

■ **Belterületi utak szilárd burkolatának építése, felújítása**

■ Úthálózati korrekciók:

- a Városház utca lezárása a közúti forgalom elől;
- a Bokányi Dezső utca lezárása a Táncsics Mihály utca és Bethlen Gábor tér között,
- a Táncsics Mihály utca zsákutcává alakítása a Kossuth Lajos utca felől, és az áruház udvarának részbeni kisajátításával végforduló építése;
- Bethlen Gábor téri parkolóhelyek kialakítása

- Szász Károly utca megújítása,
- vasútállomás és környezetének revitalizációja : gyorsvasút megépülésével szükséges parkolók kialakítása
- Körforgalom építése a Batthyány utca és Széchenyi utca találkozási pontjánál (felüljáró)
- Körforgalom építése Átlós utca - Szabadkai utca találkozási pontjánál

Projektgazda és partnerek Kiskunhalas Város Önkormányzata

Akcióterületek	Akcióterületi projektek	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek
Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület (Belváros, Felsőváros)	A kiskunhalasi Lovas bázis korszerűsítése	Kiskunhalasi termálfürdő komplex fejlesztése, bővítése	Kiskunhalas ivóvízhálózatának fejlesztése	Civil szervezetek hatékony összefogása (ws)
	Csetényi Park és a sportpálya területi és funkcionális rendezése	Egészségközpont és Gyógyszálló kialakítása	Szennyvíz kezelés fejlesztése	Helyi védjegy rendszer kialakítása
	A helyi védettségű Csipkeház és Csipke Múzeum és a helyi városképi védelem alatt álló park rehabilitációja, korszerűsítése	Buszpályaudvar áthelyezése és a Városmegyei forgalmi rend átalakítása	Csapadékvíz elvezetés fejlesztése	Belterületi utak szilárd burkolatának építése, felújítása
	Thorma János Múzeum kibővítése		Gázellátás fejlesztése	Megelőzés (drogfogyasztás, fiatal bűnözés)
	Városháza épületének belső és turisztikai felújítása		Felszín alatti vizek, talajvízsüllyedés	Otthonteremtés támogatása, szociális bérlakás program elindítása
	Városháza tornyának turisztikai felújítása		Megújuló energiahálózat tervezése és kiépítése	
			Kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalason	
Sóstó rehabilitációs akcióterület	Sós tó rehabilitációja		Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Kunfehértó között	
Ipari park akcióterület	A terület infrastrukturális fejlesztése		Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Tompa között	
	Befektetés és vállalati együttműködések ösztönzése		Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Zsana között	
Laktanya akcióterület (Alsóváros)	Szegedi úti laktanya komplex fejlesztése		É-D irányú elkerülő út tervezése a Nagy Szeder István utcától a Körösi útig	
			É-D irányú út építése a Nagy Szeder István utcától a Körösi útig	

Akcióterületek	Akcióterületi projektek	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek
Alsóváros – Tabán akcióterület (szegregációs)	Antiszegregációs terv intézkedései		Elkerülő út építése	
Felső- Alsóöregszőlős akcióterület	Természetvédelmi értékek bemutatása (tanösvény)		Közüntézmények (energetikai) korszerősítése	
	Költerületek infrastruktúrafejlesztése		Közösségi terek fejlesztése	
	Erdei iskola építése		Közösségi programok szervezésének támogatása, a programok számára helyszín biztosítása	
			Ösztöndíjprogram kidolgozása	
			Közvilágítási rendszer korszerősítése	
			TDM szervezet alakítása a környező fürdővárosokkal	

4.4 A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz

4. táblázat Stratégiai célok és projekttypusok kapcsolata

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Akcióterületi projektek	Egyéb projektek
T1. Vállalkozási tevékenység erősödése a mezőgazdaság/élelmiszer-gazdaság terén		- Gazdaságfejlesztési célú út- és kerékpárút fejlesztések - Fészekrakó program kidolgozása és Ösztöndíjprogram kidolgozása	- Felső-Alsóöregszőlők akcióterület projektjei	- Helyi védjegy rendszer kialakítása
T2. Turisztikai potenciál kihasználása	- Kiskunhalasi termálfürdő komplex fejlesztése, bővítése - Egészségközpont és Gyógyszálló kialakítása	- Gazdaságfejlesztési célú út- és kerékpárút fejlesztések	- Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület projektjei - Sóstó rehabilitációs akcióterület projektjei - Felső-Alsóöregszőlők akcióterület projektjei	
T3. Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálás		- Ösztöndíjprogram kidolgozása	- Ipari park akcióterület projektjei - Laktanya akcióterület projektjei	
T4. Környezetvédelmi – vízgazdálkodási kérdések megoldása		- Környezetvédelmi projektek (ivóvíz, szennyvíz, csapadékvíz hálózat)	- Sóstó rehabilitációs akcióterület projektjei - Laktanya akcióterület projektjei - Felső-Alsóöregszőlők akcióterület projektjei	- Civil szervezetek hatékony összefogása

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Akcióterületi projektek	Egyéb projektek
			- Közvilágítási rendszer korszerűsítése	
T5. Zöldfelületi hálózat fejlesztése		- Közösségi terek fejlesztése	- Sóstó rehabilitációs akcióterület projektjei - Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület projektjei	- Civil szervezetek hatékony összefogása
T6. A közösségi infrastruktúra ellátottság és közszolgáltatások minőségi javítása	- Egészségközpont és Gyógyszálló kialakítása - Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása	- Energetikai fejlesztések - Közösségi programok szervezésének támogatása, a programok számára helyszín biztosítása - Fészekrakó program kidolgozása és Ösztöndíjprogram kidolgozása	- Laktanya akcióterület projektjei	- Civil szervezetek hatékony összefogása - Megelőzés (drogfogyasztás, fiatal bűnözés) - Otthonteremtés támogatása, szociális bérlakás program elindítása
T7: Helyi és térségi közlekedési rendszer modernizálása		- Gazdaságfejlesztési célú út- és kerékpárút fejlesztések - Felső-Alsóöregszőlős akcióterület projektjei - É-D irányú út építése a Nagy Szeder István utcától a Körösi útig - Elkerülő út építése		- Belterületi utak szilárd burkolatának építése, felújítása
T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja			- Alsóváros – Tabán akcióterület projektjei - Felső-Alsóöregszőlők akcióterület projektjei	- Civil szervezetek hatékony összefogása - Megelőzés (drogfogyasztás, fiatal bűnözés) - Otthonteremtés támogatása, szociális bérlakás program elindítása

4.5 A fejlesztések ütemezése

A következő táblázat a stratégia időtávján belül tervezett fejlesztések indikatív ütemezését tartalmazza. Az ütemezés figyelembe veszi az egyes fejlesztések egymásra épülését, előkészítettségi szintjét és a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján a megvalósításhoz igénybe vehető támogatási források várható rendelkezésre állását. A Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület fejlesztései közül korai megvalósítás tervezett a Városháza felújításának esetében, mivel ez mind az ott dolgozók, mind az ügyeiket ott intéző lakosok számára fontos fejlesztés lesz. Az akcióterület kulcsprojektjeinek elkezdése 2016. második felére tolódik, amikor remélhetőleg már, mint gyógyhely pályázhat Kiskunhalas a GINOP turisztikai forrásaira. Az Ipari park és az Anti-szegregációs akcióterület fejlesztései, valamint az Alsó-Felsőöregszőlők akcióterület infrastrukturális fejlesztési valószínűleg az egész 7 éves időszakban ütemezetten vagy rendszeresen megvalósított projektelemekkel lesz realizálható. A hálózatos projektek közül a szennyvíz, csapadékvíz, gázellátáshoz kapcsolódó projektek a forrás lehetőségek függvényében valósulhatnak meg kihasználva teljes 7-8 éves időszakot. A kerékpárút építéseket 2017-től tervezi a város a források elérhetőségétől függően, de 1-2 éves időszakon belül tervezi megvalósítani az összes fejlesztést. A közvilágítás korszerűsítésére csak a DÉMÁSZ-szal kötött szerződés lejárt, vagyis 2019 után van lehetősége a városnak. Az egyéb projektek közül a Vásártér rendezése a többi városfejlesztési projekthez képest később kezdődhet el, mivel még bizonytalan hogy milyen tartalommal és milyen forrásból tudnák a projektet megvalósítani. Az egyéb projektek csoportjába tartozó többi projekt nehezen ütemezhető, mivel többségük nem beruházási jellegű projekt, hanem olyan tevékenység, amelyet gyakorlatilag az egész támogatási időszakban folytatni szükséges (pl: civil szervezetek összefogása, bűnmegelőzési programok)

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület (Belváros, Felsőváros) tervezett fejlesztései	2015.december	2018.július																		
A kiskunhalasi Lovas bázis korszerűsítése	2015. október	2016. június																		
Csetényi Park és a sportpálya területi és funkcionális rendezése	2017. április	2018.július																		
A helyi védettségű Csipkeház és Csipke Múzeum és a helyi városképi védelem alatt álló park rehabilitációja, korszerűsítése	2017. április	2018.július																		
Thorma János Múzeum kibővítése	2017. április	2018.július																		
Városháza épületének belső és turisztikai felújítása	2015.december	2016. július																		
Városháza tornyának turisztikai felújítása	2016.március	2016.július																		
Sóstó rehabilitációs akcióterület tervezett fejlesztései	2015.október	2018.július																		
Sós tó rehabilitációja	2017. április	2018.július																		
Ipari park akcióterület	2015. október	2022.március																		
A terület infrastrukturális fejlesztése	2016. január	2018.július																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
Befektetés és vállalati együttműködések ösztönzése	2015. október	2022.március																		
Laktanya akcióterület (Alsóváros)	2016. március	2017. március																		
Szegedi úti laktanya komplex fejlesztése	2016. március	2017. március																		
Antiszegregációs akcióterület	2015. október	2022.március																		
Antiszegregációs terv intézkedései	2015. október	2022.március																		
Felső-Alsóöregszőlők akcióterület	2015. október	2022.március																		
Erdei iskola építése	2016. február	2016.július																		
Természetvédelmi értékek bemutatása (tanösvény)	2015. október	2022.március																		
Külterületek infrastruktúrafejlesztése	2015. október	2022.március																		
Kulcsprojektek	2016. október	2018. október																		
Kiskunhalasi termálfürdő komplex fejlesztése, bővítése	2016. január	2018.július																		
Egészségközpont és Gyógyszálló kialakítása	2016. október	2018. október																		
Buszpályaudvar áthelyezése és a Városház központ forgalmi rend átalakítása	2017. április	2018.július																		
Hálózatos projektek	2015. október	2022.március																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
Kiskunhalas ivóvízhálózatának fejlesztése	2015.október	2016.október																		
Szennyvíz kezelés fejlesztése	2016.október	2017.október																		
Csapadékvíz elvezetés fejlesztése	2017. január	2018.július																		
Gázellátás fejlesztése	2015. október	2022.március																		
Felszín alatti vizek, talajvízszüllyedés	2017. január	2018.július																		
Megújuló energiahálózat tervezése és kiépítése	2016.október	2018. december																		
Kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalason	2017. január	2018.július																		
Kiskunhalas belvárosának bekapcsolása a térségi kerékpárút hálózatba	2017. január	2018.július																		
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Kunfehértó között	2017. április	2018.július																		
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Tompa között	2017. április	2018.július																		
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Zsana között	2017. április	2018.július																		
É-D irányú út tervezése és építése a Nagy Szeder István utcától a Kőrösi útig	2017. április	2018.július																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
Közüintézmények (energetikai) korszerűsítése	2016. január	2018. július																		
Elkerülő út építése	-	-																		
Játszóterek fejlesztése	2017. április	2018. július																		
Közösségi programok szervezésének támogatása, a programok számára helyszín biztosítása	2015. október	2022. március																		
Ösztöndíjprogram kidolgozása	2015. október	2015. december																		
Közüvilágítási rendszer korszerűsítése	2019. január	2020. december																		
Kiskunhalas városi kommunikációs eszközök fejlesztése	2015. június	2022. december																		
TDM szervezet alakítása a környező fürdővárosokkal	2016. január	2016. március																		
Egyéb fejlesztések																				
Vásártér rendezése	2019. január	2020. december																		
Civil szervezetek hatékony összefogása	2015. június	2022. december																		
Helyi védjegy rendszer kialakítása	2016. január	2019. március																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
Belterületi utak szilárd burkolatának építése, felújítása	2016. január	2018.július																		
Megelőzés (drogfogyasztás, fiatal bűnözés)	2015. június	2022. december																		
Otthonteremtés támogatása, szociális bérlakás program elindítása	2017. január	2018.július																		

4.6 Az akcióterületi fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Az ITS-ben kitűzött célok megvalósítását szolgáló fejlesztések finanszírozására elsősorban európai uniós ágazati és területi operatív programokon keresztül nyílik lehetőség.

A tervezett fejlesztések, projektek ismeretében a következő támogatási időszakban Kiskunhalas városa számára releváns források elsősorban a TOP (Terület és Településfejlesztési Operatív Program), továbbá a GINOP, (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program), KEHOP (Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program) és VP (Vidékfejlesztési Program) programokból kerülhetnek lehívásra.

A 2014-2020 közötti EU-s támogatási időszakban a Kiskunhalas szempontjából is kiemelt figyelmet érdemel a TOP források új eljárás szerinti felhasználása, melynek értelmében a 272/2014 (XI.05.) Korm. rendeletben meghatározott eljárás szerint a megyék Integrált Területi Programjuk (ITP) alapján, központi koordináció mellett végzik a források lehívását, a 1702/2014. (XII.3) Korm. határozatban rögzített forráskeret felhasználásával. A területi szereplők, így Kiskunhalas városa is a megye közreműködésével, a megyei keretből többnyire a települések igényei és szükségletei alapján előzetesen allokkált forráskeretből gazdálkodhat a következő hét év során.

Bács-Kiskun megyében új ITP 2.1-et 2015 májusában elfogadta a Megyei Közgyűlés. Az ITP teljes 7 éves forráskerete 63,225 Mrd Ft., melynek összetétele az alábbi:

5. táblázat – TOP intézkedések

TOP intézkedés	Megyei keret (Mrd Ft)
1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	9,018
1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	5,666
1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	4,047
1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	4,88
2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	11,699
3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	4,894
3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése	10,954
4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	1,794
4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	1,429
4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	1,834
5.1. Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	5,157
5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	0,683
5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	1,171
Mindösszesen	63,225

Forrás: Bács-Kiskun Megyei Integrált Területi program 2.1. elfogadott változat

Az ITP célok:

ITP1 cél: Helyi gazdasági és közlekedési infrastruktúra fejlesztése

ITP2 cél: Kulturális és természeti értékek turisztikai hasznosítása

ITP3 cél: Vállalkozásoknak és lakosságnak vonzó települési környezet kialakítása

ITP4 cél: Települési közszolgáltatások fejlesztése

ITP5 cél: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés

ITP6 cél: Leromlott városi területek rehabilitációja

ITP7 cél: Bács-Kiskun 2020 megyei foglalkoztatási paktum létrehozása és működtetése

ITP8 cél: Helyi identitás és kohézió erősítése

Az ITS keretében megvalósítani tervezett projektek forrásigénye (mintegy 35 Mrd Ft) jelentősen meghaladja a tervezési időszakban reálisan bevonható források mértékét, ami, optimista becslés esetén sem várható, hogy meghaladja az összes forrásigény negyedét (8-9 milliárd forint összeget). Mivel az elérhető források összetétele sem ismert, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak. Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása és ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS menedzselésének részét képezi.

6. táblázat A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Saját erő (%)	Finanszírozás lehetséges forrása
Akcióterületi projektek	A kiskunhalasi Lovas bázis korszerűsítése	500	0-5	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében GINOP 7. Turizmus
	Csetényi Park és a sportpálya területi és funkcionális rendezése	140	0-5	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	A helyi védettségű Csipkeház és Csipke Múzeum és a helyi városképi védelem alatt álló park rehabilitációja, korszerűsítése	200	0-5	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében GINOP 7. Turizmus
	Thorma János Múzeum kibővítése	200	0-5	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében GINOP 7. Turizmus
	Városháza épületének belső és turisztikai felújítása	200	0-5	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében TOP 3.2. A települési önkormányzatok energiahatékonyságának javítása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése
	Városháza tornyának turisztikai felújítása	50	0-5	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében
	Sós tó rehabilitációja/környéke	200	0	KEHOP 1. A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás: intézkedés 3: Vízkészletekkel történő fenntartható gazdálkodás feltételeinek javítása; KEHOP 2. Települési vízellátás, szennyvíz- elvezetés és -tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése
	Az Ipari park infrastrukturális fejlesztése	1000	0-5	TOP 1.1. A vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával
	Befektetés és vállalati együttműködések ösztönzése	80	0-5	GINOP 1. KKV
	Szegedi úti laktanya komplex fejlesztése	10 000	0-5	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Saját erő (%)	Finanszírozás lehetséges forrása
	Erdei iskola építése	40	0-5	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében
	Természetvédelmi értékek bemutatása	10	0-5	TOP 1.2. A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében
	Külterületek infrastruktúrafejlesztése	650	0-5	TOP 4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja, 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
Kulcsprojektek	Kiskunhalasi termálfürdő komplex fejlesztése, bővítése	2300	0-5	GINOP 7. Turizmus
	Egészségközpont és Gyógyszálló kialakítása	4500	0-5	EFOP 2. 2. B. Minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása egészségügyi, szociális és társadalmi felzárkózási területen, GINOP 7. Turizmus
	Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása	300	0	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal, 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
Hálózatos projektek	Kiskunhalas ivóvízhálózatának fejlesztése	100	0-5	KEHOP 2. Települési vízellátás, szennyvíz-elvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése
	Szennyvíz kezelés fejlesztése	600	0-5	KEHOP 2. Települési vízellátás, szennyvíz-elvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése, TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Felszín alatti vizek, talajvízsüllyedés	345	0	KEHOP 4. Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések
	Csapadékvíz elvezetés fejlesztése		0	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Gázellátás fejlesztése	100	0-5	KEHOP 5 Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása Intézkedés 3: Távhő és hőellátó rendszerek energetikai fejlesztése, illetve megújuló alakra helyezése
	Megújuló energiahálózat tervezése és kiépítése	2080	0-5	KEHOP 5.1 Hálózatra termelő, nem épülethez kötött megújuló energiaforrás alapú zöldáram termelés elősegítése
	Közüvilágítási rendszer korszerűsítése	80	0-5	Hazai forrás

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Saját erő (%)	Finanszírozás lehetséges forrása
	Kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalason	360	0-5	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
	Kiskunhalas belvárosának bekapcsolása a térségi kerékpárút hálózatba	80	0	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
	Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Kunfehértó között	420	0	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
	Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Tompa között	1 300	0	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, IPA
	Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Zsana között	650	0	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
	É-D irányú út tervezése a Nagy Szeder István utcától a Kőrösi útig	80	0-5	TOP 1.3. A munkahelyek elérhetőségének javítása, a munkavállalók mobilitásának segítése a közlekedési feltételek fejlesztésével
	É-D irányú út építése a Nagy Szeder István utcától a Kőrösi útig	4 200	0-5	TOP 1.3. A munkahelyek elérhetőségének javítása, a munkavállalók mobilitásának segítése a közlekedési feltételek fejlesztésével
	Elkerülő út építése	-	-	IKOP
	Közüintézmények (energetikai) korszerűsítése	660/1400	0	TOP 3.2. A települési önkormányzatok energiahatékonyságának javítása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése
	Játszóterek fejlesztése	32	0	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Közösségi programok szervezésének támogatása, a programok számára helyszín biztosítása	450	0-5	TOP 5.3. Helyi szintű társadalmi párbeszéd és helyi identitás erősödése
	Ösztöndíjprogram kidolgozása	60	0-5	TOP 5.3. Helyi szintű társadalmi párbeszéd és helyi identitás erősödése
	Kiskunhalas városi kommunikációs eszközök fejlesztése	50	0-5	TOP 5.3. Helyi szintű társadalmi párbeszéd és helyi identitás erősödése
	TDM szervezet alakítása a környező fürdővárosokkal	40	0-5	GINOP 1. KKV
	Civil szervezetek hatékony összefogása			EFOP 1.C .Több helyi civil közösség jön létre

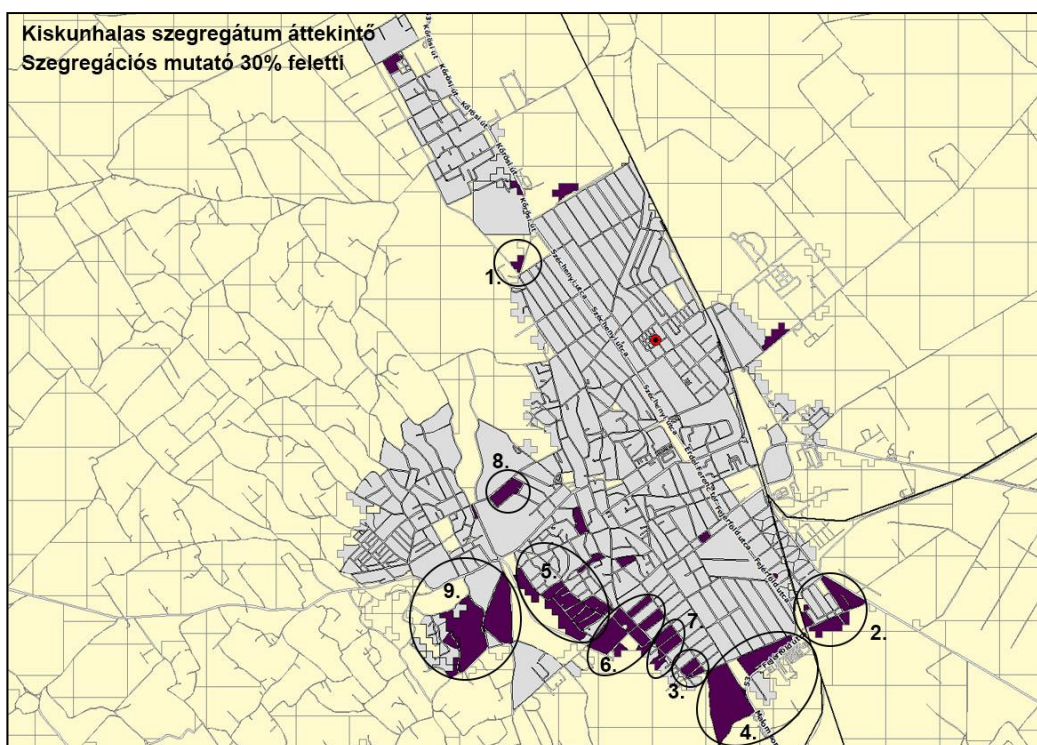
Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (millió Ft)	Saját erő (%)	Finanszírozás lehetséges forrása
Egyéb projektek	Vásártér rendezése	100	0-5	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Helyi védjegy rendszer kialakítása	650	0-5	TOP 1.1. A vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával, VP REL alprogram
	Belterületi utak szilárd burkolatának építése, felújítása	2100	0	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
	Otthonteremtés támogatása, szociális bérlakás program elindítása	600	0	TOP 4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja
	Megelőzés (drogfogyasztás, fiatal bűnözés)	40	0-5	TOP 5.3. Helyi szintű társadalmi párbeszéd és helyi identitás erősödése

5 Anti-szegregációs program

5.1 A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

Kiskunhalason az alacsony státuszú lakosság aránya rendkívül magas. Az aktív korú lakosságon belüli arányuk 13,6%. A Dél-nyugati városrész, a Sóstói lakótelep, a Tabán városrészekben, illetve a külterületeken az arányuk meghaladja a 20%-ot. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján a KSH kilenc szegregátumot határolt le a városban. Ezek a Belváros, a Felsőváros, a Tabán és az Alsóváros városrészekben találhatóak. Az önkormányzat adatai megerősítik a lehatárolás pontosságát, kiegészítve ezt azzal, hogy a térképen lila színnel jelölt, de szegregátumként be nem karikázott Határ utcai tömböt is szegregátumnak tekinti. Más terület sem szegregátumnak, sem szegregációval veszélyeztetett területnek nem minősíthető.

5. ábra - Kiskunhalas szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A legkedvezőbb mutatókkal a 8. számú szegregátum rendelkezik. A volt nővérszállót magában foglaló területen a szegregációs index mértéke mindössze másfél százalékkal haladja meg a határértéket. Az ingatlanok jó állapotúak.

A többi területen az egyes szociális és foglalkoztatottsági mutatók területén kisebb szóródás tapasztalható. Ugyanakkor mindegyik területen (kivételem 8. számú szegregátum) az értékek messze meghaladják a városi átlagos mutatókat. A házak döntő többsége mindegyik területen (kivételem 8. számú szegregátum) rossz állapotú. Az infrastruktúra kiépített. Az 1., 3. és 5. számú szegregátumok kisebb zárványok, ezek rövidtávon való felszámolása reális célként fogalmazódik meg a város

s számára. A szegregátumokban található ingatlanok között számos CS- és szükséglakás található. Ezek már felépülésükkor is alacsony komfortúak voltak, gyenge minőségben épültek. Ezen ingatlanok folyamatos kiváltása, az ott élők számára a mobilizáció lehetőségének megteremtése fontos feladatunk.

7. táblázat Kiskunhalas város KSH által kijelölt és Kiskunhalas város által jóváhagyott szegregátumainak státusza –a legsúlyosabb helyzetben lévő területek kiemelésével (témakörönként)

	Társadalom 1. (Demográfia)	Társadalom 2. (Foglalkoztatottság)	Lakáshelyzet	Épített környezet / Közterületek minősége	Szolgáltatásokhoz (közintézményi/piaci jellegű) való hozzáférés	Etnikai szegregáció	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett változások
Szegregátum 1.	A lakónépesség száma 69 fő. A 0-14 évesek aránya 23,2, a 60 év felettieké 2,9%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 62,7%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 68,6%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 42,9%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 7,1%. Az egyszobás lakások aránya 21,4%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll. A terület közelében illegális személtlerakó található.	A területen kizárólag lakóházak találhatók.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.
Szegregátum 2.	A lakónépesség száma 182 fő. A 0-14 évesek aránya 19,2, a 60 év felettieké szintén 19,2%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 45,5%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 66,1%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 54,1%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 24,6%. Az egyszobás lakások aránya 11,8%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll.	A területen lakóházak mellett egy több vállalkozásnak otthont adó telephely is van.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.
Szegregátum 3.	A lakónépesség száma 53 fő.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 33,3%. Az	Az infrastruktúra rendelkezésre áll.	A területen kizárólag lakóházak találhatók.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.

	Társadalom 1. (Demográfia)	Társadalom 2. (Foglalkoztatottság)	Lakáshelyzet	Épített környezet / Közterületek minősége	Szolgáltatásokhoz (közintézményi/piaci jellegű) való hozzáférés	Etnikai szegregáció	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett változások
	A 0-14 évesek aránya 13,2, a 60 év felettieké 15,1%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 71,1%.	korúakon belül 78,9%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 69,6%.	egyszobás lakások aránya 17,6%.				
Szegregátum 4.	A lakónépesség száma 57 fő. A 0-14 évesek aránya 22,8, a 60 év felettieké 8,8%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 59%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 76,9%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 65,2%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 46,7%. Az egyszobás lakások aránya 21,4%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll. A terület közelében illegális szeméttlerakó található.	A területen kizárólag lakóházak találhatóak.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.
Szegregátum 5.	A lakónépesség száma 648 fő. A 0-14 évesek aránya 26,4, a 60 év felettieké 13%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 54,5%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 71,5%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 61%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 37,3%. Az egyszobás lakások aránya 15,2%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll. A terület közelében illegális szeméttlerakó található.	A területen a lakóházak mellett egy élelmiszerbolt van.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.

	Társadalom 1. (Demográfia)	Társadalom 2. (Foglalkoztatottság)	Lakáshelyzet	Épített környezet / Közterületek minősége	Szolgáltatásokhoz (közintézményi/piaci jellegű) való hozzáférés	Etnikai szegregáció	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett változások
Szegregátum 6.	A lakónépesség száma 325 fő. A 0-14 évesek aránya 21,2, a 60 év felettieké 14,2%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 62,4%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 74,3%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 64,6%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 29%. Az egyszobás lakások aránya 12,2%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll.	A területen a lakóházak mellett egy élelmiszerbolt és egy vendéglátó egység található.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.
Szegregátum 7.	A lakónépesség száma 129 fő. A 0-14 évesek aránya 17,1, a 60 év felettieké szintén 17,1%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 44,7%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 74,1%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 66%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 18,2%. Az egyszobás lakások aránya 7,1%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll.	A területen a lakóházak mellett több élelmiszerbolt is található.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.
Szegregátum 8.	A lakónépesség száma 140 fő. A 0-14 évesek aránya 15,7%, a 60 év felettieké 20,7%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 59,6%. A foglalkoztatott	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 5,1%. Az egyszobás	Az infrastruktúra rendelkezésre áll.	A területen kizárólag lakóházak találhatók.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.

	Társadalom 1. (Demográfia)	Társadalom 2. (Foglalkoztatottság)	Lakáshelyzet	Épített környezet / Közterületek minősége	Szolgáltatásokhoz (közintézményi/piaci jellegű) való hozzáférés	Etnikai szegregáció	Eddigi beavatkozások nyomán bekövetkezett változások
	Az alacsony státuszú lakosok aránya 31,5%.	nélküli háztartások aránya 55,7%.	lakások aránya 68,1%.				
Szegregátum 9.	A lakónépesség száma 140 fő. A 0-14 évesek aránya 30, a 60 év felettieké 10%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 47,6%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 70,2%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 53,3%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 34,3%. Az egyszobás lakások aránya 6,7%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll.	A területen kizárólag lakóházak találhatóak.	Etnikailag heterogén terület.	Nem történt érdemi változás.
Szegregátum 10. (Rekettye – külterület)	A lakónépesség száma 122 fő. A 0-14 évesek aránya 11,5, a 60 év felettieké 23%. Az alacsony státuszú lakosok aránya 47,5%.	A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 68,8%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 65,4%.	Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 71%. Az egyszobás lakások aránya 28,8%.	Az infrastruktúra rendelkezésre áll.	A területen kizárólag lakóházak találhatóak.	A területen magas a roma lakosság aránya	Nem történt érdemi változás.

5.2 Az elmúlt években tervezett, illetve megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

A 2008-ban elkészített Integrált Városfejlesztési Stratégia elkészítése óta érdemi változás nem történt a szegregátumok infrastrukturális ellátottságában. A szociális és foglalkoztatási mutatók tekintetében nem áll rendelkezésre összehasonlítható adatsor. A 2. számú táblázat a 2008-ban tervezett, de megvalósításra nem kerülő beavatkozásokat tartalmazza.

2. táblázat: A 2008-ban elkészített IVS tervezett, megvalósításra nem került anti-szegregációs célú beavatkozásai

Ágazat	Korábbi IVS anti-szegregációs tervének tervezett intézkedései	Megjegyzés
Lakhatás	A Kőrösi úti szegregátum felszámolása	forrás hiányában nem valósult meg
	A Határ úti szegregátum felszámolása	elkezdődött, két ház lebontásra került, forrás hiányában nem folytatódott
	Az Átlós úti szegregátum felszámolása	forrás hiányában nem valósult meg
	Laksűrűség-csökkentési program kidolgozása a Tabán városrészre	forrás hiányában nem valósult meg
Szociális	Átmeneti elhelyezési formák (éjjeli menedékhely)	forrás hiányában nem valósult meg
	Közösségi épületek létrehozása, meglévő épületek közösségi térre történő átalakítása a Tabán városrészben	forrás hiányában nem valósult meg
Közoktatás	A Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztése, bővítése	nem valósult meg, 2013-tól állami közfeladat, azóta sem történt változás
	A tehetséggondozás támogatási rendszerének (ösztöndíjak) bővítése	forrás hiányában a helyi támogatási rendszer megszűnt
	Iskolabusz járatok fejlesztése, új járatok beindítása	helyi buszközlekedés menetrendje úgy lett kialakítva, hogy a tanulónak is megfeleljen

A 3. számú táblázat tartalmazza azon beavatkozásokat, amelyek az integráció érdekében megvalósultak a 2008-as IVS elkészítése óta. A szegregáció oldása és a szegregátumok lakhatási, infrastrukturális helyzetében nem történt jelentős változás, a lakosság száma csak a Határ utcában csökkent (két családot költöztetett el az önkormányzat, ami ugyanakkor a Vásártéren növelte az ott élők számát). Elsősorban horizontális anti-szegregációs beavatkozások történtek a városban.

Sajnálatosan az önkormányzat egyedül maradt a deszegregációs intézkedések megvalósításában, nincs olyan – helyi – civil szervezet, amely az elmúlt időszakban az alacsony státuszú családok támogatásában jelentős szerepet vállalt volna.

A 2008-as IVS Anti-szegregációs Programja által megfogalmazott célok:

1. Lakhatási integráció, mobilizáció biztosítása
2. Közoktatási integráció biztosítása
3. Foglalkoztatás elősegítése
4. Közösségfejlesztés és szociális helyzet javítása
5. Közzolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása
6. Információs, koordinációs és problémakezelő intézkedések megszervezése

3. táblázat: Anti-szegregációs célú beavatkozások és azok eredményei (2007-2014) a városban

	Korábbi IVS antiszegregációs terv megvalósult intézkedései (zárójelben a cél sorszáma, amihez hozzájárul)	Eredmény /értékelés
Horizontális anti-szegregációs beavatkozások	A cigányság hagyományos foglalkozásainak felélesztése (3)	Kistérségi Start Mintaprogramokon keresztül
	Komplex szociális helyzetfelmérés a szegregátumokban (3, 4)	Felmérés részben megtörtént a szociális térkép elkészítésekor
	A Cigány Közösségi Ház rekonstrukciója, közösségi funkcióinak megerősítése (4)	komfort növelése, vizesblokk felújítás, belső festés, homlokzat felújítás, illetve kerítés készítése történt
Lakhatás	Vízvezeték-hálózat rossz állapotú szakaszainak rekonstrukciója a szegregátumokban is (1)	folyamatosan, jelenleg is zajlik
	A felszíni vízelvezető-hálózat és a szennyvízkezelés fejlesztése (1)	folyamatosan, jelenleg is zajlik
	Infrastrukturális fejlesztés a Tabán és az Alsóváros szegregátumaiban (1)	ivóvíz és szennyvízelvezetés fejlesztése zajlik
	Szociális bérlakások korszerűsítése	folyamatosak a felújítási, állagmegóvási munkák

5.3 Anti-szegregációs intézkedési terv

5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

5.3.1.1 Anti-szegregációs célok

Kiskunhalas elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széleskörű együttműködésen alapuló – többféle: szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével kívánunk hozzájárulni. Az alacsony státuszú lakosok integrációja előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányait, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel az alacsony státusz megváltozásához.

6. ábra - Anti-szegregációs célok

4. táblázat: Az anti-szegregációs terv horizontális céljai és alcéljai

Horizontális célok	Alcél
1. Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli, vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása a településen	

Horizontális célok	Alcélok
2. Oktatási integráció biztosítása	Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése A lemorzsolódás csökkentése
3. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának emelkedése Az elsődleges munkaerő-piacon megjelenők számának növekedése
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A szociális szolgáltatások színvonalának emelkedése Új szociális szolgáltatások biztosítása
5. Községi terek biztosítása	A szabadidő hasznos eltöltése feltételeinek biztosítása Az iskolán kívüli, iskolai sikerességet segítő, programok helyszíneinek biztosítása

A településen található szegregátumok többségének megszüntetése rövidtávon nem lehetséges, a lakásállomány és a lakosság nagy száma miatt. Ezen területeken ezért legfőbb célunk, hogy a rossz állagú ingatlanok felszámolásával, a mobilizációs lehetőségek megteremtésével a szegregációt oldjuk, a szegregátumokban élők számát csökkentsük. Emellett, hogy a területek rehabilitációjával megteremtjük az élhető lakókörnyezetet. Az 1., 3., 4. számú szegregátumok felszámolása azonban rövid -, középtávon felszámolásra ítélt terület.

5. táblázat: Az anti-szegregációs terv terület specifikus céljai és azok relevanciája az egyes szegregátumokban (a szegregátumok sorszámaival jelölve)

Terület specifikus célok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A településrendezésben a szegregációt csökkentő intézkedések megjelenítése, építési tilalom elrendelésével	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
A szegregátum teljes felszámolása, a családok szociális bérlakásokban történő elhelyezése integrált környezetben	X		X	X						
Mobilizációs program kidolgozása az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának csökkentése érdekében		X			X	X	X	X	X	X
A lakókörnyezet rehabilitációja		X			X	X	X	X	X	X
Élhetőbb környezet kialakítása: játszótér építése					X	X				
A közüzemi tartozások csökkentése előrefizetés, kártyás mérőórákkal		X			X	X	X	X	X	X
Az egészségre ártalmas tényezők megszüntetése: illegális személtelakók felszámolása	X			X	X					
A hiányzó járdák és pormentes útburkolatok kialakítása		X		X	X	X	X			X

5.3.1.2 Általános – horizontális anti-szegregációs intézkedések

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése és ezen belül a területi vagy más típusú szegregáció feloldása, Kiskunhalas számára a fenntartható városfejlődés egyik záloga. Ennek tudatában a város messzemenőig figyelembe veszi a jövőben megvalósuló fejlesztéseinél, hogy azok nem okozhatják sem horizontálisan, sem területileg a szegregáció kialakulását, vagy erősödését.

Az anti-szegregációs beavatkozások egyes elemei megkülönböztethetők a szerint, hogy az adott beavatkozás „kemény” (alapvetően fizikai jellemzők szerint mérhető, pl. infrastrukturális) vagy „puha” (alapvetően humán tényezőkre irányuló) jellegű-e. Általában elmondható, hogy önmagában a kemény, illetve a puha beavatkozás ritkán vezet eredményre, hatásos és maradandó eredmény ezek optimális kombinációjával érhető el. Ennek megfelelően a város által alkalmazott intézkedések tartalmaznak kemény és puha elemeket egyaránt.

A városvezetés meggyőződése, hogy az esélyteremtés legfontosabb eszközét a megfelelő színvonalú és mindenki számára hozzáférhető oktatás jelenti. Ugyanakkor már az óvodába lépés előtt szükségesek olyan fejlesztések, melyek a korai fejlesztés és egyéb szociális szolgáltatások körébe tartoznak. Ennek érdekében az önkormányzat Biztos Kezdet Gyerekházat alakít ki és a szolgáltatást működteti. Itt lehetőség nyílik többek között a szülők pedagógia és pszichológiai tudásának bővítésére, a szülői kompetenciák fejlesztésére is.

Az óvodai nevelésben résztvevő feladat-ellátási helyek között a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes eloszlását biztosítani kell.

A településen élő gyermekek körében rendkívül magas a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal (BTM) küzdő gyermek. Az óvodában heti egy alkalommal biztosítani szükséges Alapozó terápiát az 5. életévet betöltött gyermekek részére. A terápia rendkívül alkalmas a képességek sokirányú fejlesztésére, esetleges képességbeli hiányosságok pótlására, illetve a megkésett beszédfejlődésű, valamint a különböző részfunkció zavaros (térirány zavaros, dyslexia, dysgráfia veszélyeztetett) gyermekek fejlesztésére. Nagyon jól alkalmazható továbbá figyelem- és magatartás zavaros gyermekek kezelésére is.

A devianciák kiszűrése, a megfelelő fejlődés és a sikeres felnőtté válás érdekében létre kell hozni egy szakmaközi hálózatot, amely a rendszeresen megtartott szakmai műhelyek keretében összehangoltabb, eredményesebb és hatékonyabb szolgáltatásokat tud biztosítani, a szükséges jelzőrendszer kialakításával. A hálózatban az alábbi szakterületek képviselői kerülnek meghívásra: közoktatási intézmények munkatársai, egészségügyi intézmények, szociális és családsegítő munkatársak, igazgatási és foglalkoztatási intézmények munkatársai. A hálózat minimálisan negyedévente szekcióüléseket szervez, külső szakértő közreműködésével, területenként. Ezen napokon a szekcióüléseket követően workshopok rendezése a négy terület képviselőivel közösen. Szupervízió biztosítása az ágazatok képviselőinek.

Az 5., 6., 7. számú szegregátumok (ebből az 5. és a 6. a két legnagyobb népességű) egymás mellett helyezkednek el. A területen van egy közösségi ház, amely új szolgáltatások bevezetésével alkalmas lehet a deszegregációs folyamatok elindításához. Olyan foglalkozások lebonyolítására van szükség, melyek biztosítják a gyermekek felzárkózási esélyeinek növelését és a szabadidő értelmes eltöltését. A hátrányos helyzetű általános iskolás tanulók egyéni és csoportos fejlesztését, illetve a szabadidő hasznos eltöltését célzó tanoda létrehozása szükséges. A nem formális tanulási módszerekre épülő kompetencia-fejlesztés elősegíti az iskolai sikerességet és erősíti a továbbtanulási motivációkat. Emellett egy ifjúsági információs és tanácsadó irodát hozunk létre a közösségi házban, amely jól megközelíthető a célcsoport számára. Az információs pont mellett egy olyan közösségi teret, helységet alakítunk ki, ahol alacsony küszöbű, ifjúságsegítő szolgáltatásokkal és erre épülő strukturált programokkal, foglalkozásokkal segítjük az ifjúsági korosztályt.

A hátrányos helyzetű gyermekek lemorzsolódásának megelőzése, az utcai devianciák, a fiatalkori bűnözővé válás elkerülése és a BTM nehézségekkel küzdő gyermekek problémáiban való segítségnyújtás biztosítása érdekében Kortárs-segítők képzését támogatjuk. A KLIK helyi tankerületével együttműködve segítjük a stressz prevenció és a családi életre nevelés témakörökből rendhagyó órák rendezését. A kortárscsoport fontos helyszín a serdülők számára, hogy elsajátítsák a személyiségfejlődésükhöz szükséges készségeket, a társas viselkedési formákat.

A tervezett tanyagondoki szolgáltatás újraindításával közösen kívánjuk az iskolabusz járatokat fejleszteni, új járatok beindításával.

A meglévő Civil Fórum megerősítését, további civil szervezetek meghívását tervezzük. Aktív, felkereső tevékenységgel, illetve a civil szervezetek esélyegyenlőséget előmozdító tevékenységeik elősegítésével, az erre irányuló szemléletváltás érdekében képzést szervezünk a településen működő civil szervezetek részére.

Nyári napközi biztosítása szükséges, nyári étkeztetéssel, a hátrányos helyzetű tanulók részére.

A középiskolába járó hátrányos helyzetű diákok körében rendkívül magas a lemorzsolódók aránya. Ennek csökkentésére az önkormányzat visszaállítja és bővíti korábban működő ösztöndíjrendszerét, amely motiválja a diákok iskolai sikerességét és az intézményben történő bentmaradását.

A megfelelő színvonalú szociális munka biztosítása érdekében rendkívül fontos a szociális területen dolgozók továbbképzése. Új gyakorlatok, lehetőségek megismerésére és újfajta tevékenységek bevezetésére van szükség. Emellett rendkívül fontos, hogy a segítő szakemberek számára támogatást nyújtsunk a segítő munka során jelentkező testi, szellemi, érzelmi kimerülés megelőzése érdekében, a családsegítő munka fejlesztésében.

A szegregátumokban élő érettségizett fiatalok részére felnőttképzést szervezünk a szociális ágazatban. Szociális gondozó és ápoló, szociális asszisztens, ifjúságsegítő, idősgondozó képzettségek megszerzését és azt követően foglalkoztatásukat vállaljuk.

Az alacsony státuszú lakosok foglalkoztatásának elősegítése érdekében az önkormányzat előnyben részesíti a beruházások során azon vállalkozásokat, akik alacsony státuszú lakosságból választanak munkavállalókat. Számukra helyi adókedvezmények biztosítunk.

A megkezdett utcabizalmi rendszert tovább bővítjük.

A foglalkoztatás elősegítése érdekében mezőgazdasági tevékenységet végző szociális szövetkezetet hozunk létre.

6. táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett, horizontális intézkedései

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
1. Oktatási integráció biztosítása	A HHH gyerekek aránya kiegyenlítetttségének biztosítása az óvodai feladatellátási helyek között	Polgármester	Nem releváns	2015-
	Alapozó terápia biztosítása szűrést követően az 5. életévét betöltött óvodások részére	Óvodavezető	Saját forrás	2016-
	Nyári napközi biztosítása, étkeztetéssel	Polgármester	Saját forrás, illetve EMMI	2015-
	Tanoda létrehozása, elsősorban hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolás tanulók részére	Polgármester	Saját forrás és EFOP	2016-
	Iskolabusz járatok fejlesztése, új járatok beindítása	Polgármester	Saját forrás	2016-
	Kortárs-segítők képzése	Szociális intézmény vezetője	Saját forrás	2016-
	HHH középiskolás diákok ösztöndíj támogatási rendszerének kialakítása és megvalósítása	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Ifjúsági információs és tanácsadó iroda létrehozása	Polgármester	Saját forrás, EFOP	2017-
2. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	Alacsony státuszú lakosokat foglalkoztató vállalkozások adókedvezményben részesítése	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Szociális szövetkezet létrehozásának megteremtése	Polgármester	Saját forrás, majd EFOP, vagy GINOP-forrás	2016-
	Felnőttképzés biztosítása a szociális ágazatban	Polgármester	Saját forrás	2016-

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
3. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A korai fejlesztés érdekében Biztos Kezdet Gyerekház, vagy Biztos Kezdet jellegű szolgáltatás működtetése/biztosítása	Polgármester	Hazai forrás	2016-
	Szakmaközi hálózat működtetése, szakmai műhelyek szervezése a jelzőrendszer sikerebb működése érdekében	Jegyző	Nem releváns	2015-
	Szociális szakemberek továbbképzése	Szociális intézmény vezetője	EFOP	2017-
	Civil Fórum folyamatos munkájának elősegítése, a civil szervezetek részére esélyegyenlőségi képzés és esélyegyenlőséget célzó projektek megvalósítása érdekében projekttervezési képzés biztosítása	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Utcabizalmi rendszer fejlesztése	Szociális intézmény vezetője	Saját forrás	2015-
4. Közösségi terek biztosítása	A közösségi háznak helyet adó épület alkalmassá tétele a szolgáltatások biztosítására	Polgármester	Saját forrás	2016-

5.3.1.3 Terület (szegregátum) specifikus anti-szegregációs intézkedések

A Kiskunhalason található 10 szegregátum közül három (1., 3., 4. számú) szüntethető meg a közeljövőben. A többi terület esetében alapvetően rehabilitációs programok alkalmazására van szükség, ugyanakkor folyamatosan segíteni kell az ott élőket is mobilizációs intézkedésekkel annak érdekében, hogy azon területeken is oldódjon a szegregáció, csökkenjen a népsűrűség. A rövidtávon megmaradó szegregátumok esetében elsődleges feladat a lakókörnyezet rehabilitációja, az illegális szemétlerek felszámolása, a területek rekultivációja. A szemétlerek újbóli megjelenésének elkerülése érdekében térfigyelő rendszer kiépítése szükséges. Azon ingatlanok lakóit, ahol hiányzik az illemhelyiség, kötelezni kell minimálisan az utcai árnyékszék kialakítására.

A 8. sz. szegregátum és a közeljövőben teljesen felszámolásra kerülő szegregátumok kivételével a többi szegregátumban építési tilalom elrendelése lehet szükséges, hogy a lakosság száma új építésekkel ne növekedhessen. Ezen területeken az életveszélyes állapotú házak kiváltására van szükség bérlakások kiutalásával.

Az 1., 3., 4. számú szegregátumok felszámolására van szükség. Az 1. sz. szegregátumba a Határ utca Dong-éri főcsatorna felőli oldalán megmaradt házak is beletartoznak. A felszámolás így összesen 20 ingatlant érintene. A Kőrösi út (Kőrösi út – Jókai utca – Határ utca meghosszabbított vonala által határolt tömb), tanműhellyel szemben elhelyezkedő része alkalmas lehet új vállalkozások betelepülésére, a terület értékesítése anyagilag segítené a bérlakások kialakítását. A megye járási területfejlesztési célzott részprogramjait bemutató dokumentuma nem tartalmazza szociális városrehabilitációs program indítását. A 3. és 4. sz. szegregátum – elhelyezkedése miatt – alkalmas városrehabilitációs program akcióterületi lehatárolására. Lehetőség szerint szociális városrehabilitációs forrásból (TOP 4. prioritástengely) szükséges megoldani a két szegregátum felszámolását. Ezen program lehetőséget jelentene a horizontálisan tervezett tevékenységek között felsorolt és a közösségi térhez kapcsolódó, ott megvalósítandó programelemek finanszírozására is.

A kialakítandó bérlakások esetében figyelemmel kell lenni arra, hogy azok integrált lakókörnyezetben legyenek. Ennek megfelelően nem lehet egyik szegregátum területén sem, illetve nem lehet tömbszerűen sem kialakítani őket (pl. volt laktanyában, vagy – építés esetén – egymás melletti telkeken, annak érdekében, hogy ne is jöjjön létre újabb szegregátum a településen. A bérlakásokba költöző családok folyamatos megtámogatására van szükség a költözés előtt és azt követően is minimálisan két évig. Ezen feladat érdekében a szociális intézmény létszámát növelni szükséges.

A közműszolgáltatókkal együttműködve előrefizetős, kártyás mérőórák kihelyezését szükséges kezdeményezni azon családok esetében, ahol a közművek díjhátralék miatt lekötésre kerültek az ingatlanokról, illetve ahol ennek veszélye fenyeget.

A zöldfelületek folyamatos növelésével elő kell segíteni az élhetőbb lakókörnyezetet a szegregátumok területén.

7. táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett, szegregátum specifikus intézkedései

Szegregátum sorszáma	Konkrét intézkedés/ beavatkozás	Érintett terület specifikus cél	Felelős partner	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
2., 5., 6., 7., 9., 10.	Építési tilalom elrendelése	A szegregáció erősödésének megakadályozása	Polgármester	Nem releváns	2015
1.	Szegregátum megszüntetése, családok integrált lakókörnyezetben történő elhelyezése	szegregáció megszüntetése	polgármester	saját forrás	2016-2020
3., 4.	Szegregátum megszüntetése, családok integrált lakókörnyezetben történő elhelyezése	szegregáció megszüntetése	polgármester	TOP	2016-2020
1., 3., 4.	Bérlakásokba költöző családok szociális munkával történő segítése	szegregáció megszüntetése	szociális intézmény vezetője	TOP	2016-2020
1., 3., 4.	Illegális szemétlarakók megszüntetése	Lakókörnyezet rehabilitációja	Polgármester	KEHOP 3. prioritástengely	2016-2020
2., 5., 6., 7., 8., 9., 10.	Zöldfelületek növelése	Lakókörnyezet rehabilitációja	Polgármester	Saját forrás	2016-2020
2., 5., 6., 7., 8., 9., 10.	Kártyás mérőórák elhelyezése	Az elvárható életminőséghez szükséges feltételek elősegítése	Kistérségi Egyesített Szociális intézmény vezetője	Nem releváns	2015-

5.3.1.4 Az anti-szegregációs beavatkozások ütemezése

8. táblázat: Az anti-szegregációs terv intézkedéseinek ütemezése

Intézkedés	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A HHH gyerekek aránya kiegyenlítetttségének biztosítása az óvodai feladatellátási helyek között	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Alapozó terápia biztosítása szűrést követően az 5. életévét betöltött óvodások részére		X	X	X	X	X	X	X	X
Nyári napközi biztosítása, étkeztetéssel	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tanoda létrehozása		X	X	X	X	X	X	X	X
Iskolabusz járatok fejlesztése, új járatok beindítása		X	X	X	X	X	X	X	X
Kortárs-segítők képzése		X	X	X	X	X	X	X	X
HHH középiskolás diákok ösztöndíj támogatási rendszerének kialakítása és megvalósítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ifjúsági információs és tanácsadó iroda létrehozása			X	X	X	X	X	X	X
Alacsony státuszú lakosokat foglalkoztató vállalkozások adókedvezményben részesítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Szociális szövetkezet létrehozásának megteremtése		X	X	X	X	X	X	X	X
Felnőttképzés biztosítása a szociális ágazatban		X	X	X	X	X	X	X	X
A korai fejlesztés érdekében Biztos Kezdet Gyerekház, vagy Biztos Kezdet jellegű szolgáltatás működtetése/biztosítása		X	X	X	X	X	X	X	X
Szakmaközi hálózat működtetése, szakmai műhelyek szervezése a jelzőrendszer sikeresebb működése érdekében	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Szociális szakemberek továbbképzése			X	X	X	X	X	X	X

Intézkedés	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Civil Fórum folyamatos munkájának elősegítése, a civil szervezetek részére esélyegyenlőségi képzés és esélyegyenlőséget célzó projektek megvalósítása érdekében projekttervezési képzés biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Utcabizalmi rendszer fejlesztése	X	X	X	X	X	X	X	X	X
A közösségi háznak helyet adó épület alkalmassá tétele a szolgáltatások biztosítására		X	X	X	X	X	X	X	X
Építési tilalom elrendelése	X								
Szegregátum megszüntetése, családok integrált lakókörnyezetben történő elhelyezése		X	X	X	X	X	X	X	X
Szegregátum megszüntetése, családok integrált lakókörnyezetben történő elhelyezése		X	X	X	X	X	X	X	X
Bérlakásokba költöző családok szociális munkával történő segítése		X	X	X	X	X	X	X	X
Illegális szeméttlerakók megszüntetése		X	X	X	X	X	X	X	X
Zöldfelületek növelése		X	X	X	X	X	X	X	X
Kártyás mérőórák elhelyezése	X	X	X	X	X	X	X	X	X

5.3.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

A projektfejlesztés során általánosan tartózkodni kell attól, hogy bármilyen beavatkozás esélyegyenlőtlenséghez, diszkriminációhoz, szegregációhoz, vagy ezek konzerválódásához járuljon hozzá. A projektfejlesztés dokumentumainak, a település stratégiai dokumentumainak és a település helyi rendeleteinek elkészítésekor ugyanezen elvek kell, hogy érvényre jussanak.

A projektfejlesztés során elemi érdekünk a tervezett tevékenységek társadalmi elfogadottsága. Mind az előkészítés, mind a megvalósítás során biztosítjuk a társadalmi párbeszéd lehetséges formáit. A Cigány Nemzetiségi Önkormányzatot bevonjuk ezen folyamatokba.

Célirányos kampányt tervezünk minden fejlesztés, program, a település életét befolyásoló esemény, illetve a településen megjelenő szolgáltatás, esemény széles körű megismertetésére, a hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatására.

9. táblázat: A potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések és a hatások kivédésére teendő intézkedések

Potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések	Tervezett intézkedések ezek kivédésére	Felelős
A Szegedi úti laktanya komplex fejlesztése	Az önkormányzat nem költöztet a szegregátumokból lakókat a kialakításra kerülő bérlakásokba és vállalja, hogy a kiutaláskor figyelembe veszi, hogy ne alakuljon ki szegregátum	Polgármester

5.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

A településen található szegregátumok kialakulása részben spontán folyamatoknak, részben pedig a korábbi településvezetés által építettett szükségletek tömbös kialakításának a következménye. A település vezetése felismerve ez utóbbi által elindult kedvezőtlen folyamatokat, nem alakít új bérlakásokat sem a szegregátumok területén, sem a szegregátumokkal szomszédos tömbökben.

A jelenlegi városfejlesztési elképzelések szerint nem ismert olyan beavatkozás, amely a területeken az ingatlanok nagyszámú bontását követelné meg, ezzel esetlegesen hozzájárulva újabb szegregátumok létrejöttéhez.

A beövodázáskor az óvodai feladatellátási helyek között a HH és HHH gyermekek egyenletes elosztását biztosítjuk. A településen más ágazatot érintő szegregációs mechanizmusok nem ismertek. Az 1.3.1.2 fejezetben leírt komplex beavatkozásokkal mérsékeljük a szegregáció hatásait.

A stratégia külön anti-szegregációs akcióterületet jelöl ki az Alsóváros - Tabán területére. A Felső-Alsóöregszőlős akcióterület projektjei is segítik a külterületi szegregációs folyamatok lassítását a következő projektekkel:

- Tanyasi megélhetést célzó programok kidolgozása
- Külterületek infrastruktúrafejlesztése

6 A stratégia külső és belső összefüggései

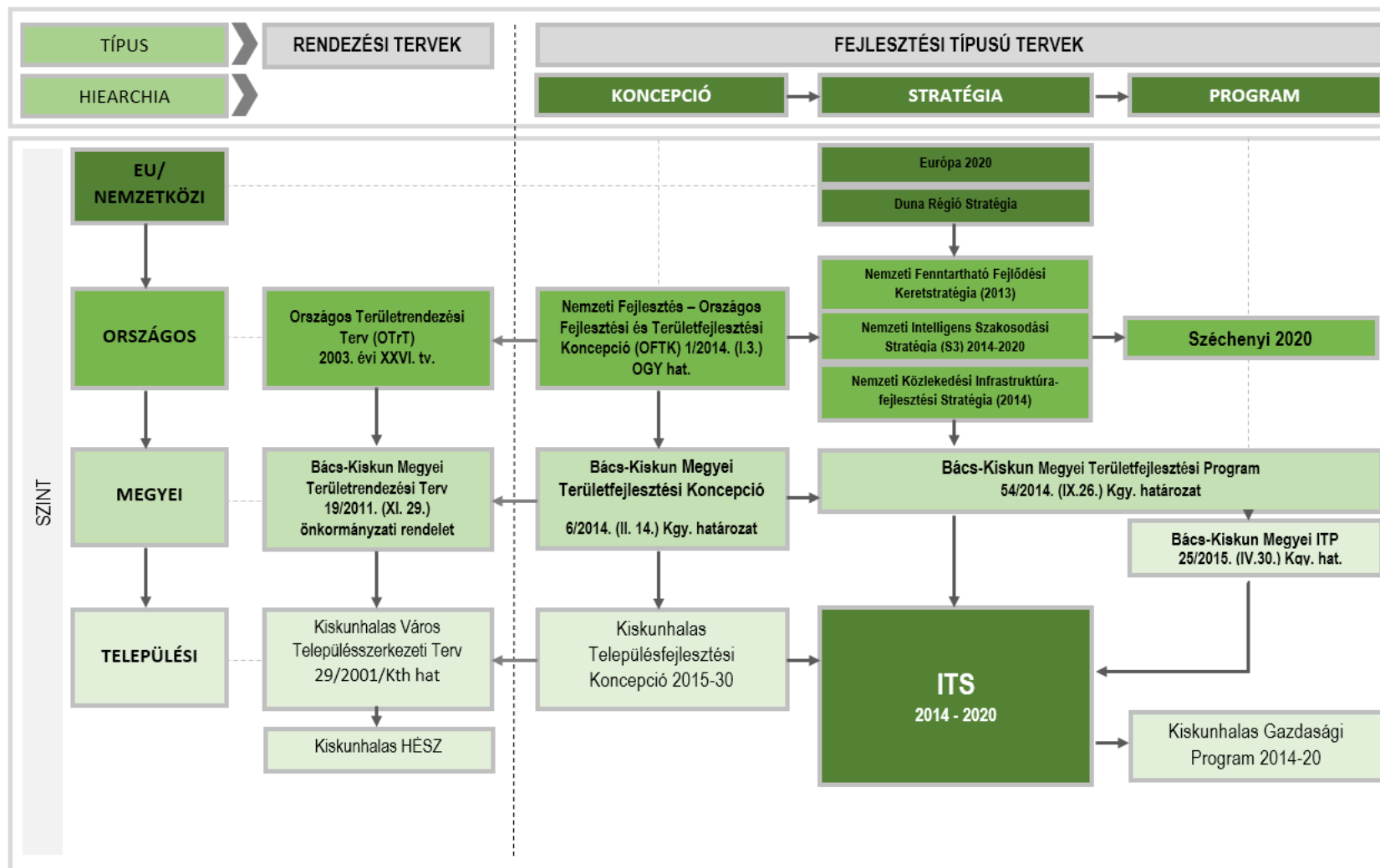
6.1 Külső összefüggése

A terület és településfejlesztési, valamint rendezési eszközök, továbbá az ágazati fejlesztési dokumentumok különböző típusait, szintjeit és hierarchiáját, egymással való kapcsolatrendszerét, illetve az ITS-nek ebben a tervrendszerben elfoglalt helyét az alábbi ábra mutatja be.

A rendszerben minden alacsonyabb szintű terv célrendszerét a felette lévő, magasabb szintű terv(ek) célrendszerének figyelembe vétel, ahhoz illeszkedve alakítja. Az alacsonyabb szintű tervek egyre részletesebben dolgozzák ki a kitűzött célokhoz vezető konkrét megoldásokat.

Jelen ITS készítéséhez kapcsolódóan kidolgozásra került Megalapozó vizsgálat részletesebben is vizsgálja az ITS illeszkedése szempontjából releváns terület és településfejlesztési, valamint rendezési dokumentumokat. Az ITS célrendszere a megalapozó vizsgálatban rögzített információkra építve, azokra alapozva került kidolgozásra.

6.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseihez

Az EU 2020 stratégia (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) megvalósítása érdekében kijelölt 2014-2020 közötti EU kohéziós politika tematikus célkitűzései az alábbiak:

- (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;
- (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- (10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
- (11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

A tematikus célokhoz beruházási prioritások kerültek kijelölésre.

Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedését az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz a következő táblázat mutatja be.

8. táblázat - Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
T1: Vállalkozási tevékenység erősödése a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén	(3). a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése; (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása	(3.1.) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubációt (8.2) foglalkoztatás-barát növekedés támogatása a területi stratégiákban foglalt endogén potenciálok fejlesztése által a speciális területeken, beleértve a hanyatló ipari régiók szerkezetváltását, továbbá a különös természeti és kulturális erőforrásokhoz való hozzáférés növelését, valamint ezen erőforrások fejlesztését
T2: Turisztikai potenciál kihasználása	(8) a fenntartható és minőségi	(8.2) foglalkoztatás-barát növekedés támogatása a területi stratégiákban foglalt endogén potenciálok fejlesztése

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
	foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása	által a speciális területeken, beleértve a hanyatló ipari régiók szerkezetváltását, továbbá a különös természeti és kulturális erőforrásokhoz való hozzáférés növelését, valamint ezen erőforrások fejlesztését
T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása	(1.) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése; (3.) KKV-k versenyképességének fokozása	(1.2) a vállalatok K+I beruházásainak, a vállalkozások és K+F központok és felsőoktatási intézmények egymás közötti kapcsolatainak és szinergiáinak kialakításának támogatása, különösen a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélénkítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által (3.4.) a kkv-k kapacitásainak támogatása a növekedés és innováció érdekében
T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási kérdések megoldása	(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban (5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése (6) Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	(4.3) az infrastrukturális létesítményekben, beleértve a közcélú épületeket és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása (5.1) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló célzott beruházás támogatása (6.2) a vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási igényeinek kielégítése az Unió környezetvédelmi vívmányai követelményeinek teljesítése érdekében
T5: Zöldfelületi hálózat fejlesztése	5) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése	(5.1) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló célzott beruházás támogatása (6.4) a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések, ideértve a rozsdáövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
	(6) Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése	
T6: A közösségi infrastruktúra ellátottság és közszolgáltatások minőségi javítása	(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	(9.7) a megfizethető, fenntartható és minőségi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítása, beleértve az egészségügyi szolgáltatásokat és a közérdekű szociális szolgáltatásokat
T7: Helyi és térségi közlekedési rendszer modernizálása	(7) A fenntartható közlekedés elősegítése és a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrák előtti akadályok elhárítása	(7.3) környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek - beleértve a folyami és tengeri közlekedést, kikötőket és multimodális csomópontokat is - kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése
T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja	(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	(9.5) a társadalom peremére szorult közösségek - például romák – integrációja (9.6) a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés elleni küzdelem

OFTK-hoz
illeszkedés

6.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

Szakpolitikai célok:

- Versenyképes, innovatív gazdaság
- Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
- Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
- Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
- Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
- Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme

Területi célok:

- Az ország makro-regionális szerepének erősítése
- A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

**Átfogó cél 1: Versenyképes és innovatív gazdaság helyi és
térégi erőforrásokra támaszkodva**

**Kapcsolódó hazai célkitűzés: A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és
Területfejlesztési Konceptió**

- Az OFTK célkitűzései közül elsősorban a 4. átfogó célhoz – Térégi potenciálra alapozott, fenntartható térszerkezet – kapcsolódó alábbi specifikus célokkal határozható meg közvetlen kapcsolódás:

- Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés

Emellett az 1. átfogó célhoz - Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés – kapcsolódó Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és –ellátás specifikus céllal is szoros kapcsolódás mutatható ki.

Átfogó cél 2: Ökológiai fenntarthatóság erősítése, a klímaváltozásra való felkészülés

**Kapcsolódó hazai célkitűzés: A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és
Területfejlesztési Konceptió**

Az OFTK célkitűzései közül elsősorban a 3. átfogó célhoz - Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme – kapcsolódó alábbi specifikus céllal is szoros kapcsolódás mutatható ki:

- 7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme

Átfogó cél 3: Az életminőség javítása, a társadalmi különbségek csökkentése

**Kapcsolódó hazai célkitűzés: A Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és
Területfejlesztési Konceptió**

- Az OFTK célkitűzései közül elsősorban a 4. átfogó célhoz – Térégi potenciálra alapozott, fenntartható térszerkezet – kapcsolódó alábbi specifikus célokkal határozható meg közvetlen kapcsolódás:

- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

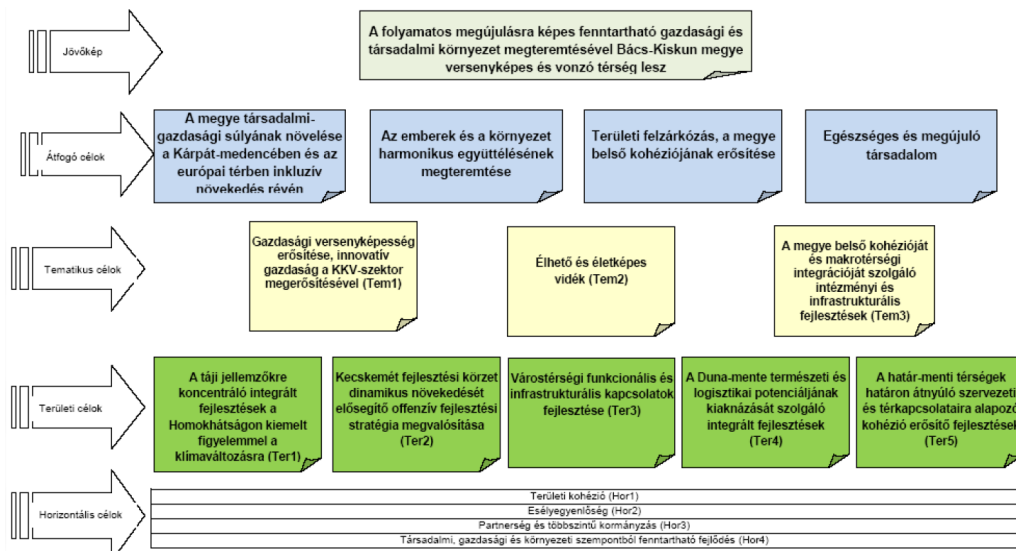
Emellett az 2. átfogó célhoz - Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom – kapcsolódó alábbi specifikus célokkal is szoros kapcsolódás mutatható ki:

- Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
- Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom

Megyei
területfejlesztési
konceptióhoz /
programhoz
illeszkedés

Bács-Kiskun megye 2014-ben elfogadott területfejlesztési koncepciója négy átfogó és 4 tematikus és 5 területi célt jelöl ki.

Kiskunhalas város célrendszere a következőképpen illeszkedik ehhez:

Átfogó cél 1: Versenyképes és innovatív gazdaság helyi és térségi erőforrásokra támaszkodva - Kapcsolódás mutatható ki a Bács-Kiskun megyei területfejlesztési program átfogó céljai közül „A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térségben inkluzív növekedés révén”, illetve a tematikus célok közül a „Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV szektor megerősítésével” célkitűzéssel.
Átfogó cél 2: Ökológiai fenntarthatóság erősítése, a klímaváltozásra való felkészülés - Kapcsolódás mutatható ki a Bács-Kiskun megyei területfejlesztési program átfogó céljai közül „Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése”, és a „Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése”, illetve a tematikus célok közül a „Élhető és életképes vidék” és „A megye belső kohézióját és makrotársági integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések” célkitűzésekkel.
Átfogó cél 3: Az életminőség javítása, a társadalmi különbségek csökkentése - Kapcsolódás mutatható ki a Bács-Kiskun megyei területfejlesztési program átfogó céljai közül „Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése”, és a „Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése”, és a „Egészséges és megújuló társadalom”, illetve a tematikus célok közül a „Élhető és életképes vidék” és „A megye belső kohézióját és makrotársági integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések” célkitűzésekkel.

ITS Tematikus célok/B-K megye OP prioritások	Gazdaság-és foglalkoztatás élénkítés	A vidék fenntartható fejlesztése	A megyeszékhely integrált fejlesztése	Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	Komplex megyei gazdaságfejlesztési menedzsment és marketing tevékenység megszervezése	Közösségek önszervező, öngondoskodó és együttműködési készségek kibontakoztatása	Térségi elérhetőség és mobilitás
T1: Vállalkozási tevékenység erősödése a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén							
T2: Turisztikai potenciál kihasználása							
T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása							
T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási kérdések megoldása							
T5: Zöldfelületi hálózat fejlesztése							
T6: A közösségi infrastruktúra ellátottság és közszolgáltatások minőségi javítása							
T7: Helyi és térségi közlekedési rendszer modernizálása							
T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja							

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia

6.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat

6.1.3.1 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Kiskunhalas Város Településszerkezeti Tervét Kiskunhalas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 29/2001/Kth határozattal hagyta jóvá, módosította a 241/2002/Kth., 172/2003/Kth., 200/2004/Kth., 76/2006/Kth., 59/2009. Kth., 178/2010. Kth., 241/2011. Kth. és 283/2012. Kth. határozatokkal.

Kiskunhalas városfejlesztési koncepciója és rendezési terve a Képviselő-testület 8/2001 (III.01.) rendeletével került jóváhagyásra, módosították a 25/2002. (XI.28.), 17/2003. (VII.31.), 27/2005. (VI.29.), 13/2006. (III.29.), 12/2009. (IV.01.), 13/2011. (IX.29.) és a 32/2011. (XI.30.) rendeletek.

A helyi építési szabályzat (HÉSZ) megtalálható a város honlapján.

A szerkezeti terv távlati lakó és üdülőterületeket jelölt ki, nem növelte a beépítésre gazdasági területek területét.

■ Lakóterületek alakításának elvei:

- Kisvárosias és falusias lakóterületi felhasználást javasolt a tartalékterületeken,
- A lakosság megfelelő alapellátásának biztosítása a főutaktól, csomópontoktól távolabbi kertvárosias lakóterületeken.

Az elv érvényesülését a „T6: A közösségi infrastruktúra ellátottság és közszolgáltatások minőségi javítása” cél szolgálja.

■ Intézményellátás alakításának alapelvei:

- Az intézmények szükséges mértékű bővítése, valamint az alközpontok felértékelődésének elősegítése,
- A településszerkezeti szempontok indokolt területeken vegyes területek kialakítása.

Az elv érvényesülését a „T6: A közösségi infrastruktúra ellátottság és közszolgáltatások minőségi javítása” cél szolgálja.

■ Gazdasági területek alakításának alapelvei:

- Ipari park kialakítása,
- Keleti városrész ipari területének hátrányainak kiküszöbölése, előnyei megtartása mellett.

Az elv érvényesülését „T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása” cél szolgálja.

■ Különleges területek - Turizmus, Sport, rekreációs területek alakításának alapelvei:

- Fürdő területe,
- A városi és térségi jelentőségű ófalusi sportpálya és termálfürdő, valamint azokhoz kapcsolódó fejlesztési szándékok megvalósíthatóságának elősegítése.

Az elv érvényesülését „T2: Turisztikai potenciál kihasználása” és „T5: Zöldfelületi hálózat fejlesztése” cél szolgálja.

■ Tartalékterületek:

- A városszéli távlatban beépítésre szánt területek továbbra is megtartása.

■ Zöldfelületi rendszer, tájrendezés:

- Sóstó hosszú távú rendezése,
- Kanizsa tér térrendezése,
- Zöldfolyosó kiépítése a Csetényi Parktól a Dong-ér menti területen,
- Vásártér és Harangos tó rendezése.

Az elv érvényesülését „T2: Turisztikai potenciál kihasználása” „T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási kérdések megoldása” és „T5: Zöldfelületi hálózat fejlesztése” cél szolgálja.

■ Helyi értékvédelem:

- Az épített környezet megóvandó örökség. A sikeresnek bizonyult építészeti és városszerkezeti megoldások megőrzése. Ezért a kivételesen értékes épületeket lebontani nem szabad.

Az elv érvényesülését „T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja” és „T2: Turisztikai potenciál kihasználása” cél szolgálja.

6.1.3.2 Illeszkedés az önkormányzat gazdasági programjához

A Gazdasági Program meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek az önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok figyelembe vételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását célozzák.

Tekintettel arra, hogy a Gazdasági Program kidolgozása az ITS készítéssel részben párhuzamosan zajlott, így a két dokumentum közötti kölcsönös illeszkedés biztosított.

Gazdasági program intézkedései	Projekt stratégiában	Célként jelenik meg a stratégiában	Nem stratégiai szintű feladat
Helyi gazdaságfejlesztés - munkahelyteremtés, vállalkozásokat támogató várospolitikai, adópolitika, hivatal, önkormányzatiság			
Vállalkozások támogatása		T1, T3, T7	
Munkahelyek megtartása, létrehozása		T1, T3	
Adópolitika			
Kiskunhalasi Közös Önkormányzati Hivatal környezete: munka körülmények minőségének javítása a Hivatalban, hivatali ügyintézés idejének csökkentése			
Infrastruktúra és közlekedésfejlesztés - utak, vasút, közművek, városüzemeltetés, lakókörnyezet, városkép, városrészek rehabilitációja			
Kiskunhalas közlekedési, közúthálózatának áttekintése, fejlesztése			
Csapadék-víztározók, csapadékvíz elvezető rendszer:			
Vasútfelújítás, fejlesztés (központi kormányzati program szerint)			
Buszközlekedés újraszervezése			
Parkolási díj a belvárosban			
Dong-ér völgyi út folytatása			
Járdaépítési program folytatása			
Kerékpáros közlekedés			
Külterületi útépitési, útjavítási program folytatása			
Korszerű, a megújuló energiát hatékonyan felhasználó energetikai rendszer kialakítása Kiskunhalason:			
Táv hőrendszer működőképességének biztosítása, a távhőszolgáltató vállalat gazdaságos működésének biztosítása.			
Geotermiális energia hasznosítása			

Gazdasági program intézkedései	Projekt stratégiában	a Célként jelenik meg a stratégiában	Nem stratégiai szintű feladat
Naperőmű építése			megvalósul
Közvilágítási rendszer			
Városgazda szerepe és feladatai			
Kiskunsági Víziközmű-Szolgáltató Kft.			
Sóstó és vízmegtartás			
Hatékony hulladékszállítás működtetése Kiskunhalason			
Szennyvízszállítás biztosítása Kiskunhalason			
Köztetető üzemeltetés			
Padok, játszóterek frissítése, megújítása, karbantartása			
Állami ingatlanok önkormányzati tulajdonba kérése			
Biztonság - közbiztonság, szociális biztonság, cigányság problémái, otthonteremtés, környezetszennyezés elleni fellépés, panelprogram			
Közbiztonság fejlesztése térfelügyelő kamerák kihelyezésével			
Katasztrófavédelemmel a kapcsolat javítása			
A városban élő kisebbségi lakosság szociális helyzetének javítása		T8	
Kistérségi társulás megújítása, együttműködés a Kiskunhalas vonzáskörzetében lévő településekkel			
A fák, a zöld területek védelme kiemelt		T5	
Feltöltés lehetőségének biztosítása kártyás közműhasználóknak			
A Sáros utca - Polgár utca térségében felhalmozott hulladék eltávolítása			
A Nagy Szeder utcában a felnőttképzési központ építése			megvalósul
Szűnyoggyérítés, fák permetezése, megújítása, bokrok telepítése takaró felületként.		T5	
Jókai utcai rekultiváció lezárása			

Gazdasági program intézkedései	Projekt stratégiában	a Célként jelenik meg a stratégiában	Nem stratégiai szintű feladat
Otthonteremtés támogatása, szociális bérlet program elindítása			
A külterület GPS térkép elérhetővé tétele			
Szociális feladatok		T6	
Oktatás, ifjúság, sport és civil ügyek			
Intézmény felújítások			
Táborok			
Civil élet			
Megelőzés (drogfogyasztás, fiatal bűnözés)			
Vonzóbb, fiatalosabb várossá tesszük Kiskunhalast			
Közép-hosszútávú sportkonceptió megalkotása			
A Lovas iskola hasznosítása Dél-magyarországi Lovascentrumként, kiemelt verseny helyszíniként, a város lakossága részére szabadidő központként:			
Egészség, szabadidő - gyógyfürdőfejlesztés, egészségügyi ellátás javítása, turizmus, rekreáció			
Lovas komplexum - őrzött szállás kérdéskör rendezése			
A Kórházfelújítás folytatása			
Gyógyfürdőfejlesztés, gyógy-turizmus			
Városházi torony, mint látványosság, működő kilátó a városra és környékére			
Kultúra - Halasi csipke, múzeumi ügyek, egyházak, hagyományok, kapcsolatok			
Sáfrik szélmalom rekonstrukciója, helyreállítása			
Csillagvizsgáló működésének segítése			
Régi reformátustemető és sírkert méltó állapotban tartása			
Thorma János Múzeum fejlesztése, kulturális központi szerepének erősítése:			

Gazdasági program intézkedései	Projekt stratégiában	a Célként jelenik meg a stratégiában	Nem stratégiai szintű feladat
Martonosi Pál Városi Könyvtár fejlesztése			
Városmarketing erősítése		T2, T3	
A város díszkivilágítása az év végi ünnepek alkalmával			
Halasi Csipke Alapítvány működtetése és a csipke hírnevének öregbítése			
Az egyházakkal való kapcsolat javítása			
Külpcsolatok fejlesztése, nemzetközi pályázati együttműködések elindítása			
Városnapi rendezvények megújítása			

6.1.3.3 A települési környezetvédelmi programmal való összhang

Kiskunhalas Környezetvédelmi programja (2008-13) az alábbi célokat fogalmazta meg, melyek jól illeszkednek a tematikus célokhoz és egyes beavatkozások (projektek) ezen problémák orvoslását célozzák meg:

- Települési környezet tisztasága: hálózatos projekt: Csapadékvíz-elvezetés
- Kommunális szennyvízkezelés, gyűjtés, elvezetés, tisztítás – hálózatos projekt: Szennyvíz kezelés fejlesztése
- Kommunális hulladékkezelés
- Levegőtisztaság-védelmi program: hálózatos projekt: kerékpárút fejlesztések; kulcsprojekt: Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása
- Zaj-, és rezgés-védelmi program: hálózatos projekt: kerékpárút fejlesztések; kulcsprojekt: Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása
- Helyi közlekedésszervezés: hálózatos projekt: kerékpárút fejlesztések; kulcsprojekt: Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása
- Ivóvízellátás: hálózatos projekt: Kiskunhalas ivóvízhálózatának fejlesztése
- Energiagazdálkodás: hálózatos projekt: Megújuló energiahálózat tervezése és kiépítése; Közfényszárművek (energetikai) korszerűsítése
- Zöldfelület-gazdálkodás: akcióterületi projekt: Csetényi Park és a sportpálya területi és funkcionális rendezése, Sós tó rehabilitációja
- Vízminőség- és talajvédelem: hálózatos projekt: Felszín alatti vizek, talajvízsüllyedés
- Környezetbiztonság: hálózatos projekt: Felszín alatti vizek, talajvízsüllyedés
- Élővilág- és természetvédelem: akcióterületi projekt: Természetvédelmi értékek bemutatása, Külterületek infrastruktúrafejlesztése
- Épített környezeti elemek védelme: többek között: A helyi védettségű Csipkeház és Csipke Múzeum és a helyi városképi védelem alatt álló park rehabilitációja, korszerűsítése; Városháza tornyának turisztikai felújítása
- Környezeti nevelés: projekthiány

6.2 Belső összefüggések

6.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi és városrészi problémák mérséklődését, illetve hogy a célok milyen mértékben építenek a különböző területi szinteken definiált adottságokra. Az alábbi táblázatokban összefoglalva azonosítottuk a tematikus és területi célok, valamint a problémák és adottságok közötti összefüggéseket, erősségét egy 0-3 skálán, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

9. táblázat A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai

Városi szintű problémák	Városi szintű középtávú tematikus célok							A kapcsolódások összesített erőssége
	T1: Vállalkozási tevékenység erősítése a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén	T2: Turisztikai potenciál fejlesztése	T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása	T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási fejlesztések	T5: Zöldfelületi hálózat (ökológiai folyosó) fejlesztése	T6: Közösségi szolgáltatások és az intézményrendszer helyi igényeknek megfelelő fejlesztése	T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja	
A város népessége növekvő ütemben csökken	2	2	2	0	0	3	0	9
A magasan képzett lakosság elvándorlása gyorsul	1	3	3	0	0	3	0	10
Jelentős munkanélküliség	3	3	3	0	0	3	1	13
A város éghajlati viszonyaira egyre inkább jellemzőek a szélsőséges éghajlati események	3	2	0	3	3	0	0	11
Közösségi terek több városrészben hiányoznak	0	3	0	3	3	2	1	12
Leszakadó társadalmi csoportok, szegregáció erősödése	2	0	0	1	2	3	3	11
A kapcsolódások összesített erőssége	11	13	7	7	8	14	5	

Ahogy a fenti összefoglaló-értékelő táblából látszik, a problémák mérséklése szempontjából a város legfontosabb célkitűzése T2: Turisztikai potenciál fejlesztése, T6: Közösségi szolgáltatások, az intézményrendszer helyi igényeknek megfelelő fejlesztése és a T1: Vállalkozási tevékenység erősítése a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén. A települési problémákat közel hasonló mértékben csökkentheti a T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása, T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási fejlesztések és a T5: Zöldfelületi hálózat (ökológiai folyosó) fejlesztése célkitűzés. T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja tematikus cél a város problémáinak kezelése tekintetében csak korlátozott szerepű lehet, mivel főként egyes városrészekre koncentrált, de

hatásai közvetett módon az egész városban megjelenhet. Az egyes célokhoz kapcsolódó eredmények hozzájárulása a különböző problémákhoz hasonló mértékű, összességében a célok elérése kapcsán leginkább a munkanélküliség csökkenhet. A város által megfogalmazott célok legkevesbé a népesség csökkenés problémáját tudják megoldani. Ez esetben olyan az egész országra jellemző demográfiai tendenciáról van szó, amit nehezen tud a város rövidtávon befolyásolni.

10. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai

Városi szintű adottságok	Városi szintű középtávú tematikus célok							A kapcsolódások összesített erőssége
	T1: Vállalkozási tevékenység erősítése a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén	T2: Turisztikai potenciál fejlesztése	T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása	T4: Környezetvédelemi – vízgazdálkodási fejlesztések	T5: Zöldfelületi hálózat (ökológiai folyosó) fejlesztése	T6: Közfürdői szolgáltatások és az intézményrendszer helyi igényeknek megfelelő fejlesztése	T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja	
Több, nagy múltra visszatekintő oktatási intézmény működik a városban	2	3	2	1	0	3	0	11
A város jelentős nagyságú, részben hasznosított ipari területtel rendelkezik	0	0	3	0	0	0	0	3
A fürdő, kórház és tanyák értékei, mint turisztikai potenciál	2	3	0	2	2	3	1	13
A mezőgazdaság természeti és gazdálkodási alapjai megvannak	3	2	0	2	0	0	0	7
A kapcsolódások összesített erőssége	7	8	5	5	2	6	1	

Az értékelő táblázatból látható, hogy város két (T2: Turisztikai potenciál fejlesztése és T1: Vállalkozási tevékenység erősítése a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén) célkitűzés tekintetében közel azonos mértékben épít adottságaira. Ezek a célok a meglévő adottságok szempontjából elsősorban városi „ágazati” célnak tekinthetők. Az adottságok és a célok viszonyában kiemelkednek a „A fürdő, kórház és tanyák értékei, mint turisztikai potenciál”, amelyek így a város legfontosabb

adottságának tekinthetők, és amelyek további fejlesztése és minél szélesebb körű funkciókkal történő hasznosítása az egész város fejlődése szempontjából meghatározó lehet.

Kiskunhalas mind a 11 városrészének adottságait és problémáit figyelembe véve városrészenként két célt határoz meg a stratégia. Az alábbi táblázatból látszik, hogy a városrészek többségénél erős a kapcsolat a problémák és a városrészi célok, valamint az adottságok és a városrészi célok között. Egyes városrészeknél ugyanakkor a városrészi cél vagy a probléma megoldására koncentrálnak (pl: Belváros, Alsóváros, Tabán) vagy a városrész adottságára épít (pl: Déli telep). Logikusan csak olyan városrészi cél került megfogalmazásra, ami legalább egy problémára reagál vagy egy adottságra épít.

11. táblázat: A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai

Városrészi szintű problémák	
Belváros	V1. Közigazgatási, kulturális, gazdasági - turisztikai funkció erősödése
Jelentős áthaladó gépkocsiforgalom, a buszpályaudvar nagy forgalma	3
A központi épületek gyakori rossz állapota	3
A szabadtéri közösségi rendezvényekhez szükséges infrastruktúra gyenge	3
Alsóváros	V2. Gazdasági és szociális funkciók erősödése
Szegregátumok a városrész nyugati és keleti részén	3
Leromlott állapotú, örökölt épületállomány a volt laktanya területén	3
Felsőváros	V3. Rekreációs és lakófunkció erősödése
Szegregátum jelenléte a városrész északnyugati részén	1
Jelentős áthaladó gépkocsiforgalom	1

Tabán	V4. Szegregátumok oldása és hagyományos építés rehabilitációja
Szegregátumok koncentrált jelenléte a városrész északi és déli részén	3
A hagyományos városképi jelleg eltűnése	3
Sóstói lakótelep	V5. Rekreatív és lakó funkció erősödése
Relative nagy távolság a közszolgáltatásokat nyújtó városrészekről	2
Sóstó rehabilitáció szükségessége	3
Délnyugati városrész	V6. Szociális funkciók megerősödése és hagyományos tájhasználat megőrzése
Rendkívül gyenge funkcióellátottság	2
Zártkertekben lakófunkció erősödése, városrész leszakadása	2
Felső- és Alsóöregszőlők	V7. Tanyai megélhetés biztosítása és szegregátumok oldása
Az ivóvíz- és szennyvíz csatornahálózat csak részlegesen kiépített	1
Szociális, foglalkoztatási problémák a lakosság leszakadó társadalmi csoportjai körében	3
Kertváros	V8. Zöldfelületek növekedése és központi funkciók kialakulása
Az alközponti jelleghez igazodó közösségi terek hiánya	3
„Egycsatornás” közlekedési kapcsolat a város többi részével	1

Oncsa lakótelep és ipartelep	V9. Gazdasági funkciók erősödése és közösségi terek kialakulása
Viszonylagos izoláltság a város többi részétől	1
Közösségi terek, közfunkciók teljes hiánya	3
Déli telep	V10. Gazdasági funkció erősödése
Elszigeteltség, rossz közlekedési kapcsolatok a centrummal	1
Ivóvíz- és csatornahálózatba való bekapcsolás megoldatlan	1

12. táblázat: A városrészi szintű területi célok és adottságok kapcsolatai

Városrészi szintű adottság	
Belváros	V1. Közigazgatási, kulturális, gazdasági - turisztikai funkció erősödése
Funkciógazdagság, a kistérségi feladatokat is ellátó szolgáltatások, kulturális és közigazgatási intézmények széles köre és koncentrált jelenléte	3
Nagyszámú, különböző profilú vállalkozás	3
A város potenciális turisztikai célpontjainak jelentős része e városrészben koncentrálódik	3

Alsóváros	V2. Gazdasági és szociális funkciók erősödése
A városrész kereskedelmi szolgáltató funkciója folyamatosan erősödik	3
A viszonylag nagyszámú vállalkozás jelenléte kedvező a helyi foglalkoztatásra nézve	3
Felsőváros	V3. Rekreatív és lakófunkció erősödése
Demográfiai-foglalkoztatási szempontból relatív kedvező helyzet	2
Jelentős idegenforgalmi potenciál jelenléte (Lovasbázis, Csetényi Park)	3
Tabán	V4. Szegregátumok oldása és hagyományos építés rehabilitációja
Közel fekszik a Belvároshoz és ezáltal a közösségi funkciók elérhetősége problémamentes	1
Városképi jelentőségű történelmi városszerkezeti adottságok	3
Sóstói lakótelep	V5. Rekreatív és lakó funkció erősödése
Kedvező lakásviszonyok	3
A Sóstó pihenőpark jelenléte a városrészben	3
Délivárosi városrész	V6. Szociális funkciók megerősödése és hagyományos tájhasználat megőrzése
Hagyományos, tájképi jelentőségű lakó és gazdasági funkciót ötvöző beépítettség	3
Közfunkció jelenléte (Baky kastély)	3

Felső- és Alsóöregszőlők	V7. Tanyasi megélhetés biztosítása és szegregátumok oldása
Hagyományos, tájképi jelentőségű lakó és gazdasági funkciót ötvöző (tanyás) beépítettség	3
Történelmi szőlő- és gyümölcsstermesztési kultúra megléte	3
Kertváros	V8. Zöldfelületek növekedése és központi funkciók kialakulása
A magasan végzettek aránya relatíve nagy, a foglalkoztatás szintje kedvező a népességen belül	1
A helyi iskola és a sportolási lehetőségek erősítik a városrész alközponti jellegét	3
Oncsa lakótelep és ipartelep	V9. Gazdasági funkciók erősödése és közösségi terek kialakulása
Halasi Ipari Park jelenléte	3
Közvetlen vasúti közlekedési kapcsolat	2
Déli telep	V10. Gazdasági funkció erősödése
Kiskun GT működése	3
A foglalkoztatottság szintje kedvező, magas az aktív korúak részaránya a lakosságon belül	3

6.2.2 A célok logikai összefüggései

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott városi és városrészi célok között azonosítható összefüggéseit mutatjuk be. Az alábbi összesítő táblában azt vizsgáljuk, hogy az egyes területi/városrészi célok teljesülése milyen mértékben segíti elő települési léptékű célok megvalósulását. Az alábbi táblázatban a tematikus és területi célok közötti összefüggések erősségét azonosítottuk.

A különböző célok logikai összefüggéseit összesítő ábra alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

A Belváros, Felsőváros, Sóstói lakótelep meghatározott fejlesztési célok összességében jelentősebben járulnak hozzá a város fejlődéséhez, mint Tabán, Kertváros és Alsóváros céljai.

A T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási fejlesztések és T5: Zöldfelületi hálózat (ökológiai folyosó) fejlesztése cél eléréséhez több városrészi cél is hozzájárul. T8: Szegregálódó városi területek rehabilitáció célt is több városrészi cél szolgálja.

A T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása cél kimondottan két városrészi célhoz kapcsolódik, az Oncsa lakótelep és a Déli telep céljaihoz. A T6: Közösségi szolgáltatások és az intézményrendszer helyi igényeknek megfelelő fejlesztése tematikus cél elérését valamilyen módon szinte minden városrészi cél segíti, mégis főként a Belváros városrészi célja járul hozzá meghatározóan.

13. táblázat: A települési célok logikai összefüggései

Városrészek / Tematikus célok	T1: Vállalkozási tevékenység erősítése a mezőgazdaság/élelmiszeripar területén	T2: Turisztikai potenciál fejlesztése	T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása	T4: Környezetvédelem – vízgazdálkodási fejlesztések	T5: Zöldfelületi hálózat (ökológiai folyosó) fejlesztése	T6: Közföldi szolgáltatások és az intézményrendszer helyi igényeknek megfelelő fejlesztése	T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja
V1 Belváros							
V2 Alsóváros							
V3 Felsőváros							
V4 Tabán							
V5 Sóstói lakótelep							
V6 Délnyugati városrész							
V7 Felső- és Alsóöregszőlők városrész							
V8 Kertváros							
V9 Oncsa lakótelep és ipartelep							
V10 Déli telep							

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia

6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ; ezek egy részét az önkormányzat közvetlenül biztosíthatja, más részére jelentős befolyása van, míg a tényezők jelentős része az önkormányzat tevékenységétől részben vagy egészben független adottságként jelentkezik. A legtöbb ilyen tényezővel kapcsolatban kockázatokat is azonosíthatunk, ezeket lásd részletesen a 7. „A stratégia megvalósításának főbb kockázatai” fejezetben. A megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők:

Partnerségi viszonyok: a megvalósítás alapfeltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig járási, megyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentrálnó, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljeseedik ki. A partnerségi kérdéseket a 8.2 „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” című fejezet fejti ki.

Felelős vezetés: a stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, és jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések megfelelő időben és megfelelő tartalommal megszülessenek, és a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A vezetés és irányítás feladatait részletesen a 8.2 „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” tárgyalja.

Nyomkövetés, rugalmas tervezés: a változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi, hogy a stratégia elfogadása után is lehetséges rugalmasan tudjon alkalmazkodni a lehetőségekhez, külső adottságokhoz. Ehhez monitoring és kontrolling rendszer működtetése szükséges, amely lehetővé teszi a megvalósulás nyomon követését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát. A monitoring és kontrolling témakörét a 8.5 „Monitoring rendszer kialakítása” című fejezet tartalmazza.

Pénzügyi tervezés, pénzügyi források: a megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Míg az előkészítés feladatai során ezek elsősorban önkormányzati források, addig a megvalósítás – tekintettel a szűkös belső anyagi lehetőségekre – elsősorban külső forrásokra támaszkodhat. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét a 4.5 „A fejlesztések ütemezés”, valamint a 4.6 „A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve” című fejezet tartalmazza.

6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

A város több mint 40 fejlesztési projektet fogalmazott meg, amelyek egymásra gyakorolt hatása az alábbiak szerint várható:

A Gyógyturisztikai rekreációs akcióterület kórházfejlesztés projektje, akkor jelenthet egészségügyi fejlesztést is, ha a fürdő fejlesztése révén a város vonzó lesz a turisták számára, akik színvonalas szállást is találnak a Csipke Hotelben. Az akcióterületen található Csetényi Park megújításával a turisztikai attrakciók környezete is vonzóvá válik. A Belváros és a Tabán épített örökségének megőrzését és látogathatóvá tételét célzó projektek is megfogalmazásra kerültek, melyek pozitív hatást gyakorolhatnak a Gyógyturisztikai akcióterület kulcsprojektjeinek (fürdő, kórház fejlesztése) sikerére.

A Felső-Alsóöregszőlők akcióterületen a tanyasi megélhetés biztosítása és az életkörülmények javítása célok mellett a tanyasi turizmus is helyet kap, továbbá erdei iskola és tanösvény is tervezett

melyek kiegészíthetnék a szomszédos akcióterület (Gyógyturisztikai és rekreációs AT) turisztikai kínálatát.

A Sóstó akcióterületen belül a Sóstó rehabilitációja projekt alakulása összefüggésben van a Szennyvízkezelés fejlesztése hálózatos projekttel ugyanis a szennyvízelvezető hálózat fokozatos kiépülésével a Dong-érbe egyre kevesebb tisztítatlan szennyvíz kerül így a patak a Sóstó vízutánpótlását tudná biztosítani.

Az Antiszegregációs akcióterület a város közel összefüggő szegregátumait foglalja magába. Az ITS Antiszegregációs programja mutatja be, hogy a területen milyen egymást erősítő tevékenységekkel lehet a szegregációt oldani. A terv felhívja a figyelmet arra, hogy ha szegregátumokhoz közeli laktanyában szociális bérházakat alakítanak ki a szegregátumban élők számára, akkor a laktanyában újabb szegregátum kialakulásának veszélye áll fenn. A laktanya területére a város ezért inkább vállalkozásokat szeretne betelepíteni. Ez esetben mérlegelni kell, hogy az ipari park bővítése, vagy a laktanya hasznosítása esetleg mindkettő szükséges-e. A laktanya, mint barnamezős terület hasznosítása javasolt zöldmezős beruházással szemben. Ugyanakkor az ipari park bővítésének nagyobb a realitása tekintve, hogy a laktanya területe honvédségi tulajdonban van.

Az ipari park akcióterületen tervezett infrastrukturális fejlesztések egy befektetés és vállalati együttműködések ösztönzése projekttel egészül ki annak érdekében, hogy az ipari park bővítésével egyre több befektető érkezzon a városba. Az ipari park elérhetőségét a tervezett elkerülő út (hálózatos projekt) fogja segíteni.

A hálózatos projektek közül a kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése gyakorol pozitív hatást mind a turisztikai fejlesztések hatékonyságára, mind a külterületen élők életkörülményeire a Belváros elérhetőségének javítása által.

7 A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Jelen fejezetben bemutatásra kerülnek mindazok a kockázati tényezők, melyek hatással lehetnek Kiskunhalas Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megvalósíthatóságára, megvalósulására. Az egyes kockázati tényezőket az alábbi négy tematikus csoportba rendeztük:

- pénzügyi-gazdasági: az elégtelen finanszírozásból, a bizonytalan makrogazdasági tényezőkből adódó kockázati elemek, az egyes támogatási konstrukciók specifikus jellemzői, a saját forrás előteremtésének kérdései, illetve az adott fejlesztési elem fenntartáshoz kapcsolódó kockázatokat egyaránt említhetjük.
- jogi-intézményi kockázatok: a jelzett kockázatok tekintetében a stratégiai program megvalósításra kijelölt intézményi háttér megléte, a hatáskörök megfelelő szétosztása, továbbá a humán kapacitás minősége jelenthetnek kockázatot. Jogi-közbeszerzési kockázat a törvényi, jogszabályi környezet változásaihoz kötődhet, illetve az adott programok kapcsán a közbeszerzési eljárás elhúzódásához, mindezek figyelembe vétele kiemelt fontosságú feladat.
- műszaki kockázatok: ez az összetett problémahalmaz a tervezés, kivitelezés és fenntartás során felmerülő kockázatokat jelenti.
- társadalmi kockázatok: fontos tényező a stratégia megvalósíthatósága szempontjából a megfelelő együttműködő partnerek kiválasztása, a kapcsolatokat szabályozó szerződések pontos megfogalmazása, valamint a lakosság megfelelő bevonása a tervezési, programozási folyamatba. Jelentős kockázatokat rejt a lakosság nem megfelelő szintű tájékoztatása az adott programok tervezéséről, illetve megvalósításáról, a szükséges kommunikáció elmaradása a társadalmi támogatottság meglétét veszélyeztetheti.

14. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
1. A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányba változása	közepes	jelentős	Az jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez
2. Közbeszerzési eljárásokból adódó kockázatok (időbeli elhúzódások)	közepes	közepes	Az eljárásrend szigorú betartása minden érintett részéről A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása
3. Hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	közepes	A hatósági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembe vétele Esetleges késésre, csúszásra előre felkészülés már az előkészítés során
4. Saját forrás előteremtésének kockázata	magas	jelentős	Alternatív forráslehetőségek felkutatása

Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
5. Hazai illetve Európai Unió fejlesztési források elmaradása	alacsony	jelentős	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés
6. A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	alacsony	jelentős	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése Tartalékkeret meghatározása
7. A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya	alacsony	közepes	Az Önkormányzat feladata, hogy megfelelő szakmai háttérrel biztosítson
8. Előre nem látható műszaki problémák	közepes	közepes	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzétfelmérés
9. Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés	alacsony	közepes	A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére.
10. Többletmunka felmerülése	közepes	közepes	Esetleges többletmunkára felkészülés már az előkészítés során
11. Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	közepes	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása
12. A fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya	magas	jelentős	Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán
13. Társadalmi szempontok kockázata: lakossági ellenállás, negatív közvélemény	alacsony	közepes	Magas szintű partnerség biztosítása Folyamatos kommunikáció a lakossággal, helyi fórumok szervezése
14. A tervezés pillanatában rendelkezésre álló források pontos nagyságrendje ismeretének hiánya	magas	közepes	A megnyíló pályázati lehetőségek rendszeres nyomonkövetése.
15. A nem megfelelő szervezeti-intézményi háttér, tulajdonviszonyokhoz kapcsolódó kockázatok	magas	jelentős	Szükség esetén új szervezeti kapacitás létrehozása; helyi szereplők bevonása a projektek tervezésébe és megvalósításába; a projekt előkészítésekor a tulajdonviszonyok rendezése

A lehetséges kockázati tényezők közül tehát a források hozzáférhetősége, a fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya és a nem megfelelő szervezeti-intézményi háttér, tulajdonviszonyokhoz kapcsolódó kockázatok jelentik a legnagyobb kockázatot, így megvizsgáltuk, hogy az egyes projektek esetében ezen a két területen pontosan milyen kockázatokkal kell számolnia a városnak:

TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK	FORRÁS HOZZÁFÉRHETŐSÉGE			SZERVEZETI-INTÉZMÉNYI HÁTTÉR, TULAJDONVISZONYOK				
	legtöbb projektlem esetében nagy biztonsággal	több vagy fontos projektlemeknél bizonytalan	legtöbb projektlem esetében bizonytalan	a jelenlegi szervezeti kapacitással megvalósítható	a projekt-fenntartás új szervezeti kapacitást igényel	magán tulajdonban levő terület, tulajdonos fejlesztéseire kis hatása van a városvezetésnek	sok és/vagy nehezen mozgósítható helyi szereplő	állami szereplő a döntéshozó és megvalósító
Akcióterületi projektek								
Csetényi Park és a sportpálya területi és funkcionális rendezése								
A kiskunhalasi Lovas bázis korszerűsítése								
A helyi védettségű Csipkeház és Csipke Múzeum és a helyi városképi védelem alatt álló park rehabilitációja, korszerűsítése								
Thorma János Múzeum kibővítése								
Városháza épületének belső és turisztikai felújítása								
Városháza tornyának turisztikai felújítása								
Sós tó rehabilitációja/környéke		szennyvízhálózat fejlesztése költséges				szennyvíztisztító fejlesztésénél az üzemeltetője a projektgazda		
Az Ipari park infrastrukturális fejlesztése								
Befektetés és vállalati együttműködések ösztönzése								
Szegedi úti laktanya komplex fejlesztése								

	FORRÁS HOZZÁFÉRHETŐSÉGE			SZERVEZETI-INTÉZMÉNYI HÁTTÉR, TULAJDONVISZONYOK				
TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK	legtöbb projektlem esetében nagy biztonsággal	több vagy fontos projektlemeknél bizonytalan	legtöbb projektlem esetében bizonytalan	a jelenlegi szervezeti kapacitással megvalósítható	a projekt-fenntartás új szervezeti kapacitást igényel	magán tulajdonban levő terület, tulajdonos fejlesztéseire kis hatása van a városvezetésnek	sok és/vagy nehezen mozgósítható helyi szereplő	állami szereplő a döntéshozó és megvalósító
Erdei iskola építése					Zöldközért Egyesület	tanyák, régi iskolák-tulajdonban? tanyasi magán		
Természetvédelmi értékek bemutatása					Zöldközért Egyesület			
Külterületek infrastruktúrafejlesztése								
Kulcsprojektek								
Kiskunhalasi termálfürdő komplex fejlesztése, bővítése	Gyógyhelyé nyilvánítással					bővítés esetén lehet probléma		
Egészségközpont és Gyógyszálló kialakítása			Gyógyhelyé nyilvánítással			van-e önkormányzati terület a fejlesztéshez?		
Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása								
Hálózatos projektek								
Kiskunhalas ivóvízhálózatának fejlesztése		magas költségű						
Szennyvíz kezelés fejlesztése		magas költségű						
Felszín alatti vizek, talajvízsüllyedés		magas költségű			térségi összefogás szükséges			
Csapadékvíz elvezetés fejlesztése		magas költségű						

TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK	FORRÁS HOZZÁFÉRHETŐSÉGE			SZERVEZETI-INTÉZMÉNYI HÁTTÉR, TULAJDONVISZONYOK				
	legtöbb projektlem esetében nagy biztonsággal	több vagy fontos projektlemnél bizonytalan	legtöbb projektlem esetében bizonytalan	a jelenlegi szervezeti kapacitással megvalósítható	a projekt-fenntartás új szervezeti kapacitást igényel	magán tulajdonban levő terület, tulajdonos fejlesztéseire kis hatása van a városvezetésnek	sok és/vagy nehezen mozgósítható helyi szereplő	állami szereplő a döntéshozó és megvalósító
Gázellátás fejlesztése		magas költségű						
Megújuló energiahálózat tervezése és kiépítése			magas költségű					
Közvilágítási rendszer korszerűsítése			valószínűleg csak 2019 után indítható és csak bizonyos városrészekben indokolt		jelenlegi szolgáltatótól függetlenül			
Kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalason								
Kiskunhalas belvárosának bekapcsolása a térségi kerékpárút hálózatba								
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Kunfehértó között					együttműködés Kunfehértóval			
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Tompá között		határon átnyúló együttműködési program keretében támogatható			együttműködés Tompával			
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Zsana között					együttműködés Zsanával			

TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK	FORRÁS HOZZÁFÉRHETŐSÉGE			SZERVEZETI-INTÉZMÉNYI HÁTTÉR, TULAJDONVISZONYOK				
	legtöbb projektlem esetében nagy biztonsággal	több vagy fontos projektlemeknél bizonytalan	legtöbb projektlem esetében bizonytalan	a jelenlegi szervezeti kapacitással megvalósítható	a projekt-fenntartás új szervezeti kapacitást igényel	magán tulajdonban levő terület, tulajdonos fejlesztéseire kis hatása van a városvezetésnek	sok és/vagy nehezen mozgósítható helyi szereplő	állami szereplő a döntéshozó és megvalósító
É-D irányú út tervezése a Nagy Szeder István utcától a Kőrösi útig								
É-D irányú út építése a Nagy Szeder István utcától a Kőrösi útig								
Elkerülő út építése			projektkezdés időben elhúzódhat					Magyar Közút
Közüintézmények (energetikai) korszerűsítése								
Játszóterek fejlesztése								
Közösségi programok szervezésének támogatása, a programok számára helyszín biztosítása								
Ösztöndíjprogram kidolgozása								Bursa Hungarica
Kiskunhalas városi kommunikációs eszközök fejlesztése								
TDM szervezet alakítása a környező fürdővárosokkal								
Egyéb projektek								
Civil szervezetek hatékony összefogása								

TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK	FORRÁS HOZZÁFÉRHETŐSÉGE			SZERVEZETI-INTÉZMÉNYI HÁTTÉR, TULAJDONVISZONYOK				
	legtöbb projektlem esetében nagy biztonsággal	több vagy fontos projektlemeknél bizonytalan	legtöbb projektlem esetében bizonytalan	a jelenlegi szervezeti kapacitással megvalósítható	a projekt-fenntartás új szervezeti kapacitást igényel	magán tulajdonban levő terület, tulajdonos fejlesztéseire kis hatása van a városvezetésnek	sok és/vagy nehezen mozgósítható helyi szereplő	állami szereplő a döntéshozó és megvalósító
Vásártér rendezése								
Helyi védjegy rendszer kialakítása								
Belterületi utak szilárd burkolatának építése, felújítása								
Otthonteremtés támogatása, szociális bérlakás program elindítása		a helyszín kérdéses: laktanya épülete						Magyar Honvédség tulajdona
Megelőzés (drogfogyasztás, fiatal bűnözés)								

8 A megvalósítás eszközei és nyomon követése

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

■ Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP)

A Fenntartható Energia Akcióprogram célja, egy olyan települési szintű energetikai stratégia kidolgozása Kiskunhalas számára, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz a település fenntartható energia-ellátási rendszerére, az ellátás biztonság növelésére és versenyképességére vonatkozóan. Ennek érdekében az törekszik energiahatékonyság további fokozására, azaz energiafogyasztás csökkentésére az ésszerűség határain belül, a jelenlegi életminőség megtartása mellett, majd az így kapott fogyasztás kielégítésére minél nagyobb arányban megújuló energiaforrások felhasználásával.

A SEAP-ban az önkormányzat önkéntes kötelezettséget vállal az energiahatékonyság javítására és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítására annak érdekében, hogy Magyarország elérje az EU által 2020-ra kitűzött 20%-os CO₂ kibocsátás csökkentését.

A SEAP alapján a város TOP támogatási források lehívását tervezi az önkormányzati tulajdonú épületállomány energiahatékonysági korszerűsítésére és a megújuló energiaforrások alkalmazására, amelyhez kapcsolódóan számos fejlesztési elképzelést fogalmazott meg a következő 7-8 év vonatkozásában.

■ Fenntartható Városi Mobilitási Terv (SUMP)

A fenntartható városi mobilitási terv olyan stratégiai terv, amely a jelenlegi tervezési gyakorlatra építve, az érintettek bevonásával a jelen és a jövő valós mobilitási igényeinek kielégítésére törekszik annak érdekében, hogy javuljon az életminőség a városban és környékén egyaránt. A megközelítési mód célja, hogy fenntartható városi közlekedési rendszer jöjjön létre:

- a munkahelyek és szolgáltatások jobb elérhetőségének biztosításával;
- a közlekedésbiztonság fokozásával;
- a környezetszennyezés, az üvegházgáz- kibocsátás és az energiafogyasztás csökkentésével;
- az áru- és személyszállítás hatékonyságának és költséghatékonyságának növelésével; valamint
- vonzóbb és jobb minőségű városi környezet kialakításával.

A Fenntartható Városi Mobilitási Terv olyan stratégiai terv, amely az EU tagállamaiban létező gyakorlatra és szabályozási keretekre épít, jellemzői a következők szerint foglalhatók össze:

- részvételen alapuló megközelítés: a helyi lakosság és más érintettek folyamatos bevonása a teljes tervezési folyamatba;
- elkötelezettség a fenntarthatóság iránt: gazdasági fejlődés, társadalmi igazságosság és környezetminőség javításának egyensúlya;
- integrált megközelítés, amely kiterjed a különböző szakpolitikai területek összehangolására (közlekedés mellett területfejlesztés, környezetvédelem, gazdaságfejlesztés, szociális ügyek, egészségvédelem, közbiztonság, energetika, stb.),

az egymás feletti közigazgatási szintek (vertikális), valamint a vonzáskörzetet érintő települések koordinációjára (kistérségi/agglomerációs);

- összközlekedési szemlélettel készül, miközben előnyben részesíti a környezetbarát közlekedési ágakat. Az abban foglalt irányelvek és intézkedések érintik az egyéni és közösségi közlekedést, a motorizált és nem motorizált módokat, a személy és teherszállítás kérdéseit is;
- készítése hosszú távú gondolkozást igényel, átfogó, fenntartható fejlesztési stratégiába ágyazott jövőkép megalkotásával, elérhető és mérhető célok kitűzésével;
- figyelembe veszi a közvetett társadalmi hatások költségvonzatát minden közlekedési ág vonatkozásában (externális költségek internalizálása);
- nagy hangsúlyt helyez a folyamatos értékelésre;
- a fenntartható mobilitási terv nem egy újabb tervtípus, hanem a meglévőkre építve azok átformálásával is létrehozható.

■ Átfogó Kerékpárforgalmi Hálózati Terv elkészítése

A kerékpárforgalmi hálózati terv célja, hogy a felmérje a település kerékpáros közlekedésének helyzetét és ezek alapján komplex javaslatot adjon a fejlesztésekre annak érdekében, hogy a kerékpáros közlekedés aránya növekedhessen és minél többen választhassák mindennapi eszközként a kerékpárt. A hálózati terv készítése során részletesen meg kell vizsgálni a település vagy településrész kerékpáros forgalmát, kerékpározhatóságát, a kerékpáros közlekedést akadályozó vagy veszélyeztető tényezőket, a kerékpáros és a közösségi közlekedés kapcsolatát. A hálózati terv átfogó szemlélettel készül, elsődleges feladata nem annak meghatározása, hogy hova épüljön kerékpárút: a terv meghatározza a vizsgált terület kerékpáros funkcióit, az egyes útvonalak kerékpáros szerepét, kijelöli, hogy melyik útvonalon milyen jellegű beavatkozásra van szükség, amely számos megoldás lehet a közúti forgalom csillapításától kezdve egyirányú utcák ellenirányú megnyitását át egészen az elválasztott kerékpárút építéséig. Ahol indokolt, ott a terv feladata vizsgálni a gépjármű- ill. gyalogosforgalomtól történő elválasztás szükségességét. A hálózati terv támpontot ad minden, a területet érintő későbbi közterület-fejlesztés, útfelújítás tervezéséhez annak érdekében, hogy az adott fejlesztés a település kerékpárforgalmi hálózatába illeszkedően, kerékpárosbarát módon történjen.

■ Környezet-egészségügyi akcióprogram

A környezet-egészségügyi akcióprogram célja, az egészséget támogató környezet kialakításának elősegítése oly módon, hogy a legfontosabb környezet-egészségügyi problémák áttekintését, rangsorolását követően helyi szinteken történő megoldásával hatékony megelőzési prevenciók rendszer működőképpé válhasson. Fontos eleme a levegőminőség javítása, úgymint a parlagfű-program, melyet Kiskunhalason is javasolt elindítani.

■ Kiszámítható szabályozási környezet

Kiskunhalas Integrált Településfejlesztési Stratégiájának sikeres megvalósításához alapvető feltétel az önkormányzat következetes és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása. A megvalósítás érdekében szükség van a városfejlesztési feladatok és felelőségi körök pontos meghatározására, valamint az együttműködés és kommunikáció hatékony formáinak kialakítására, a fejlesztésben érdekelt önkormányzati osztályok, városi szervezetek, vállalkozások és befektetők között. Az önkormányzat rendeletalkotó tevékenységével elő kell segítenie a városfejlesztéshez szükséges pénzügyi, szakmai és szervezeti háttérfeltételek erősödését, ezzel is támogatva a

tervezett városfejlesztési akciók és a befektetések megvalósulását. A városfejlesztési célok teljesülése érdekében az önkormányzatnak vizsgálnia kell a kölcsönös előnyökön alapuló partnerségi, együttműködési formák lehetőségét, melyek az unió új költségvetési időszakában (2014-2020) különösen fel fog értékelődni a városrehabilitációs akciók támogatásának átalakulásával (integrált szemlélet előtérbe kerülése), illetve a megvalósíthatóság és a város által tett vállalások szigorúbb ellenőrzésével.

■ Településfejlesztési és -rendezési szerződések

Az 1997. évi LXXVIII. az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény 30/A. § első bekezdése értelmében „a települési önkormányzat egyes településfejlesztési célok megvalósítására településrendezési szerződést köthet az érintett telek tulajdonosával, illetve a telken beruházni szándékozóval”. A különböző városrehabilitációs célok elérése érdekében a város a jövőben ezzel a lehetőséggel is élhet.

■ Tervalku

A város területén a fejlesztési tevékenységek megvalósítása során az elmúlt időszakra nem volt jellemző a tervalkunak az a formája, amely a fejlesztésekért cserébe az elfogadott szabályozási tervben foglaltaktól való eltérést igényelt volna. Ennek oka egyrészt az, hogy az elmúlt időszakban nem is igazán voltak olyan jelentős (nagy területet érintő, nagyszámú munkaerő foglalkoztatását igénylő) beruházások, amelyek ezt megkövetelték volna. Másrészt a tapasztalatok alapján az Önkormányzat ezen engedmények nélkül is képes érvényesíteni bizonyos többletberuházásoknak a fejlesztők részéről történő átvállalását, melyek elsősorban közlekedésbiztonsági és bizonyos alapvető infrastrukturális feltételek javítását célozták (pl. nemzetközi kereskedelmi lánc betelepülésekor körforgalom és kapcsolódó utak kiépítése). Az Önkormányzat határozott törekvése, hogy a fentiekhez hasonlóan a jövőbeni fejlesztések is illeszkedjenek a szabályozási tervhez, ugyanakkor nem zárható ki, hogy egyedi, és nagyon indokolt esetben sor kerülhet olyan megállapodásra, mely a szabályozási terv egyes elemeit – nem alapelv szintű rendelkezéseit – érintheti.

■ Befektetés ösztönzés

A városfejlesztési elképzelések és városrehabilitációs programok megvalósításának ösztönzéséhez és a beruházók megnyeréséhez a városnak megfelelő befektetés ösztönző politikára, promócióra, tervbemutatókra és városmarketingjének erősítésére van szüksége. Ennek célja a befektetők városba történő vonzása, megtelepedésük elősegítése, ágazati, vagy területi orientálásuk, valamint információkkal történő ellátásuk. Ennek érdekében szélesíteni szükséges a vállalkozók, befektetők részére nyújtott szolgáltatások körét, s javítani azok színvonalát. A városnak előre kell lépnie a tervelőkészítés területén, hogy a befektetők lássák a város törekvéseit, fejlesztési irányait és elképzeléseit. A megfelelő szakmai megalapozottságú és kidolgozottságú tervek, jelentősen hozzájárulhatnak a kedvező befektetői döntések megszületéséhez.

■ Városmarketing

A városfejlesztésnek azt kell célul kitűznie, hogy egy marketing szemléletű településfejlesztési stratégián, illetve az erre alapozott tevékenység sorozaton keresztül a lakosság, a vállalkozások és az egész település gyarapodását, fejlődését, eredményességét minél sokoldalúbban támogassa. Ezt oly módon kell tennie, hogy a kiválasztott célcsoportok igényeihez a lehető

legnagyobb mértékben tudjon alkalmazkodni, miközben elősegíti a gazdasági és társadalmi folyamatok optimális feltételeinek kialakulását.

A településmarketing lehetőséget teremt arra, hogy a város beazonosítsa célcsoportjait: a helyi lakosokat, a helyi vállalkozókat-vállalkozásokat, a befektetőket és turistákat. Az egyes célcsoportok szükségleteinek, igényeinek megismerése alapján olyan kínálat dolgozható ki, amely a célcsoportok igényeihez leginkább alkalmazkodik. Ugyanakkor az egyes célcsoportok igényei között komoly konfliktusok is lehetnek (pl. ami jó a turistáknak, az zavarhatja a helyi lakosokat; a befektetők vonzása versenyt jelent a már itt lévő vállalkozásoknak, stb.), melyek kezelésére szintén javaslatok tehetők, az eltérő érdekek megfelelő eszközökkel harmonizálhatóak.

■ Térségi TDM szervezet kialakítása és működtetése

A projekt célja egy regionális TDM, egy úgynevezett termál klaszter kialakítása melynek Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Mórahalom lenne a tagja.

■ Funkcióvesztett épületek hasznosításának ösztönzése

A város területén számos olyan épület található, ami elvesztette korábbi funkcióját, és állagában is igen leromlott. Ezek egy része az Önkormányzat tulajdonába került, más része viszont magán-, vagy állami kézben van. Az önkormányzati tulajdonú épületek esetében a befektetés-szervezési tevékenység egyértelműen arra irányul, hogy ezek az épületek új, lehetőség szerint gazdasági, szolgáltató vagy lakó- funkciót nyerjenek, melynek során megteremthető az épület-rehabilitáció forrása is. Az elmúlt időszak egyik sikeres ilyen példájának tekinthető a volt laktanya területén lévő épületek rehabilitációja, lakóövezetté történő átalakítása, a lakások részben piaci alapon történő értékesítése, részben pedig önkormányzati bérletként történő hasznosítása. A fentieknek megfelelően az Önkormányzat további hasonló funkcióváltásokra készül, pl. leromlott, kiürült iskolai épületek esetében, melyeket inkubátorházzá, illetve konferencia-központtá alakítja át, lehetőség szerint magántőke bevonásával. A magán-, illetve állami kézben lévő épületek esetében az Önkormányzat határozott törekvése, hogy a stratégiai céljaival összhangban – akár tulajdonszerzés révén – hatást gyakoroljon ezen épületek rehabilitációjára, illetve szükség esetén azok funkcióváltására. Erre kiváló példa a jelenleg még állami kézben lévő volt tűzéraktanya tervezett átvétele, amelyen a határmenti együttműködés közösségi programja keretében.

■ Helyi adókedvezmények

Az Önkormányzat a 1300 kisvállalkozásnak nyújt helyi adókedvezményt.

8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

8.2.1 A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere

A városfejlesztéssel kapcsolatos előterjesztések ügyében Kiskunhalas Város Önkormányzatának Képviselőtestülete dönt. A fejlesztési terveket minden esetben be kell vinni a bizottságok elé, illetve a képviselő-testület elé, majd a polgármester az ő javaslataikat figyelembe véve hozza meg döntését. Jelenleg három bizottság működik:

- Köznevelési, Kulturális, Sport és Humánpolitikai Bizottság
- Ügyrendi és Szociális Bizottság

- Pénzügyi, Költségvetési, Gazdasági és Településfejlesztési Bizottság

A városfejlesztéssel összefüggő döntések végrehajtása a Kiskunhalasi Közös Önkormányzati Hivatal, Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály és a 100 %-os önkormányzati tulajdonú városfejlesztő társaságnak, a Halasi Városgazda Beruházó, Szolgáltató és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaságnak a feladata.

Településfejlesztési feladatokkal az Kiskunhalasi Közös Önkormányzati Hivatal, Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály foglalkozik az alábbiak szerint:

- Önkormányzati beruházások, pályázatok komplett előkészítése, lebonyolítása,
- Víz-, villany-, gáz-, közműfejlesztések műszaki ellenőrzése, bonyolítása,
- Önkormányzati és lakossági út-, járda fejlesztések bonyolítása, műszaki ellenőrzése, elszámolása,
- Önkormányzati kerékpárút fejlesztések bonyolítása, műszaki ellenőrzése, elszámolása,
- Városgazda Zrt. városi út-, és járdahálózatok karbantartásával kapcsolatos szakmai ellenőrzése, munkájuk koordinálása az önkormányzati intézmények felújítási munkáinak előkészítése, lebonyolítása,
- Önálló fejlesztési projektek és pályázatok előkészítése, szervezése,
- Közbeszerzési pályázatok előkészítése, ügyintézése,
- Az ügyintézések során felmerülő testületi, bizottsági előterjesztés készítése.

Pályázatírással, valamint projektmenedzsmenttel minden esetben külső szervezet foglalkozik, akiket beszerzés, közbeszerzés útján választanak ki. A közeljövőben ugyanakkor a pályázatírást, mind a projektmenedzsmentet szeretnék megoldani házon belül, melyet a meglévő erőforrások bővítésével tud megoldani. A stratégiában leírt célok teljesüléséért a polgármester a felelős, de Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály (osztályvezető: Tóth Péter) játszik jelentős szerepet a megvalósításban.

8.2.2 Az ITS megvalósításának intézményi háttere

Új bizottsági struktúra bevezetését tervezi az Önkormányzat. Az elmúlt ciklusban két, kizárólag önkormányzati képviselő tagokból álló bizottsággal működött az önkormányzat. Az, hogy a képviselők több alkalommal vitázzanak ugyanarról a kérdésről különböző csoportokban, nem sok értéket adott hozzá a munkához. Ezért visszatérnek a külső szakértő tagok támogatásával működő bizottsági struktúrához, valamint a szakfeladatok jobb szétosztásához. Fontos cél a hivatali munka és a döntéshozatal átláthatóbbá tétele.

8.3 A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

A város 2013-tól a Kiskunhalasi járást alkotó kilenc település – közöttük 2 város: Kiskunhalas és Tompa, valamint 7 község Balotaszállás, Harkakötöny, Kelebia, Kisszállás, Kunfehértó, Pirtó és Zsana – központja.

A város a kiemelkedő térségi központi jelentőséggel rendelkezik az egészségügy területén. A településen található kórház 160 ezer fő ellátását biztosítja. A megyében mindössze Kecskeméten, Kiskunhalason, és Baján működik kórház. Kiskunhalason járásbíró, járási hivatal és munkaügyi

hivatal is található. A kormányablak megléte tovább erősíti a város közigazgatási funkcióját, hiszen legközelebb csak Baján, és Kecskeméten érhető el kormányablak. A háziorvosi orvosi ügyelet, gyermek és felnőtt ügyelet biztosításában is fontos szerepe van a városnak, amit hét település összefogásával lát el.

Kiskunhalas a környező településekkel közös fejlesztéseket hajtott végre és tervez a jövőben. Jó példa az együttműködésre az ivóvíz minőségjavító együttműködés vagy a kistérségi társulás keretében közösen ellátott szociális közszolgáltatási feladatok. Egy már megvalósult közös projekt a Kiskunhalas-Soltvadkert (Pirtó) kerékpárút építés, míg a Tompa felé vezető kerékpárútról előzetes terv készült. A vasúthálózat fejlesztése is egy közös projekt, hiszen minden környező települést érint valamilyen szinten, noha a megvalósítás nem önkormányzati hatáskörbe tartozó feladat. Térségi együttműködésre épülhetne egy közös, közvilágítás racionalizálási projekt, mivel a járásban jelenleg nincs ilyen jellegű kezdeményezés.

A közös projektek tekintetében kiemelendő a térségi kerékpárút építések Kiskunhalas és Kunfehértó, Tompa (Szabadka) és Zsana felé.

Térségi összefogás szükséges a talajvízszint csökkenésének megállítására, tározótavak kialakítására is.

Móráhalommal és Kiskunmajsával, mint fürdővárosokkal TDM kialakítását tervezi Kiskunhalas, a turisztikai fejlesztések összehangolása érdekében.

Kiskunhalas számos tervezett projektje a város vonzáskörzeti feladatainak ellátását fogja segíteni. A város gazdaságfejlesztést és munkahelyteremtést célzó fejlesztései (fürdő, kórház fejlesztése, bővítése, ipari park fejlesztése befektetés ösztönzéssel, logisztikai központ kialakítása a laktanya területén stb.) növelni fogja a munkavállalás céljából naponta Kiskunhalasra érkezők számát a járásból és a megyéből egyaránt. A város egyik kulcsprojektje a „Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása”, melynek fontos eleme elsősorban a járás lakóinak közlekedését segítő buszpályaudvar áthelyezése a vasútállomásra. A projekt a vasútra való átszállást gyorsítaná meg azok számára, akik csak Kiskunhalason keresztül tudnak tovább utazni.

A város vonzáskörzeti feladatai közé tartozik, hogy olyan közösségi programokat kínáljon, rendezvényeket, előadásokat esetleg fesztiválokat szervezzon, melyek a környező településekről is Kiskunhalasra vonzzák az érdeklődőket. Erre jó példa volt a mozi fejlesztése, ahova a megye egész területéről érkeznek a nézők. A város 2004-20-as támogatási időszakban, így célként tűzte ki a „Közösségi programok szervezésének támogatását, a programok számára helyszín biztosítását”.

Kiskunhalas továbbá helyi védjegy rendszer kialakítását tervezi. A védjegy elsősorban a halasi járás minőségi termékeinek értékesítését mozdítaná elő segítve ezzel a városban (külterületén), de a járás településein gazdálkodókat is.

A járás településeinek bevonása a stratégia tervezésébe és megvalósításába elsődlegesen a település vezető tisztségviselőinek megszólításával történik, de természetesen a nyilvánosságot szolgáló események, rendezvények (lakossági fórum) nyitva állnak a környező települések lakossága, vállalkozásai előtt is.

A települések polgármestereinek bevonása két módon történik meg:

- A járáson belül a várossal közvetlen kapcsolatban lévő, vele közigazgatásilag határos települések polgármesterei írásban meghívásra kerülnek a tervezési folyamat jelentősebb szakmai megbeszéléseire, egyeztetéseire.
- A bevonás másik formája a város funkcionális vonzáskörzetének kialakítását követően valósult meg, amikor a különböző városi funkciók (munkahelyi ingázás, tömegközlekedési viszonylatok, oktatás, egészségügy, közműszolgáltatók ellátási

területei stb.) elemzése alapján a tervezők meg tudták határozni a város potenciális vonzáskörzetét. Az így lehatárolt területen található települések polgármestereit levélben megkeresésre kerültek, felajánlva számukra az együttműködés lehetőségét, azokon a területeken (pl. gazdaságfejlesztés, turisztika, természet és környezetvédelem, oktatás, közösségi közlekedés és kerékpárút fejlesztés stb.), melyeket az érintett települések fejlődésük szempontjából fontosnak tartanak. Az együttműködési szándékukat megfogalmazó települések meghívást kaptak a tervezési folyamat fontosabb szakmai egyeztetéseire, munkacsoport megbeszélésekre is.

8.4 A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

Kiskunhalas város Önkormányzata 2015 januárjában elkészítette a város fenntartható városfejlesztési programjának – (településfejlesztési koncepciójának és) integrált településfejlesztési stratégiájának (ITS) – társadalmazásához kapcsolódó Partnerségi egyeztetési tervét, összhangban a képviselőtestület által elfogadott partnerségi egyeztetési szabállyal.

A partnerségi egyeztetési terv az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag) (Belügyminisztérium, 2014. december 11.)

Városfejlesztési Kézikönyv (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkárság, második, javított kiadás, 2009. január 28.)

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is **fontos szerepe van** a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az elkészülő (településfejlesztési koncepció és) integrált településfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményt nyilváníthatnak.

A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

Partneri csoportok

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi **partneri csoportok** kerülnek bevonásra:

A 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör

- Államigazgatási szervek
- Önkormányzatok
- Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek
- Lakossági szint

Partnerségi egyeztetés
lépései

Időpont	Egyeztetés megnevezése	Érintett partneri kör	Célja / Tartalma
2015. január 20.	Projektindító egyeztetés	ICS, város koordinátor	Bemutakozás, a munka várható kereteinek, feltételeinek, ütemezésének egyeztetése Települési adatszolgáltatás keretében várt információk egyeztetése, Partnerségi Terv elveinek, bevonandó szereplők körének, bevonás módjainak és eszközeinek egyeztetése; átfogó települési helyzetkép, városvezetői elvárások a készülő ITS-sel kapcsolatban; korábbi IVS, ATT értékelése, városrészi lehatárolások, szegregátumok
2015. január 21-2015. május 8, (majd azt követően 2015. május 23-ig is folyamatos)	ÖMCS, HMCS adat és információszolgáltatás a, szakmai segítség nyújtása a tervezők számára a megalapozó munkarészekhez	ICS, ÖMCS, HMCS	A jogszabály által előírt tartalmi követelmények teljesítése, a fejezetek mind teljesebb körű szakmai tartalmának kidolgozása érdekében helyi adat és információszolgáltatás
2015. január 27-2015. február 25.	Munkacsoport tagjainak felkérése	ICS, ÖMCS, HMCS	A Partnerségi Tervben rögzítettek alapján a munkacsoport tagok felkérése az ITS készítési munkában való részvételre
2015. február 26.	I. Workshop - Megalapozó vizsgálat eredményeinek letisztázása	ICS, ÖMCS	A Megalapozó vizsgálat előkészítése során felmerült kérdések átbeszélése, tisztázása.
2015. február 26.	I. Workshop – Fejlesztési célok meghatározása, megvitatása	HMCS	A Megalapozó vizsgálat megállapításainak ismertetése. Az elkészült SWOT analízisek bemutatása, a megalapozó tanulmány fő megállapításainak pontosítása. A település legfontosabb fejlesztési céljainak meghatározása csoportmunkában.
2015. február 26.	I. Workshop – Lakossági Fórum	Helyi lakosság	Az Megalapozó vizsgálat elkészült változatának bemutatása, fejlesztési elképzelések kifejtése, lakossági kérdések megválaszolása
2015. május 13.	II. Workshop – Megvalósítást szolgáló beavatkozások pontosítása	ICS, ÖMCS	A stratégiában megjelenített projektek átbeszélése, pontosítása, egyeztetése a város vezetésével.
2015. május 13.	II. Workshop – Célszisztem és a megvalósítást szolgáló beavatkozások pontosítása	HMCS	A stratégiai célszisztem bemutatása, a megvalósítást szolgáló beavatkozások pontosítása.
2015. május 13.	II. Workshop – Megvalósítást szolgáló beavatkozások pontosítása	ICS	A stratégiában megjelenített és a HMCS ülésen felmerült projektek átbeszélése, pontosítása, egyeztetése a város vezetésével.
2015. május 13.	II. Workshop – Lakossági Fórum	Helyi lakosság	A stratégiai célszisztem bemutatása, a megvalósítást szolgáló beavatkozások

Időpont	Egyeztetés megnevezése	Érintett partneri kör	Célja / Tartalma
			bemutatása, megvitatása, lakossági kérdések megválaszolása.
2015. május. 28.	Megalapozó vizsgálat és ITS társadalmasítása	Helyi lakosság	A 314./2012. Korm. rendelet alapján meghatározott társadalmasítás megvalósítása – Megalapozó vizsgálat, TFK és ITS egyeztetési anyagának települési honlapra történő feltöltése és az elkészült anyag lakosság előtti prezentációs jellegű bemutatása véleményezés céljából

Vélemények kezelése

A megvalósult egyeztetések dokumentációja (jelenéti ívek, emlékeztetők, prezentációk), valamint a kötelező államigazgatási egyeztetés keretében beérkezett észrevételek kezelésének dokumentációja elérhető az önkormányzati kapcsolattartónál (Baics Tamás).

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt, megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. Az elfogadott vélemények beépítésre kerültek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörtént azok indoklása.

Megvalósultak az elfogadott koncepció és stratégia nyilvánosságát biztosító intézkedések, a dokumentumok a város honlapján – www.kiskunhalas.hu – elérhetőek.

8.5 Monitoring rendszer kialakítása

8.5.1 Az ITS intézkedéseikhez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása

A stratégia megvalósulásának nyomon követése, ezen belül a célok elérésének megbízható ellenőrzése csak akkor lehetséges, ha biztosított a célok mérhetősége.

A 2007-2013 támogatási időszak egyik fontos tapasztalata, hogy a célok megvalósításának méréséhez szükséges adatok nem, vagy korlátozottan állnak a települések rendelkezésére, így a stratégia menedzselésének egyik fontos eszköze nem áll a települések rendelkezésére.

Mivel a 2014-2020 közötti támogatási időszakban az eredményközpontúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnő, ezért a stratégiában megfogalmazott valamennyi célhoz objektíven ellenőrizhető mutatókat, indikátorokat rendelünk. A monitoring rendszer hatékony működésének alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet kialakítása. Az indikátorok meghatározása az alábbi alapelvek mentén történt:

- legyen specifikus, azaz konkrétan az adott célhoz kapcsolódjon
- legyen objektíven mérhető, egyértelmű
- legyen hozzáférhető (beszerzése / előállítása reális költségigényű)
- adjon releváns információt az előrehaladásról a stratégiai menedzsment számára
- egy célhoz több indikátor is kapcsolódhat, de a különböző célok indikátorai különbözőek
- az indikátoroknak az adott eredmény vagy output aktuális állapotára kell vonatkoznia és alkalmasnak kell lennie az időbeli nyomon követésre

Az indikátorok definícióját az alábbi táblázat összegzi, amelyben egyben azok forrása (mérési módját és gyakoriságát) is meghatározásra kerül. Az indikátorok mérése, előállítása az operatív menedzsment feladata.

Az alkalmazott indikátorok fajtái:

Hatásindikátorok: A hatásindikátorok olyan következményekre utalnak, amelyek jellemzően közvetlenül és hosszabb időtávon belül, később jelentkeznek, ezért az átfogó célokhoz kerültek hozzárendelésre, sok esetben KSH mutatókat takarnak.

Eredményindikátorok: Ezen indikátorokat a tematikus célok eredményeinek meghatározásához alkalmaztuk, meghatározásuk során az operatív programok eredményindikátorait vettük alapul.

Kimeneti (output) indikátorok: Az egyes operatív programokban prioritástengelyenként kerültek meghatározásra az output jellegű mutatók. A tervezés során – amennyiben ezek illeszkedtek a megvalósításra tervezett beavatkozások (projektek) jellegéhez, a lehető legszélesebb körben beépítettük a monitoring mutatók közé.

Az indikátorok a középtávú célok elérését mérik, így eredmény jellegűek. Célértékük meghatározása a várhatóan bevonható források nagyságrendi becslése alapján történt meg, melyet a következő táblázatok mutatnak. Ezzel kapcsolatban fontos kiemelni, hogy a stratégia megvalósításához rendelkezésre álló forrás mennyisége, valamint pl. a támogatásokból elérhető források tematikus (ágazati) összetétele sem ismert. Ennél fogva ezen indikátorok célértékei inkább a település törekvéseit szeretnék kifejezni, valamint az ITS végrehajtásának értékelését hivatottak segíteni, nem pedig „vállalásként” értelmezendő értékek.

15. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai

Tematikus cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
T1: Vállalkozási tevékenység erősödése a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén	Vállalkozói aktivitás	db/1000 lakos (2010. év regisztrált vállalkozások)	218	nem csökken	KSH statisztikai adatai	Éves
	KKV-k nettó árbevétele	millió Ft		nő	KSH	Éves
T2: Turisztikai potenciál kihasználása	A külföldi és a belföldi turisták költése	millió Ft		+10 % növekedés	KSH statisztikai adatai	Éves
	A kereskedelmi és egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma	vendégéjszaka	19.064 (2013. évi adat)	+5 % növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Éves
T3: Potenciállal rendelkező iparágak rugalmas kiszolgálása	Vállalkozói aktivitás	db/1000 lakos (2013. év regisztrált vállalkozások)	171	nem csökken	KSH statisztikai adatai	Éves
T4: Környezetvédelmi – vízgazdálkodási kérdések megoldása	Települési környezettel való elégedettség	%		+20 % növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Éves
	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energiafogyasztáson belül	PJ/év	n.a (SEAP)	20 %	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
	VKI szerinti jó állapotú / jó potenciálú víztestek aránya;	%		nem csökken	VKI	Éves

Tematikus cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
T5: Zöldfelületi hálózat fejlesztése	Városi gondozott zöldfelületek nagysága	m2		+5 % növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Éves
T6: A közösségi infrastruktúra ellátottság és közszolgáltatások minőségi javítása	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma	fő		+ 5000 fő	Önkormányzati adatszolgáltatás	Éves
	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	%		+10 %	Önkormányzati adatszolgáltatás	
T7: Helyi és térségi közlekedési rendszer modernizálása	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya	%			Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
T8: Szegregálódó városi területek rehabilitációja	Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	0	800	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves

16. táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai

Területi (városrészi) cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
V1-V9 (kivétel: külterületi lakosság száma ne nő jön V7. Felső-Alsóöregszőlők esetében)	Az egyes városrészek lakosainak száma	fő	2011. évi KSH Népszámlálás alapján megadott	nem csökken	KSH népszámlálás	Tízévente
	Öregedési index	%		nem romlik	KSH népszámlálás	Tízévente
	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	%		nő	KSH népszámlálás	Tízévente

Területi (városrészi) cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
			városrészi mutatók			
	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	%		csökken	KSH népszámlálás	Tízévente
	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 év közötti népességen belül	%		nem csökken	KSH népszámlálás	Tízévente
	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya	%		nem nő	KSH népszámlálás	Tízévente
	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	%		nem nő	Önkormányzati adatszolgáltatás	Tízévente
	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	%		nem nő	Önkormányzati adatszolgáltatás	Tízévente
	Települési környezettel való elégedettség	%		+20% növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Éves
	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	%		+10% növekedés	Önkormányzati adatszolgáltatás	Éves
	Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	0	600	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves

Területi (városrészi) cél	Eredmény indikátor	Mértékegység	Bázisérték	Célérték	Indikátor forrása	Mérés gyakorisága
V10 – Déli telep: Gazdasági funkció erősödése	Vállalatok (Kiskun GT) nettó árbevétele	millió Ft		nő	KSH	Éves

17. táblázat: Az akcióterületi fejlesztések (beavatkozások) output indikátorai

Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
Gyógyturisztikai és rekreációs akcióterület (Belváros, Felsőváros) tervezett fejlesztései				
A kiskunhalasi Lovas bázis korszerűsítése	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Csetényi Park és a sportpálya területi és funkcionális rendezése	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m2	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
A helyi védettségű Csipkeház és Csipke Múzeum és a helyi városképi védelem alatt álló park rehabilitációja, korszerűsítése	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	m2 látogatás/év	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Thorma János Múzeum kibővítése	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Városháza épületének belső és turisztikai felújítása	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott	látogatás/év	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves

Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
	helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése			
Városháza tornyának turisztikai felújítása	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságának minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Sóstó rehabilitációs akcióterület tervezett fejlesztései				
Sós tó rehabilitációja	Vízgazdálkodási fejlesztéssel érintett területek nagysága	ha	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Ipari park akcióterület				
A terület infrastrukturális fejlesztése	A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Befektetés és vállalati együttműködések ösztönzése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Laktanya akcióterület (Alsóváros)				
Szegedi úti laktanya komplex fejlesztése	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épülete	m2	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Alsóváros – Tabán akcióterület				
Antiszegregációs terv intézkedései	A munkaerő - piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma	fő	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves
Felső-Alsóöregszőlős akcióterület				
Tanyasi megélhetést célzó programok kidolgozása	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságának minősülő támogatott	látogatás/év db	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Éves

Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
	helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése Helyreállított lakóegységek városi területeken, lakóegység száma			
Külterületek infrastruktúrafejlesztése	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves

Projekt típusa	Output indikátor	Mértékegység	Indikátor forrása (mérés módja),	Mérés gyakorisága
Kulcsprojektek				
Kiskunhalasi termálfürdő komplex fejlesztése, bővítése	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Egészségközpont és Gyógyszálló kialakítása	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság száma	látogatás/év fő	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Buszpályaudvar áthelyezése és a Városközpont forgalmi rend átalakítása	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m2	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Hálózatos projektek				
Kiskunhalas ivóvízhálózatának fejlesztése	Jobb vízellátásban részesülő további népesség száma	fő	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Szennyvíz kezelés fejlesztése	Javított szennyvíz-kezelésben részesülő további lakosság száma	fő	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Felszín alatti vizek, talajvízsüllyedés	A jobb védeltségi állapot érdekében támogatott élőhelyek területe	ha	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Csapadékvíz elvezetés fejlesztése	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	m	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Gázellátás fejlesztése	A lakóépületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése	kwh/év	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Megújuló energiahálózat tervezése és kiépítése	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	kwh/év	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves

Közvilágítási rendszer korszerűsítése	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	kwh/év	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalason	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Kiskunhalas belvárosának bekapcsolása a térségi kerékpárút hálózatba	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Kunfehértó között	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Tompa között	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése Kiskunhalas-Zsana között	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
É-D irányú út tervezése és építése a Nagy Szeder István utcától a Kőrösi útig	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Közüntézmények (energetikai) korszerűsítése	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	kwh/év	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Játszóterek fejlesztése	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m2	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Közösségi programok szervezésének támogatása, a programok számára helyszín biztosítása	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek Megrendezésre kerülő programok száma	m2 db	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Ösztöndíjprogram kidolgozása	Ösztöndíjban részesülő diákok száma	fő	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
TDM szervezet alakítása a környező fürdővárosokkal	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságának minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Egyéb projektek				

Civil szervezetek hatékony összefogása	Önkéntes programokban résztvevők száma	fő	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Élelmiszer feldolgozó üzem létesítése, helyi védjegy rendszer kialakítása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Belterületi utak szilárd burkolatának építése, felújítása	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves
Otthonteremtés támogatása, szociális bérlakás program elindítása	Helyreállított lakóegységek városi területeken, lakóegység	db	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Éves

8.5.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

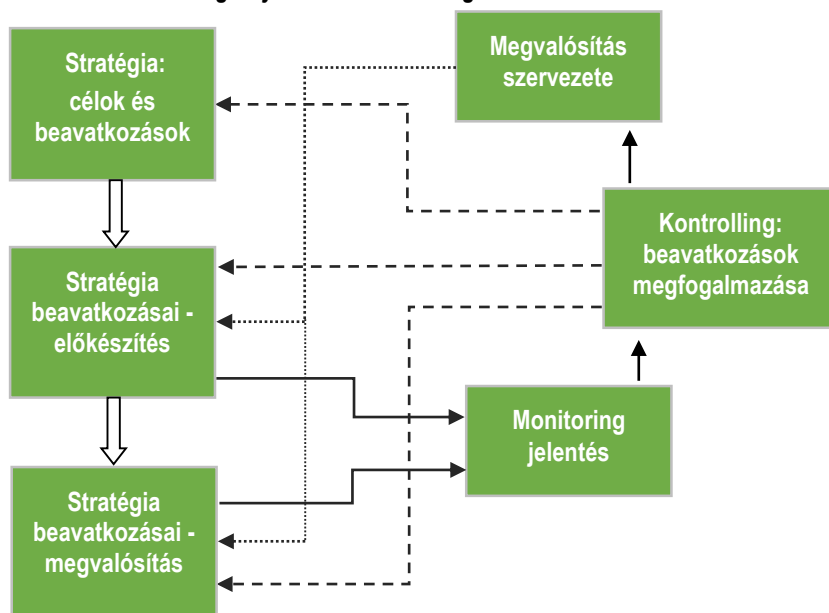
Fontos, tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring

- felelőset
- kivitelezőjét
- gyakoriságát
- formai elvárásait
- a visszacsatolás módját

A monitoring lehetséges felelőse és kivitelezője a Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály, aki elkészíti a monitoring jelentéseket.

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7-éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring jelentések az évente készülő akciótervek fontos háttérdokumentuma is, az ott megfogalmazott javaslatokat az akciótervekben is figyelembe kell venni. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összefoglalja:

7. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása

A monitoring folyamat szervezete:

Képviselőtestület: a képviselőtestület a monitoring folyamatokkal javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket

Szakmai Bizottságok: javaslatot tesz a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra

Monitoring bizottság: féléves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja a negyedéves, illetve az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán; a monitoring bizottság tagjai:

- Polgármester
- A testületi bizottsági elnökök
- Főépítész
- A településen működő civil szakmai támogató csoport vezetője
- Egyéb civil szervezetek
- Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet

Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős: a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy féléves, illetve éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a monitoring bizottság vezetője felé továbbítja. A felelős operatív szervezet és a monitoring felelős a stratégia képviselő testületi elfogadása alkalmával kerül kijelölésre.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok:

Féléves monitoring jelentés: a jelentést az operatív végrehajtó szervezet monitoringért felelős munkatársa készíti és egyezteti a szervezet vezetőjével. A Monitoring Bizottság a jelentést minden esetben elfogadja, és saját hatáskörében döntéseket hoz a megvalósítással kapcsolatban. Szükség szerint – a monitoring bizottság javaslatai alapján – a jelentést az illetékes szakbizottságok, illetve a képviselőtestület is megtárgyalják, és meghozzák a szükséges döntéseket. A jelentés tartalma kiterjed:

- a beavatkozások előkészítő feladatainak előrehaladására,
- a beavatkozások megvalósításának előrehaladására,
- a stratégia megvalósításának előrehaladására; célok megvalósulása,
- a különböző folyamatokkal kapcsolatos problémák, esetleges szűk keresztmetszetek azonosítására,
- javaslatok megfogalmazására, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is.

Éves monitoring jelentés: az éves jelentés elkészítéséért, hasonlóan a negyedéves jelentésekhez, az operatív végrehajtó testület felel. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:

- A megvalósítás szervezeti keretei
- A megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése
- A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében foganatosított intézkedések leírása és értékelése

- A stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok (indikátorok forrása lásd. 8.5.1. fejezet)
- A megvalósításra fordított pénzügyi források
- A szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is
- A következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása
- Melléklet: A negyedéves jelentések összefoglalása és értékelése

Értékelő lapok: a különböző értékelő lapok szerepe, hogy az egyes tevékenységek kapcsán a tervezett beavatkozások előrehaladása, az azokkal kapcsolatos problémák a lehető legobjektívebb módon megítélhetők legyenek. A formalizált értékelő lapok le kell, fedjék a célokat, a beavatkozásokat, valamint az indikátorokat is. Az értékelő lapok a negyedéves és éves jelentések mellékletét képezik.

A monitoring eredményei, vagyis a féléves jelentések a város honlapján hozzáférhetők lesznek a tervezés során bevont partnerek számára (Partnerségi terv alapján).

